

ఆంధ్రప్రదేశ్

3/19/28 ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ మే నెల 30-వ తేది బుధవారము

No. 50

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ ఏకాదశి.

సంచిక ౫౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

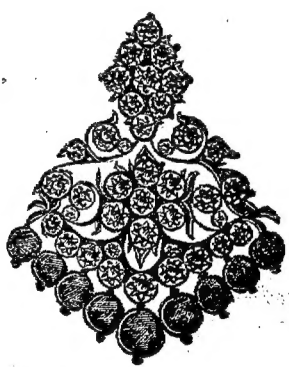
అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన!

మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు
శీత

249, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి

మీరు తప్పక గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయమేమన? 1842

మాదుకాణమందు లావాదేవిచేసినవారిలో
నూటికినూరుగురు సంతృప్తిజెందిరనుటయే

బంగారు వెండినగలు ఏ రకములో ఏ కొలతయందు
కావలసినను సిద్ధముగా నున్నవి. సవరం బంగారుకు నీమ
వెండికి పూజీ నివ్వబడును. అక్కరలేవిని వాపసు తీసుకొన
వచ్చును. ఒక జెరము చేసిన అన్నియు విశదమగును.

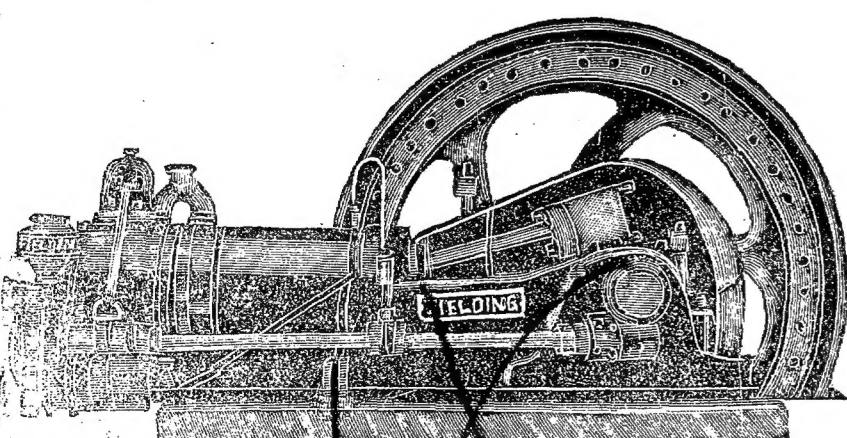
ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టిగురుస్వామిశెట్టికంపెని,

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తంజివిలాసము: "ఉమ్మడియార్"

టెలిఫోన్ నెం. 2802.

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టార్టింగు శెమిడికలు క్రూడాయిలు యింజను

యిది రెండేనిమి
షములోనే పోవర
యింజను చల్లనిసితి
లోనుండగనే స్టార్టింగు
గ్వులగును. కొట్టు
స్టార్టింగు యింజను
లకు వుండే అపా
యములు వీటికి
లేవు. లోడులాగు
టలో గాని చము

ఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు రిటర్నింగు పోపుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యీ
మార్కెట్టులో లేదు. అన్ని సామానులున్నా మిక్కిలి తెంపరుగలవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ
అయ్యున్నవి. వేలకొలదిలతి ర్మకరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి సరసము
6 మొదలు 75 గుర్రముల పవరువరకును స్టాకులోనిదముగా నున్నవి. 586

పోల్ యేజంట్లు:— డి. యల్. కాన్రీ అండు కో,

బ్రాంచి— మెయినురోడ్డు, విజయనగరము.

12, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు

WANTED.

On High Pay, Vacancies everywhere
Success guaranteed. Apply for a copy of "My
Chances in Electricity" enclosing 2 anna
stamps. Fare Paid. Cambridge Electrical
Training College, Royapettah, Madras.

"ఏజంట్లు కావలయును"

రాజధానియం దన్ని జిల్లాలలోను క్లిస్ట్ ఆయిలు
అమ్మకమునకై ఏజంట్లుగ పనిచేయు పలకుపడిగల ఘరానా
మనస్సులు కావలసియున్నార.

నెం 1286 రు పోస్టుచార్జు క్షుద్రఖాతుల సంపుడు.
చెప్పవలెను. (4796)

ప్రకటన

అంబరుపేట కమతం ఘాటులు 25-5-28, 26-5-28,
27-5-28 తేదీలను శేలం జేయబడునట్లు లోగడ ప్రచురపరచి
యింటిమి. ఆ ఏలములు సవరు తేదీలకు జరుగు 1-6-28 తేదీ
నిన్ని దర్శిలా 2 కోజులన్ను ఎన్నేటు డివాకొగారివల్ల లోగడ
ప్రచురపర్చిన ప్రకారం ఏలూరు రాణా ఆఫీసులో నెంబరు
వారీగా శేలంజే పుబును. శనుక యిందుమూలముగా తెలియ
జేయడమైనది.

నూజివీడు } రాజా శోభనాద్రి అప్పారావు,
21-5-28 } బహదూరు జమీందారుగాడు

3351 ఘనసారచందిని

తెగకోగములకును, స్త్రీల పనులున్నాధులకును శ్రేష్ఠ
మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంబు శేగకోగ
ములను, స్త్రీలకుసంభవించు పనులకుకోగములను విరూపము
గావించును. నీసా రు 1-8-0

దీనికి అనుబంధముకై చందిని అత్తరు నుడయ్యగారివల్ల
ముఖ్యము. చందినిల త్తరునీసా 1-కి రు 1-4-0. పి. ఖర్చులు
ప్రత్యేకము.

పి. కి.పి. అంధుకో, ఆయుర్వేదపరమాజం- పెరిడేపే, (కెల్లాసుజిల్లా

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రెటిరింగ్ లాభములపద్ధతి
నూటికి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతుల
యొక్క వివరములు.

యీ దిగువవారికి వ్రాసిననుకొనుడు.

హిందూ దేశములో యిట్టిలాభములను చూపు
కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా
మని ట్టేటుమెంట్ పేషువారు 15-2-28 తేదీన
ప్రచురించెనున్నారు.

బ్రాంచి శ్రేణి:—సి. ఎ. మాధవరావు,
నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ,
117 ఆర్మీ యంప్లీట్, మద్రాసు.

చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రామచంద్రయ్య,

నార్బరీ పార్కు రైజనాడ.

అమితమైన సువాసన
విశుదీకరణ శక్తి
టచే మీ చర్మమును మృదువు చేయును.
టి మృదుత్వము అట్లనేయుండును.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3433
MADRAS.

వాజికరణ వట్టి

రతి ముగిసినపిమ్మట దాంపత్య సౌఖ్య మిచ్చును. ధాతు
వృద్ధికి ప్రభావితమైనది. ఒక మోతాదునకే గుణ మిచ్చును.
అనేకులు పరిశీలించిరి. ఎంత పలుచని పీర్లమునైనను గట్టిపర్చి
స్వస్థమందును, మూత్రముతో నుపోయేడి కుక్రవమును మా
న్చును. ముపలితనము, నపుంసకత్తము బాపి నూతన యౌవ
నము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము, సంతానభాగ్యము ఇచ్చును.
రెండు సీసాలమందు శతవృద్ధులైనను యౌవనముగ జేయును.
యౌవనమును స్త్రీలలోతచే గలుగు నీరసము, కాళ్ళు లాగుట
బోనడవి మిక్కిలి ధాతువృద్ధినిచ్చును. 40 మాత్రలు సీసా
కు 2-0-0, పొట్టేజీతరు. 8949

ఆయుర్వేదరత్న డాక్టర్ ఆచార్యులు,
ఆయుర్వేద సామయికాల నెం1 ఏలూరు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

మంచులాభమును గణింపవచ్చును

గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి
జిల్లాలలోను, ఆయా జిల్లాలలోని ఇమిందార్లలోను, అనుభవ
కారులను, సామర్థ్యముతో పనిచేయువారలకు రు 100 మొదలు
రు 500 వరకు రాబడి సంపాదించుటకు కొలిదిస్తామనున్నది.
దరఖాస్తుదారులు రోజంతయు పనిచేయ నవసరములేదు.
కాన్స్టెబుల్ సహకారమున నవసరములేదు.
ఈ తర ప్రత్యుత్తరములు బహుగోప్యముగా నుంచ
బడును.
పరిమిత దరఖాస్తుదారులు వివరములను యాచిగవనకు
ప్రాయనమును.
బాక్సు నెం 99 C/o ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసు.
8881 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ మే నెల 30-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు		
కునుమ తెనాలి	స 42 కలవి రు	12 12 0 14 8 0
నెల్లూరి	స డిటో	14 4 0 15 0 0
ధిల్లి	స డిటో	15 0 0 17 0 0
రాగులు	త. 164 బస్తా 1-5	11 0 0 12 0 0
శనవులు	స	18 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-5 ర 205	స	15 0 0 16 0 0
నెనగలు	స డిటో	12 4 0 14 0 0
పెసలు	స డిటో	14 0 0 16 8 0
మినుములు	స డిటో	14 0 0 17 0 0
ఉలవలు	స ర 195	11 0 0 11 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులునూనె బా 1-5	స	145 0 0 150 0 0
నెయ్యి మ 1-5	స	14 0 0 21 0 0
మిషక్ వేరు నెనగవప్పు బా 1-5	స	50 0 0 52 0 0
చేతితో కొట్టిన	స	48 0 0 46 0 0
వేరు నెనగనూనెగానగ బా 1-5 రు 110-0	మిషక్ నూనె	105
అముదము బా 1-5	స	105 0 0 108 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-5	స	88 0 0 90 0 0
కూరపనుపు	స	60 0 0 70 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-5	స	82 0 0 87 0 0
దరియాల	స బా 1-5	88 0 0 97 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-5	రు	40,45
కాళహ సుపాయకట్టు	స	50,55
తెల్లము బా 1-5	రు	28 0 0 50 0 0
అస్సాచక్కర బస్తా 1-5	స	80 5 0 80 9 0
చింతపండు బా 1-5	స	28 0 0 60 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకు బా 1-5	స	29 0 0 81 0 0
చదరం	స	24 0 0 80 0 0
రవుండు	స	28 0 0 80 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యిటి	రు	7 8 0
నెం 6 స కట్టారి	స	4 9 0
నెం 24 స లాకి	స	6 0 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్రిలు	స	7 3 0
నెం 40 జమ్మరు 10 పా	స	11 3 0
నెం 44 సాండా	స	5 18 0
నెం 40 రాజీ	స	10 0 0
నెం 4 బెన్ని మసీదు	స	4 8 0

7. దూది

బోండావెట్టు బాధన 1-5	రు	896 0 0
----------------------	----	---------

8. లోహములు

నెం 100 కులం 1-5	రు	65 4 0 66 0 0
బంగారు కులము 1-5	స	21 0 0 21 2 0
సవరణ 1-5	స	18 8 6
ఇత్తడి బా 1-5	స	230 0 0 234 0 0
రాగి బా 1-5	స	270 0 0 274 0 0

రంగులు

అతిమేలు స్విట్జరులాండు అలిజరయిక్ సింహం	సీపా 1-గ్రీండ్ 20 కి రు	62 0 0
సీలిరప 1 రతి	స	1 12 0
14 రతులు	స	1 11 6
28 రతులు	స	1 11 0
56 రతులు	స	1 10 6
1 అందర	స	1 10 0
జీర్ణులు పాన్సుస్కాల్ లెట్ అనగా (బర్ని రెడ్డు)	స	8 8 0
కాంగో 8 బి	స	1 0 6
దరు 4 బి	స	1 2 0

కేరళ రాష్ట్ర మహాసభ

జవహరిలాలు నెహ్రూగారి అధ్యక్షతకొనన్వసము
(మొన్నటి తరువాయి)

ఇప్పుడు ఇంగ్లాండు దేశమునకును భారతదేశమునకునుగల
అన్యోన్య బాంధవ్యము గొర్రెకు తోడేలునకును గల పంబు
ధమువంటిదే. గొర్రెకెల్ల ఎప్పటికైనను తోడేలు కడుపులో
నుండునలెననియే తోడేలు కోరెను.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క అపారమైన రాజ్య
విస్తీర్ణ కాంక్ష యీశువు దేశములో యిటీవల జరిగిన అధికా
రాక్రమణల విధితమగున్నది.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో మనము ఉన్నంతకాలమును
దేశస్వాతంత్ర్యము గగనకునుమును వంటిది.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మాన ప్రాశస్త్యము
మద్రాసు కాంగ్రెసులో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భార
తీయాల యభిప్రాయము స్వరాజ్యలక్షణ మనియు నిరూపింపబడినది.

మనకుందరమును సామాన్యముగా స్వరాజ్యమునుగూర్చి
మాట్లాడునపుడు మనదేశమును మనము మన స్వంతస్వయ్యము
లతో సంరక్షించుకొని పరిపాలించుకొనుటయే స్వరాజ్యమని
నిర్వచించెదము. కాని అంగ్లేయుల ప్రభువులు యీ దేశమునంచి వెల్లి
పోయినయెడల మనగతి యెమగునోగదాయని లోలోన భయ
భ్రాంతిని పొందుచున్నాము. ఈవిషయములో మనకుగల భయ
భ్రాంతులు నిరాధారములును పత్యవికృతములునయి యున్నవి.
మనము చిరకాలమునుంచియు పరాశక్తులమై యుండుటవల్ల
యేర్పడిన మనోప్రకృతివల్లనే యీభయభ్రాంతులు కలుగు
చున్నవి.

మన దేశము నుండి ఆంగ్లేయులును, ఆం
గ్లేయ పటాలములును లేచి పోయినయెడల
పరరాజుల దాడినుండి తప్పించుకొని మన దేశమును మనమెట్లు
సంరక్షించుకొనగలమని మనలో చాలమందికి భయముకలదు.
ఇది కేవలము భ్రాంతి. మన భారతీయ సైనికులు పాశ్చాత్య
యుద్ధాంగములందు గత ఐరోపాయుద్ధమునందు మహాధీరులై
జగద్విఖ్యాతముగు బాహుపరాక్రమమును జాతీయందేదేదా?
జర్మనులను ఓడించుటకు పనికివచ్చిన భారత సైనికదళములు
స్వదేశమును రక్షించుకొనుటకు పనికిరావా?

అయినప్పటికిని మన దేశమునకు ఇప్పుడు దాడివెడలిన
చెడి పరరాజు లేవరు పోలండు పార్శ్వగలండుమేనియము
న్నగు చిన్న చిన్న స్వతంత్ర రాజ్యములు ఆత్మరక్షణ చేసికొ
నుటలేదా?

(ఆరాజ్యములలో ఒక్కొక్కటి మద్రాసు రాజధాని
లోని ఒక్కొక్కటిల్లా విస్తీర్ణముతో సమానవిస్తీర్ణము గలవి
కూడ నున్నవి. ఈచిన్న స్వతంత్రరాజ్యములను ఇంగ్లాండు,
జర్మనీ రష్యా మున్నగు పెద్దదేశములవారు ఎందుచేత ప్రాంగి
వేయలేదు. ఆస్వతంత్రరాజ్యములు ప్రత్యేకముగా చిన్నచిన్న
వేయినను, అన్యోన్యముగా అంతర్జాతీయమైత్రి కలిగియున్న
వి. అంతర్జాతీయసహకారమువల్లనే అవి చిన్న రాజ్యములైనను
స్వాతంత్ర్యము కాపాడుకొనుచున్నవి. ఒక చిన్న రాజ్యము
మిడికి ఎవరైనను ఆక్రమముగా దండెత్తినచిన్నయెడల విగ్రహ
రాజ్యములన్నియు అన్యోన్యముగ బడంబడికల ననుసరించి
ఒక్కొక్కటిగా మిడపడి శత్రురాజులను ముప్ప తిప్పలు పెట్టి
ముడు చదువులనీళ్లు త్రాగించెదరు. మిత్రలాభము వల్ల వచ్చెడి
అధికార ప్రాబల్యమే యీ చిన్న రాజ్యముల స్వాతంత్ర్య సం
రక్షణ కనుక మనదేశమున కితరదేశములతో ఏర్పడుటయే
గొప్ప అంగబలమై మన స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుట
కాధారభూతము కాగలదు.

అయినప్పటికిని మనలను బెదిరించగల పరరాజ్యముల
వారెవరు?

అమెరికాదేశము చాలా దూరస్థమై యున్నది. మన
దేశమున కానించదు. ప్రాంతు జర్మనీ ఇటీవల దేశములు తమ
లో తమకు గల పరస్పర కలహములతోడనే కాలము వెళ్ల
బుచ్చుచున్నవి. జపానుదేశము మనలను కలబింపుటకు యత్ని
చ నడుచుగాని అమెరికావారికి యూరోపియను జాతులవారికి
జడియుచుండుటచే వారికి పోటీగా తా నాపనిని చేయజాల
దు. ఆఫ్ఘనిస్తానువారు మనతో యుద్ధమునకు జేగొని జయిం
చ దగినంత సన్నాహసామగ్రికలవారు కాదు. తమ దేశమును
తాము రక్షించుకొనుటకు సమర్థులేకాని, ఇతరులపై దాడివెడ
లి జయించగలిగినంత బలవంతులు లేరు. అట్లయ్యును, ఆఫ్ఘని
స్తానులతో మనము స్పర్ధ కల పండుకొనవలయును. పశ్చిమా
భిమానులతో నుండుటకు వీలులేదా!

ఇక రష్యావారు మన పైకివచ్చెదరేమో యని భయము
కలదు. రష్యావారు యుద్ధ సన్నాహములను చేయుచున్నమాట
నిజమే. కాని, రష్యా ఆత్మసంరక్షణ సామర్థ్యము కలదేశ
మేగాని విదేశదండయాత్రలకు సామర్థ్యముగల దేశముకాదు.
అదియునుగాక రష్యాకు ఇతరత్ర అనేకమంది శత్రువులుకలదు.

అందుకల్ల ఇండియామిడికి దాడివెడలజాలదు. రష్యాదేశములో నూతన సాంఘికపద్ధతులు నెలకొల్పబడుచున్నవి. అదియునుగాక, మనదేశము రష్యాదేశమువలె వ్యవసాయజీవనమే ప్రధానవృత్తిగాగల దేశములు అందుకల్ల రష్యాదేశమువారు మనదేశమునుండి ముడిపరకలు అనగా శ్రీ శ్రీ ధాన్యము వగైరాలు ఏమియు కొరవలసిన యవసరము లేదు. వారికి కావలసినది యంత్రములును, వ్యాపారాభివృద్ధికై పెట్టుబడి ద్రవ్యమునుమాత్రమే అవి మనదేశములో లభించజాలవు. కనుక రష్యావారు మన హిందూదేశమునకై ఆసించబోయి.

ఏదేశమువారైనను స్వీడునుతో కలహించినయెడల మన మెప్పటికైనను మన భుజాలముమీద మనము ఆధారపడకలసి యేయున్నది. యుద్ధములు చేయవలసినప్పుడేమో యని భయపడేయెడల వ్యతంత్రుల మెన్నటికిని కాజాలము. బ్రిటిషువారు వచ్చి మనలను రక్షించి కాపాడవలసినదని కోరికలున్న దిగ్గు మానవని యింకొంటి లేదు. ఇది పొరపాటునమైన కోరిక.

సర్వసత్వ సమావేశము-జాతీయైక్యత

మనము పౌరపవంతలమై దీక్షాదత్తులమై బద్ధకంకణులమై కృషిచేయవలయును. మనలో మనకు ఐక్యతవిర్వహించు కొరకై మన ప్రతిదీక్షలను ఆత్మవిశ్వాసములను విడనాడవలసిలేదు. ఇతిర పార్టీలవారు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకు యిష్టులైనను కాంగ్రెసుపార్టీవారు ఇతిర పార్టీలతో సంప్రదించి సమాధానమునకు వచ్చుట కగగిరించిరి. మనలోమనకు గల తగాదాలను తరిమివేయుకొనుటకై ఎట్టి పట్టుదలనైన చూపవచ్చును. మనలో మనకు గల కలతలు పూర్తిగా విమర్శించుటయే మంచిదిగాని జూచి చూడనట్లు తోసివేయుట మేలుకాదు.

మన జాతీయసమస్య లేమిటి?

కాననసభలలో మతసంఘములను బట్టి ప్రాతినిధ్యముండవలయునో సమష్టి ప్రాతినిధ్య ముండవలయునో? ఈ సమస్య హిందూవులకు వహమ్యుద్దియలకు పరిష్కారము కాకపోవుటకు కారణమేమి? హిందువుల ప్రాతినిధ్యమే హెచ్చుగా నుండి హిందువులు తమ ఆధికార ప్రాబల్యమువల్ల ముమ్మడియులను రూపుమాపెదరేమో యను హిందువులయెడ మహమ్మదీయులు ఆపనమ్మకము కలిగియుండుటయే కారణము. కాబట్టి ఒకరియెడల ఒకరు ఆపనమ్మకము అనుమానము ద్వేషభావములతో సంబంధించు సంకలనము ఈ సమస్య పరిష్కారము కాజాలదు మన మందరమును శుద్ధసాత్వికులమై కామక్రోధాదులను జయించుకొని పోయినను కొంతవరకైనను లౌక్యవ్యవహారముల కనవరమైనంతటి సఖ్యతనైనను కలిగియుండుటకు యత్నించవలయును.

భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజన

మన దేశములో కేంద్రప్రభుత్వము సరియైనదిలేదు. కాని, అంతమాత్రముచేత ఆయా వివిధ రాష్ట్రములలోని ప్రత్యేక విజ్ఞాన సాహిత్య సాంప్రదాయములను రూపుమాపి దేశమంతటను ఒకేవిధమున జ్ఞానమును వెదజల్లవలయునని నా కోరికకాదు. ఆయా రాష్ట్రములందు ఆయా భాషలను సాహిత్యములును వేరేవేరుగా కలవు. విజ్ఞానసాంప్రదాయ కళాపరిపత్తియొక్క ప్రత్యేకత్వము ఆయా భాషా సాహిత్యమునుబట్టియుండును. కాబట్టి భాషయే విభజనా సూత్రముగా వర్తించవలయును. ఆయా భాషలను బట్టి రాష్ట్రములను విభజించి రాష్ట్రప్రభుత్వములను భిన్నము చేర్చవలయును.

స్వదేశ సంస్థానముల ప్రత్యేకత్వము

బ్రిటిష్ ఇండియాలో చేరిన ప్రజలను స్వదేశ సంస్థానములలో చేరినప్రజలను భిన్న భావముతో పరిగణించి బ్రిటిష్ ఇండియాలోని ప్రజలకు ప్రత్యేక రాజ్యాంగ సంస్కరణములను హక్కులను ప్రసాదించి ఆభిమానించినట్లుగా ఆంగ్లేయభారతము నలనచేయుచున్నాడు. మనకు స్వరాజ్య మేర్పడునప్పుడు స్వదేశ సంస్థానమువారును మనమును కలిసి సమష్టిగా రాజ్యాంగనిర్ధానము చేర్చుచుకొనవలసియున్నది. మనమందరమును ఒక్కదేశములోనివారమే. ఒక్కజాతివారమే యని భావించవలయును. గాని భిన్న భాషలతో మెలంగగూడదు. స్వదేశ సంస్థానాధిపతులు యుక్తాయుక్త పరులైనయెడల తమ ప్రజల యభిప్రాయసారముగా వ్యవహరించి బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజల క్రేయస్థును కూడ కొరకు ఆభిమానమువహించి ఐక్యభావముతో నుండవలయును. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలు వేరు స్వదేశ సంస్థానములలోని వారలమగు మేము వేరు ఆను భావమును వారు కలిగియుండుట దేశమునకును వారికినిగూడ మేముకరముకాదు.

బ్రిటిషువస్తు బహిష్కరణము

బట్టలనేత ఫ్యాక్టరీ యజమానులు ఖద్దరు ప్రచారమునందు అభిమానమువహించి ఖద్దరు ఉత్పత్తివిక్రయములకు తో

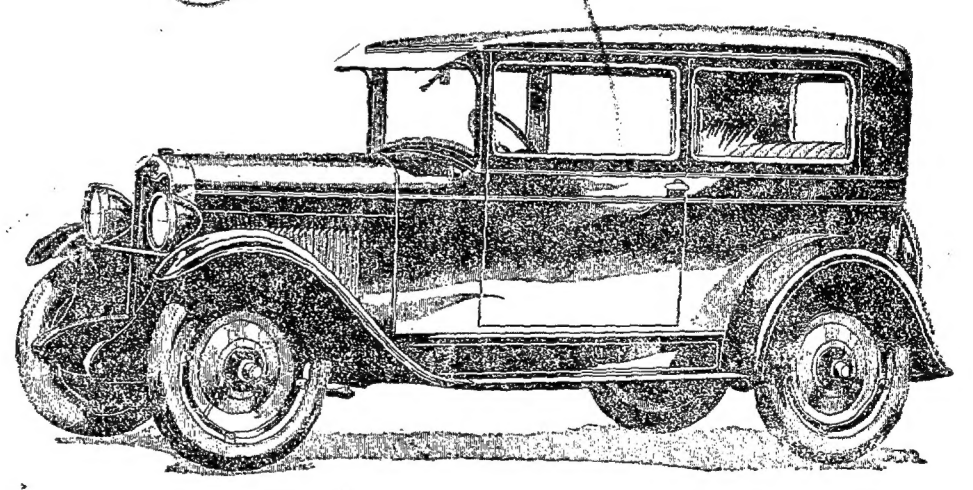

ని రూ పిం వ బ డీ న ది.

ఎల్లప్పుడు నాయకత్వము వహించుచున్నది. 1928 సం॥ చివర్ లెట్ తక్కువ ధరలో పొందదగిన కారు లన్నిటిలోకి ఘనతవహింపదగినది. యేటేట అభివృద్ధి గాంచబడిన మార్పులకు లోనగుటచే ఆటో మొబైల్స్ తయారొనర్చు వారలందరలో మిగుల ఉన్నతస్తానమును నాగ్రమించియున్నారు. చివర్ లెట్ నందు అభివృద్ధిగాంచినమాత్ర నాంతములువట్టి

ఊహలమీద నొనర్చబడినవి కావు. జనరల్ మోటారుకంపెనీవారు 30 లక్షల మైల్లదూరము ప్రయాణమొనర్చి పరీక్షించిరి. ప్రతిఅంశమును పరీక్షకుగోనయి సరియని నిరూపింపబడిన తదుపరియే ఏర్పాటుగా వింపబడుచున్నది. అందువలననే 4 చక్రముల బ్రేకులు, నవీనమైన ఇంజను, నిడుపైన బాడీకలిగిన 1928 చివర్ లెట్ డబ్బువిలువకుపొందదగిన కారులలో కెల్ల శ్రేష్ఠమైనది.

సింప్లన్ ఆండు కో లిమిటెడ్.
ఉదకమండలం.

దృఢదమని కొంతవరకు ఆగిపెట్టిరికాని, వారుతోడ్పడ్డవారు. వారు గవర్న మెంటుకి సహాయభూతులగుచుకొని, యా ఖద్దరునకు తోడ్పడజాలరు. వారు మోసపుబద్ధులను తయారు చేసియు కార్మికులనుపీల్చి పిప్పీకేసియు లాభముతీయుచుందురు. కాబట్టి విల్లుయజమానులు ఖద్దరువిషయములో మనకు తోడ్పడునట్టి మార్గములేవు. కాక వారికింకను దేశాభివృద్ధియలనుబోధించి మనవైపునకు త్రిప్పుటకు యత్నము చేయవలయును.

బార్దోలీ సత్యాగ్రహము

బార్దోలీ సత్యాగ్రహము కేవలము ఆతాలూకావారికే సంబంధించిన సమస్యకాదు. అఖిలభారతజాతికిని సంబంధించిన విషయమైయున్నది. కనుక మీరందరకు బార్దోలీ సత్యాగ్రహాలయెడ నభిమానము వహించి యాదరణానురాగములను వెల్లడించవలయును. జవహరిలాలు సైమోగారి అధ్యక్షతకొరకైన సభ సమగ్రము 1 గంటకు సమావేశమగును.

ఆనేక యోగ్యతాపత్రములను బంగారుపత్రములను పొందిన ఆయుర్వేదభూషణనోరి రామశాస్త్రి ఎ.కె.వ.సి.వారి

క్షీ ర వ ర ని

తల్లులకు సస్యమును వృద్ధిచేయు దివ్యామృతము. శుభ్యములేని తియ్యనిరసాయనము. దీనిని తల్లులు నేవించుటచే పిల్లలకు తృప్తిగా పాలు లభించుచుండగల తల్లుల ఆరోగ్యము సహజమృత్యును. దీనిఫలము ఆత్మదృఢ్యము. వెల న 1-8-0. క్షీరవర్ధకని లాబరేటరీ అందు ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to:—Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi.

ప్రాధాన్యం. వి. కృష్ణారావు అభివృద్ధి భారతీయ కవి
తాత్పర్యముపై దృష్టి పోస్తు ఉపవేశగుడి, బెంగళూరు. (3)

డా॥ బెనెంటుమ్యగారికి గొప్ప విడుదల

గ్రామపురస్కారానింజు కార్యక్రమము

గౌ॥ వి. రామదాసుపంతులుగారి రధ్యక్షత వహించుట

డాక్టర్ అనీబెనెంటుమ్యగారు భారతస్వాతంత్ర్యోద్యమమును గురించి అంగ్లేజీలకు ప్రచారమునకుటగాను కొలదిదినములలో ప్రచారము చేసినందులచే వారికి విడుదల ప్రకటనా పత్రమును నివ్వసాగెను. గోరేపాటిలో పెద్దబహిరంగ సమావేశము జరిగెను. గౌరవనీయులగు వేమనరపు రామదాసు పంతులుగారు సభకార్యదర్శిత వహించిరి.

ఎ. రంగశాఖ మొదలియారుగారు ఇటీవల సాపింపబడిన గ్రామపురస్కారానింజు సంఘకార్యదర్శిగారు ఎ. రంగశాఖ మొదలియారుగారు, రామదాసుపంతులుగారి సభ్యత్వమున కుపపాదించుచు అనీబెనెంటుమ్యగారిచే నంతకుపూర్వము సారాంశాత్మక మొదలైన వందేమాతర స్తోత్రమును గురించియు గోరేపాటిలో గ్రామపురస్కార సంఘాధ్యక్షులగురించియు సంగ్రహముగ విశదీకరించుచు నిట్లుచెప్పిరి. ఈసంఘమును సాపింపబడుట బెనెంటుమ్యగారి ముఖ్యకారణము (సాత్త్వికమును దీర్ఘదర్శి మును) నొకవారములో సృష్టికరింపవచ్చును. భారతదేశమును ప్రభుత్వరాజ్యము అధికారియింది తొలగించి అభివృద్ధికరమున పథకులపై పునర్నిర్మాణ మొనర్చుట యే ఈ సంఘముయొక్క యాదర్శము. ఈ దినమున సాపింపబడిన వందేమాతర స్తోత్రము, కొంతవరకు, భారత అధికారపురస్కారమునకు దోడ్పడగలదు. దేశీయపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించి, విదేశీయ దీనిముత్యలను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించివేయుటకు మా ప్రయత్నము అందును పల్లెటూళ్లలోగల గృహపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట చాల అత్యవసరము. పల్లెటూళ్లలో ఇంకా పరిశ్రమలుగలవారు ప్రతివారిలోగల వాటిని వ్యాపించియున్న దున్నులను అధిక దున్నులను తగ్గించి, వారిచేదనివారుండరు. పల్లెటూరి ప్రజలలో విశేష భాగము తమ జీవనాధారము కొరకు వ్యవసాయముపై శాధారణముగా వున్నది. గత 80 వత్సరముల తర్వాత గాంచినయెడల, పల్లెటూళ్లలో పరిశ్రమలను జీవనోపాధిని కల్పించుకొనువారి సంఖ్య క్రమక్రమముగ తగ్గిపోవుచున్నట్లు స్పష్టపడగలదు. ఇక వ్యవసాయమును నూతనమునో, పంటలు క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నవి ప్రభుత్వసేవకలె అంగీకరించుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులందు, పల్లెటూళ్లలో వ్యవసాయముపై శాధారణముగా వున్నది, దానికి తోడు మరియేవైన ఇంకొక ఆదాయ మార్గమును సేదప్పవారు గుఖముగ జీవనోపాధిగలుగుట అసాధ్యము.

ఇవిధముగ పల్లెటూళ్ల ప్రజలకు దోడ్పడగల ప్రధానమునకు పరిశ్రమయేను. విచారించునెల “బట్టల తయారయే పరిశ్రమ”యని చెప్పగలమునింపవచ్చును. ఈజట్టలకు ఏయింటికా యింటియందే తగినంత విక్రయముగనుపొందదు అందుచే నీ పరిశ్రమను పునరుద్ధరించుట గ్రామపురస్కారానింజుసంఘముచే ప్రథమకర్తవ్యముగ భావించురు.

రంగశాఖ మొదలియారుగారింకను మాటలాడుచు, 1901 సం॥ నుండి ఇంతవరకు చెన్నరాష్ట్రమున నొకజిల్లాయందు, గృహపరిశ్రమలు క్రమముగా నెలలవీడించి పోవుచున్నదియు జనరించి భారతదేశమున అధికదాస్య శ్రమలనుండి విముక్తి నొనర్చినపుడే నిజమున స్వాతంత్ర్యము సాధ్యము గాగలదని నుడిపిరి.

గౌ॥ వి. రామదాసుపంతులుగారు

అధ్యక్షుడు ప్రధానమున, డాక్టర్ బెనెంటుమ్యగారికి, గుఖ ప్రయాణాశీర్వాదము నొనర్చుచు, అంగ్లేజీలకును పంపుటకు భారతదేశమునకు బెనెంటుమ్యగారి యధ్యక్షులగురాజులకు అభింషాలని నుడిపిరి. ఇకదేశములకురాడ ఆమెచాల ఆప్తులు. ఆయురదేశములకును సఖ్యము కుదిర్చినవనకళ్యాణమును సమకూర్చుట కాయము తపశ్చింతమునంతను భారవోసి నిరకాముగా ప్రయత్నించుచున్నది. ఇటీవల భాంతీయలందరు నైక కల్యణముతో ప్రారంభించిన నైమను బహిష్కరణోద్యమముతో జయప్రథముగ నెరవేరటకు బెనెంటుమ్యగారు నొనర్చిన సాహాయ్యముతో యని చెప్పవలెను. బెనెంటుమ్యగారు తయారుచేసిన కామన్వెల్త్ ఆఫ్ ఇండియా బిల్లునందు గ్రామప్రాముఖ్యమునకు శ్రమలను స్థాన మొనగి స్వరాజ్యమునకు పునాదిగ నిర్మించుటలో భారతదేశముయొక్క నిజమున సమస్యను పక్కగ నుర్చించిది. ఇంకను మరి కొందరు ప్రముఖులగుడ స్వరాజ్య ప్రభుత్వ నిర్మాణరూపమును నిర్వచించుచు చట్టముల తయారుచేసిరిగాని వారందరును ప్రాధమికాధికమున నుర్చింపబడక పోయిరి.

బెనెంటుమ్యగారు తమ చట్టముల గ్రామములకు ప్రధాన స్థాన మొనగుటలో నూతనక ఇపుడు గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యముతో జోడించి నిజమున గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యమును ప్రారంభించినది. పల్లెటూళ్ల నీతి నభివృద్ధి నొందించువరకు భారతదేశమునకు నిజమున స్వరాజ్యము రాజాలదు. విచ్చినను చిరకాలము నిలువజాలదు. పల్లెటూళ్ల నీతి నభివృద్ధి నొందించు కార్యక్రమము చాల ప్రయాసతో గూడిన దీర్ఘమున పని గావచ్చును. అయినను మన మానసి సాధించిన న గాని విలువెరు.

అధ్యక్షు లింకను మాటలాడుచు ధూళిల సాయముక్రమక్రమముగా నెలూతల్లి పోవుచున్నదియు వివరించిరి. ఇటీవల జరిగినాడు జరిగిన అంతర్జాతీయ ఆర్థిక మహాసభయందు జరిగిన చర్చలసందర్భమునను, లింగ్విలోగోకవిమను యెదుట అనుభవజ్ఞులైన సాత్త్వికములవలనను యావిమయము వృద్ధిచుయ్యెను. ఈదేశమున సహజముగ ధూమలఫలసాదుము తగ్గి పోవుచుండుటగాక, యానపాకర్యములయందు, రయిశ్వకంపెనీలు మొదలయిన వారలంబించుచున్న ప్రతిభాబాధానములను దేశీయపరిశ్రమలనీతి మరీక దుర్బలమున వున్నది ఇట్టి పరిస్థితులలో మన వ్యవసాయ పరిశ్రమను పునరుద్ధరించినగాని, మన ప్రజల భావనీనినగించి ఆయురదేశాలను. గవర్నరుగారిచే, మంత్రిపదవినుండి తొలగింపబడిన రంగశాఖ మొదలియారుగారివంటి, నిజమున దేశసేవకుర నిట్టి కార్యమునకు పూనుకొనుట కుభవదము.

బెనెంటుమ్యగారికి సన్మానపత్రము

పిమ్మట భారతస్వాతంత్ర్యసంఘమువారి తోపుర ఆర్. ఆర్. భావ్యములయ్యంగారు బెనెంటుమ్యగారికి విమర్శనాపత్రము నర్పించిరి.

యాకూబ్ హెస్సేగారు

యాకూబ్ హెస్సేగారు పిమ్మట మాటలాడుచు, అంగ్లేజీలకు సాయములయిండు, అందుముఖ్యముగా, కార్మికపక్షమునకు మెట్లకాల్పగారియందు విశ్వాసమును భారతీయులు సంపూర్ణముగ గోల్పోయినదియు, తమ విముక్తి తమ ప్రయత్నములచేనను విశ్వసనీయమైన మాత్రమే ఆధారపడి చున్నదని భారతీయులు దృఢముగ విశ్వసించుచున్నారనియు నుడిపిరి.

ది. బి. ఆర్. ఎన్. ఆరోగ్యసామి

మొదలియారుగారు

ది. బి. ఆర్. ఎన్. ఆరోగ్య సామి మొదలియారుగారు, బెనెంటుమ్యగారిని సేవకు ప్రశంసించి, ఇప్పుడు ప్రభుత్వమునందు పేగునకు ద్వంద్వపరిపాలన మున్నను, అసలు సాగుచున్నది స్వచ్ఛముగ అధికార నిరంకుశవిధానమే ననియు నుడిపిరి. కార్మికపక్షమువారు రాబోవు ఎన్నికలలో విజయముంది అధికారమునకు వచ్చినయెడల భారతదేశమునకు అధినిజేత స్వతంత్రపాలన నొసగవరని, రాంజీ మెట్లకాల్పగారు గావించిన ప్రకటనను గురించి మాటలాడుచు అంగ్లేజీలకు సాయముల వాక్యములయందు భారతీయులు విశ్వాసమునుకలము చాటిపోయెనని నుడిపిరి. (పార్లమెంటు) మనవిముక్తికి, మనము స్వప్రయత్నములచేసిన ఆధారపడలేననిగాని, అంగ్లేజీలకు సాయముల వాక్యములపై శాధారణపడజాలము.

గౌ॥ జి. ఎ. వలేకగారు, ఎం. కె. ఆచార్య, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గార్లు పిమ్మట ప్రసంగించుచు, బెనెంటుమ్యగారు అంగ్లేజీలకును దీర్ఘకాల తిరిగివచ్చి, నైమను కమిషను తిరిగి భారతదేశమునకు విచ్చిన పుడు బహిష్కారోద్యమమునకు సాయకార్యములహించి, జయప్రథముగ నిర్వహించవలసినదని గోరిరి.

డా॥ బెనెంటుమ్యగారు

డాక్టర్ అనీబెనెంటుమ్యగారు వివరకు ప్రత్యక్షమొనగుచు, గ్రామ పునర్నిర్మాణ సంఘము, ప్రజలనీతి నభివృద్ధిచేయుటకు చాల తోడ్పడగలదని నుడిపిరి. భారతీయులు నైమను కమిషనును బహిష్కరించుటలో చాల ప్రశంసాపూర్వకముగ వ్యవహరించిరి. తాను ఆగ్రహాపమునకు తిరిగివచ్చును. వచ్చిన తరువాత, నైమనుసంఘ పునరాగమన బహిష్కరమును మరింత యధికోత్సాహముతో సాగించును. ఈ మారు తా నంగ్లేజీలకు సేవకు జనినపుడు, ఒక్కభారత రాజకీయములగురించియు అందు ముఖ్యముగా, నయమును బహిష్కరమును గురించియు మాత్రమే ప్రచార మొనర్చినదని బెనెంటుమ్యగారు నుడిపిరి. నయమును సంఘమును భారతదేశము బహిష్కరించుటకు గల కారణములను, అంగ్లేజీలకు బోధపరచుటయే అంగ్లేజీలకు తన కర్తవ్యము.

పుత్తూరు

పాతకాల యావశ్యకత

విద్యాభివృద్ధియందు చిత్తూరుజిల్లా మిగుల దీనినీతియందున్నది. మిగుల మిగులకే సర్కారువారి యభిప్రాయము ప్రచారముల మూలముగ వలదియైనది. ఇందులో పుత్తూరు గ్రామము, తిరుపతి, కాళహస్తి, చంద్రగిరి, తిరుత్తూరు మొదలైన గ్రామములకున్న వాసయోగ్యమై, సర్కారు యావశ్యకతలకు నిలయమై వర్తకము చేతిపనులు నేరపనులు మొదలైన పరిశ్రమలకు మిక్కిలి వసతియొందున్నది. ఇదిగాక చుట్టుప్రక్కల యందు గ్రామాదులు గొప్ప వ్యాపారస్థలములు గొప్పగొప్ప రైతులుండు చోటుగనున్నవి. ఇందులకు నూటికి యెనిమిదింక విద్యాధారము చేతనే తమ తమ కార్యములను జరుపుకొనుచున్నార. విద్యలేని పుత్తూరి వాసులకు ఘడియ జరుగనీలదు.

ఇప్పుడి యాధిగ రూపించుటకు సుమారు 40 సంవత్సరములుగా నచ్చట విద్యయొనగుచు గ్రామవాసుల ప్రీతి యనగ్రహముల కెల్ల పుడర్చుమై వృద్ధిబొందుచుండిన బోర్డుమిషన్ పాతకాలలో యాధారమైయున్నది. ఇప్పుడప్పుడు సుమారు ముప్పది వర్షములుగా యత్యుపయోగముగ బనిచేయుచుండిన మిషన్ పాతకాలను నిలుపుదల చేయుట తలప మెయున్నది. ఈపాతకాలను తీసివేసిన పుత్తూరు తదితర గ్రామవాసులు మిక్కిలి ప్రయాసపడుదురు. కాన కొందరు పెద్దమునుషులు శ్రీజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిని దర్శించి పుత్తూరు గ్రామమునందుండిన మిషన్ పాతకాల బోర్డుకార్యమును జిల్లాబోర్డువారు మార్చుకొని గ్రామవాసుల సేవయ్యమనేక బోర్డు మార్గమున పాతకాల నొకదానిని పుత్తూరునందు సాపింపమని ప్రార్థించిరి. అటుపిమ్మట జిల్లాబోర్డువారు పుత్తూరునందు దొక మార్గమున పాతకాలను సాపించుట తీర్మానించెను. వారి తీర్మానమును గవర్నరు మెంటువారికి పంపి వారి కాక్షున కొలకు వేచియున్నారని మాటా తెలిసెను.

అయిన నిటీవల జరిగిన జిల్లాబోర్డు మీటింగునందు పుత్తూరు పాతకాలవిషయము చర్చ జరిగెనట. అందు ప్రెసిడెంటువారు, పుత్తూరున స్కూలును సాపించుటకు తగు ధనము లేదనియు, అందుకు వలయు ధనసహాయము పొందుగాని, పుత్తూరు యూనియన్ బోర్డువారు గాని ముందంజ వేయలేదనియు నూచించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంతవలకు ప్రజలకు, శ్రీ జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారు తప్పక పుత్తూరున నొక మార్గమున పాతకాలను నెలకొల్పవలెనని గట్టి నిమ్మక మండెను. పెద్దయమును ఇన్వెస్టుమెంటియ ప్రజలు మిగుల సభ్యము జెందుచు, తమ బిడ్డల విద్యాభివృద్ధికి సేవచేయు దుమాయని యాశించించుచున్నారు. అయినను కొందరు పెద్దమునుషులు, వారి గృహములయందు ప్రకృతము స్కూలును ప్రారంభించుటకు చాడుగ లేక బోర్డువారి స్వాధీనము చేయుటకు తగూరుగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. అందులో నొకరు పై విషయమును శ్రీజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారికి లిఖితపూర్వకముగ గూడ తెలియపరచె నని వినుట మిగుల కుభవముగ నున్నది. అదియుగాక నీయూరియందలి యూనియన్ బోర్డు వారు స్కూలు నూతనధనమును నిర్మించుటకు వది వందల రూపాయల సహాయము జేయ సంసిద్ధులై యున్నారని తెలియుచున్నది. పై విషయముల గమనించి జూడ నీయూరి జనులకు పాతకాల నెలకొల్పబడకుండుట యావశ్యక యున్నదో విదితమగుచున్నది.

ప్రకృతము నాలుగు తరగతులను తాలూకాబోర్డు పాతకాలలోనే యుంచుటకు తగు స్థలమున్నది. ఒక్క తరగతిని మాత్రమే యుంచుటయందైనను, నూతన కట్టడ మేర్పడువరకు నుంచవచ్చును. కావున శ్రీజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారు అసర ప్రయత్నముల గావించి జూలై నెల మొదటి లేక మొదలు పాతకాలను సాపించి పుత్తూరు ప్రజలకు విద్యాధాన మొనగుచు తన శాఖుతో నీ గ్రామవాసులెల్లరు నిరీక్షించుచున్నాడు.

(ఒక విశ్లేషి)

బెనెంటుమ్యగారు మిగించుచు అంగ్లేజీలకు సాయముల వాక్యములకు తరపున ప్రచారమునకువచ్చును, తెలుసుకుని విశ్వాసించి, ప్రాత్యహికరమును సందేశముల సంతృప్తియందు తనియు, తాను భారతదేశము నెప్పటికిని మోసగించననియు, తనను విశ్వసించిన వారిని తానివర కెప్పుడును మోసగించవలదనియు, అట్టివారిని తా నెప్పుడును బలవరచి సహాయమునర్పించునో యుంటినియు, భారతదేశమునకు తానివర కొనర్చిన సేవయే ఇంకను నిదర్శనమునయు నుడిచెను. భారతదేశ సేవ యందు తన కీరతయాశ్రయ చాల్చింది, పరిత్రమను గంగాదితో యముల యందు తన యస్థికలను గలపి, తిరిగి భారత మాత్రుగర్భమున జన్మించి, బిడ్డభూమియగు భారత గతు సేవయొనర్చుటయే తన మనోధమని బెనెంటుమ్యగారు ప్రకటించినపుడు సభయందు దన్నివైపులనుండియు సుతాపూర్వములును, వందేమాతర ధ్వారములును చెలరేగెను.

అధ్యక్షులు, బెనెంటుమ్య పుష్పమాలాంకృతులగులగు నొనర్చి, జ్ఞానసహజమువారు ఆమెయందు సంపూర్ణవిశ్వాసమును గవర్నరుగార్లని ప్రకటించెను.

1927-28 సం॥రం తా॥ మల్లాది సత్యలింగం నాయకరుగారి చారిటీసు
యొక్క ఆదాయవ్యయముల స్టేటుమెంటు, కాకినాడ.

భూమి గా కొనిపెట్టె	24266-1-4	భర్తలు	2406-9-1
భూమిలకు పనులకు	17272-8-2	ఆఫీసు ఎస్టాబ్లిష్మెంటుకు	8772-14-8
	41588-9-6	దేవాలయములకు	4081-8-0
		స్కూలులకు పుస్తకము	5080-14-8
1917 సం॥ జడ్జిమెంటు ప్రకారం		సత్రంకు	18622-1-4
భూమిలకు ఆఫీసు ఎస్టాబ్లిష్మెంటుకు	3000-0-0	స్కూలుకు (లిటరరీ)	7485-9-6
కొంటుకు		డిటో (యండ్స్ట్రీయర్)	658-7-6
స్కూలులకు పుస్తకము	4000-0-0	ఆనుపత్రికి	
స్కూలులకు	18408-15-2	ఆయా కేసులకు భర్తలకు	598-6-11
సత్రంకు	10117-5-2	నిలవ వున్నది ఆఫీసుకు	1244-6-11
దేవాలయంకు	5017-5-2	దేవాలయంకు	5086-6-11
ఆనుపత్రికి	1080-0-0	సత్రంకు	841-8-6
	41588-9-6	ఆనుపత్రికి	7215-18-3
		జాస్తి భర్తలు బా॥ మినహా	
		స్కూలు 708-11-8	785-3-8
		స్కూలులకు పుస్తకము 81-8-0	
			6480-9-7
			41588-9-6

(Sd) P. Appa Rao (Sd) C. Vaidyanatham (Sd) D. Seshagiri Rao Verified & found Correct
Acct. Manager. 5-5-28 (Sd) Krishna Rao.
(Sd) D. Krishnamurthy, Govt. Diplamate
(Sd) Mallaiah in Accountancy
Trustees, Auditor.
24-4-28.

(True Copy.)

1927-28 సం॥రం తా॥ మల్లాది సత్యలింగం నాయకరుగారి చారిటీసు
యొక్క బేలన్సు షీటు, కాకినాడ.

అయిబిలిటీసు		అప్పులు	
మూలధనం	700000-0-0	బిల్లింగు కట్టడములకు	180860-5-11
బిల్లింగు ఖాతా	125291-11-11	బడులు కాతా	842068-6-9
నేవింగు అండు ఖాతా	49992-7-11	భూములు యిల్లు భిక్షు లెక్క	485768-11-8
ఆఫీసు ఖాతా	1506-0-0	యితరులకు పాపలినాడికి	45278-2-2
సత్రం ఖాతా	15860-6-10	యితరులకు రావలసిన అప్పులు	2155-1-8
స్కూలు ఖాతా	65171-4-11	వసూలు కావలసిన కిక్కులు	10985-8-1
దేవాలయం ఖాతా	27688-11-2	యితరులకు రావలసిన బాకీలు	998-11-0
ఆనుపత్రి ఖాతా	8917-12-7	నిలవ వున్న రాంకంకర వగై	3424-5-1
స్కూలులకు పుస్తకము	8801-4-0	రా సామానులు	281-5-5
యితరులకు యివ్వవలసిన బిల్లులు నెం 2	50-0-0	బిల్లింగు పనిముట్లు	8705-10-6
మద్రాసు నెరసింకా రావుగారు	2059-0-0	ఆఫీసు సామానులు	490-12-4
S. & H. M. అబ్దుల్ ఖాదరు	1000-0-0	మృత సామానులు	5495-10-0
సాహెబుగారి ధర్మం		మృత సామానులు (లిటరరీ)	1958-5-0
దివాను బహదరు దురీ తేటి	200-0-0	డిటో (యండ్స్ట్రీయర్)	977-12-8
తేవ గిరి రావు పంతులుగారు		దేవాలయం సామానులు	528-1-11
	3259-0-0	ఆనుపత్రి సామానులు	201-2-11
		బ్యాంకింగ్ నిలవ రొక్కం	14720-6-11
		చేతిలో నిలవ రొక్కం	8910-14-8
			18681-5-2
			1001088-11-4

(Sd) P. Appa Rao (Sd) C. Vaidyanatham (Sd) D. Seshagiri Rao Checked & found Correct
Acct. Manager. 5-5-28 (Sd) Krishna Rao.
(Sd) Krishnamurthy, Govt. Diplamate
(Sd) Mallaiah in Accountancy
Trustees, Auditor.
24-4-28.

మదరాసు కాంగ్రెసు తీర్మానము

అలహాబాదు, మే 29:—అఖిలభారత కాంగ్రెసు సహాయకార్యదర్శి శ్రీ వి. రాజరావుగారు యిట్లు తిలకింపుచున్నారు

మదరాసు కాంగ్రెసులోని స్వాతంత్ర్య తీర్మానము గూర్చి మే 30 వ తేదీన డా॥ బిసెంటుగారు ప్రవాసదానికి ప్రత్యక్షముగ కాంగ్రెసు సహాయకార్యదర్శి యిట్లు చెప్పినట్లు. విషయనిర్ణయ సభలో నామోదించబడిన చిత్తు తీర్మానమును మహాసభలో నామోదించబడిన తీర్మానమునకు యిట్టి భేదములేదు. విషయనిర్ణయ సభవారు వాఖలుచేసిన తీర్మానము మహాసభయందు యేదిగదాను సవరించి యుండలేదు. (శ్రీ వెను)

టాగురుగారి అక్షరార్థ ఉపన్యాసములు

కొలంబో, మే 29:—కవివంశుడు టాగురుగారి హిందూ ఉపన్యాసములగూర్చి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి సి. ఎఫ్. ఆంధ్రూరుగారిని ఆడుగ “ఉపన్యాసము లివ్వగల్గుదురా లేదా యిదివయసు వారి ఆరోగ్యమునబట్టి యుండును. ఇంత దూరపు ప్రయాణము మనెనది మరీ టాగురుగారికి నీవారు నాకపై యేర్పడుటచే వారు సర్వవిధ సౌకర్యములు సమకూర్చినందున, రివిండ్రుడు సమద్రయానమున కలవాలు బడుటచేత మరక్షితముగనే ఆరోగ్యముగనే యూరత్తు చేరగలరు” అని చెప్పిరి.

మదరాసువార్తలు

నేటి ఆత్మన్యము 110 డిగ్రీలు.

కార్పొరేషను సభ:—వచ్చే జూను నెల 5 తేదీన సాయంత్రము 5-15 గంటలకు రివ్వను భవనమున జరుగును.

సెలవుదినము:—1928 జూను 4 తేదీ తపాలాఫీసు లన్నిటికిని చక్రవర్తిగారి జన్మదినమునకుటచేత సెలవుదినము.

రాకపోకలు:—డా॥ ఆనిబిసెంటు, డొరలి జినరాజు దాసగార్లు నేటిసాయంత్రము బొంబాయికి ఆవుటనుండి కని వారమునాడు యూరత్తున కేగెదరు.

సర్. సి. వి. కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు గత రాత్రి ఉదకముండలమున శిగిరి.

వృషభవాహన మహోత్సవము:—వచ్చే జూన్ 2 తేదీన విల్లివాకము రైలుస్టేషను తరువారున్న త్రిపురార్థ యమువద్ద జరపబడును.

ఇండియన్ కల్చరల్ సంఘము:—వారొక సభ ను గావించియన్నా అంతర్జాతీయ కల్చరల్ సంఘమువారిలో కలియుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ కార్యాలయము:—వచ్చే జూను నెల 1 వ తేదీనుండి 17 వోన్సుపిధినుండి నెం. 817 లింగచెట్టిపిడికి మార్పబడును.

మరణవార్త:—సి. రత్న శేఖరచెట్టిగారు మదరాసు పోర్టుట్రస్టు అసిస్టెంటు సెక్రెటరీ ముద్దు ముద్దాపూ మన పరమపశించిరి.

గుడివాడలో జీవహింస:—హ్యూమెనిటేరియన్ లీగువారు 20 దినములు గుడివాడలో ప్రచారమున సలిపి గుమారు మాడువందల గొర్రెలను అవ్వటి దేవతయగు మహాలక్ష్మమ్మకు బలి నీయకుండ రక్షింపగలిగిరి.

బ్రాడ్వేలి సత్యాగ్రహము:—నకు పడివేల రూప్యములను వెంటనే విరాళము నొసగవలెనని ‘కరెంటుతాట్’ సంపాదకులకు ఎస్. గణేశ్ గారు త్రివిధ రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు తమ తీర్మానమును తెలియబరచిరి.

భారత గాన వేనవిపాకశాల:—వారి యజమాన్యమున సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు తమ 5 వ యువస్వాసమున రేపు సాయంత్రము 5-80 గంటలకు ఇండియాలో వారి కథల చిత్రాభివృద్ధుల గురించి గావించెదరు. ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మదరాసు నీటిసప్లయ:—రెడ్ హిల్స్ లోకువద్ద నున్న తిరుమలవాయములో కలరా వ్యాధ్యులకులదనియు లేకులో నీటిని చేరుపకుండజూచుటకయి మదరాసు కార్పొరేషను ఆరోగ్య అధికారులు తగినక్రమ వహించుచున్నారు. శ్ర త్రే క కళానులను లేకుచుట్టుపట్ల తిరుగుటకయి నియమించిరి. తిరుమల వాయమునందు కలరావలన 14 వరు చనిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. గత శాలగుడినములలోను కలరా వచ్చినట్లుగాని యెవరయిన సందువలన చనిపోయినట్లుగాని రిపోర్టురా లేదు. రెడ్ హిల్స్ నీరు చెడకుండ తగిన యేర్పాట్లు చేయబడినవిగాన మదరాసు పోలీసు భయపడ వనసరములేదు.

డెర్బీ గుర్రపుంపదము

బొంబాయి, మే 29:—బొంబాయి సరిహద్దు మహాస్థి పార్సీ టైపిస్టు లండను స్టాక్ ఎక్స్చేంజి స్టీపు (గర్రపు పంప ములందు) రంజితకింగు అనుగుర్రము పై 872199 నెంబరు టికెట్టుకొనిరి. రంజితకింగు గెలుపు ననుకొనుచున్నారు. అతనికి రావలసిన దానిలో నొకభాగము 4,700 పాసులకు లండను సిండికేటు వారికి విక్రయించిరి. (ఆ. వె.)

నైమను కమిషను

ఆదిద్రావిడ కేంద్రసభవారి కోర్కెలు
మద్రాసు ఆదిద్రావిడ కేంద్రసభాధ్యక్షులిట్లు వ్రాయుచున్నారః—

27-1-28 తేదిన జరిగిన మద్రాసు నిమ్మజాతుల మహాసభ నైమనుకమిషను యెదుటలెట్లు కొక మొమొకాండమును తయారుచేయుటకుగాను నియమించియుండిన కమిటీ యీనెల 27 వ తేదిన శ్రీయుత ఆర్. పిరయ్యనూరి యధ్యక్షతన కేంద్రసభవారి, యాక్రింది ముఖ్యాంశములను సవరణ మొమొకాండములో చేర్చు తీర్మానించిరి:—

(1) భారతదేశమున ప్రస్తుత సంస్కరణములకుండు సభి కమిషన్ నొకటిబడరాదు. (2) నిమ్మజాతులకు తమ జనసంఖ్యకు తగినట్లుగా ప్రత్యేక నియోజకవర్గముద్వారా కాపసభలకును పల్లికు పంపుములకును ప్రాతినిధ్య మొసగబడవలెను. ఏ విధమునను పన్ను చెల్లింపు వాడయినను వోటుచేయు సభికారముపొందియుండవలెను. ప్రభుత్వముచే రికన్స్ట్రక్షన్లు జాబజిన నిమ్మజాతుల కేంద్రసభముచే అభ్యర్థనలు నియమించబడవలెను. (3) నిమ్మజాతులకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గములో నొక సానముండవలెను. 4. పల్లికు పెర్సెంటులలో తమ జనసంఖ్యకు తగిన ప్రాతినిధ్యము 5. నైస్వయందును పోలీసు కాళయందును ప్రాతినిధ్యము 6. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రాబడిలో తగినంత భాగము నిమ్మజాతుల కేయోభివృద్ధికారకు వినియోగింపవలెను 7. నిమ్మజాతుల సమస్యపరిష్కారమునకు ప్రత్యేకకాళు యేర్పరుపబడవలెను. ఈ కాళకు ఆసభసముగల యూరోపియను సివిలు యూజ్వియొకడు అధిపతిగానుండి నిమ్మజాతుల ప్రతినిధివర్గముచే సాయము చేయబడుచుండవలెను. 8. గ్రామోద్యోగములకు వంశపారంపర్యపు హక్కు తీసివేయబడవలెను. 9. కార్మికుల వేతన నిగ్గయము కాపసము మూలమున నిర్ణయపడవలెను. భూమిని కలెన్సింగ్ నిగ్గయముగా రిజిస్ట్రీకాబడవలెను. 10. నిమ్మజాతుల లెక్కాభివృద్ధికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లుండవలెను. వ్యవసాయకార్యములకొరకు భూములు, ద్రవ్యము, ఉచితముగా నొసగబడవలెను. 11. ప్రభుత్వపాఠశాలలు కళాశాలలన్నిటి యందును నిమ్మజాతులకు ఉచితముగా విద్య యొసగబడవలెను. భారత దేశముందును అన్యదేశములందునుగూడ వృత్తివిద్యను పొందుటకు విద్యార్థి వేతనములు వివిధగా నొసగబడవలెను.

మొమొకాండమును సరియగు విధమున తయారు చేయుటకు యాక్రింది సభ్యులుగల యాసంఘము నియమించబడెను:—రా.సా.ఆర్. శ్రీనివాసన్, శ్రీయుతులు ఎస్. శివరాజు, ఆర్. పిరయ్యన్, వి. జి. వాసుదేవస్వామి, ఇ. కన్నాన్, జ్ఞానప్రకాశం పిళ్లగాడ్డు.

వందేమాతరం స్టోరు

డా॥ అనిబి సెంటుగారు బహిరంగపరచుట

మద్రాసు రికన్స్ట్రక్షన్ కమిషన్ వారి యాజమాన్యముకేంద్ర వ్యవహారంపడవచ్చునని వందేమాతరం స్టోరును నిమ్మసాయంకాలము రి గంటలకు వై. ఎం. సి. పి. భవనముందు డా॥ అనిబి సెంటుగారు బహిరంగపర్చిరి. శ్రీ పురుషోత్తమము విప్లవీయిండిరి. శ్రీయుత ఎ. రంగశాఖ మొదలియారుగారు డా॥ విసెంటుగారిని పుష్పమాలాలంకృతులుగ జేసి స్టోరును బహిరంగపరచవలసినదని కోరిరి.

వందేమాతరం స్టోరును బహిరంగపరచు డా॥ విసెంటుగారిని రిట్లుజేప్పిరి. "ప్రస్తుతము రాజధానియందు తయారు జేయబడుచున్న వివిధ వస్తువులను ఒక్క కేంద్రమునకుజేర్చి అచ్చట వలయువాడికి ఖరీదును కొనుగోలు నీ రికన్స్ట్రక్షన్ కమిషన్ వారు ముందుగ్రహయింపవలెను. వ్యవహారములనే చెప్పింపవలెను. దేశభక్తిశ్రమల సభివృద్ధిజేసి పనివాండ్రుకూడ గుడ్డ నొసంగగల యామంచి ఉద్యమమును ఉద్దేశించి మద్రాసు రాష్ట్రమునకు మంత్రిగానున్న ఎ. రంగశాఖ మొదలియారుగారు శ్రద్ధవహించి పనిజేయుచుండుటచే మంత్రిపదవియందు చున్నప్పటికినైన వలయుటకు విచ్చినపిదపనే ఉపయోగకరమును దేశవేతన జేయుచున్నారటను సంజెయములేదు" అని చెలిపి స్టోరును బహిరంగపరచిరి.

తరువరి డా॥ విసెంటుగారును ఇంక నితరులును లోనికి ప్రవేశించి ఆందుగల వస్తువులను దిలకించిరి. స్టోరునుందు భారతీయులచే నీ దేశముందు తయారుజేయబడిన వస్తువులతప్ప మరెవరియను లేవు. మంచి రకములయిన చీరలు, కట్టడక పంచలు, తుండుగుడ్డలు, మొదలగు బట్టలును, వివిధరకములైన డబ్బుల పంచలును, సిరాబుడ్డు, బోపిలు, ఇతర సామాగ్రి, కాగితములు, చివరకు పెసనట్లు గూడ నిండుగలవు. ఉపయోగకరమును గ్రంథకలగూర్చి జేయక జేప్పనక్కరలేదు. ధరలును సరసముగనే యున్నవని చెప్పవచ్చును. విసెంటు, ఆరోగ్యసామి మొదలియారుగార్లవంటి ప్రముఖు లీవస్తువులను అతి జతగా లాగుగను ఉత్సాహముగను పరికించిరి.

"మేము స్వయముగ దిగుమతి చేయుటవలన మా సీమకమలము లందు మీకు ఎక్కువ లాభము కలుగును."

బోగిలాల్ మంగల్ జీ ఆండ్, కొ

89 సాలవీది, పార్కుటవుక్, మద్రాస్.

వాతావరణ స్థితి

1928 సం మే నెల 30-వ తేది బుధవారము

మార్పులు	గత 24 గంటలలో అత్యధికము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పము	గత 24 గంటలలో మధ్య	తేలిక నుండి	వర్షము	తేలిక నుండి
బోమల్ పూర్	91	84	...	4.4	+	1.7
కాళివట్లూరు	98	87	...	2.4	+	0.8
కొనాడ	107	88	...	1.7	+	0.8
చిలికట్లూరు	118	85	...	4.7	+	2.6
కత్తులూరు	107	81	...	0.8	-	0.7
అగ్గిరి	102	77	...	1.0	-	1.6
అనంతపూర్	...	...	...	2.3	+	0.6
కడప	...	...	...	...	+	...
నల్లూరు	111	89	...	0	-	1.1
పుర్రాన	105	85	...	0.1	-	1.5
కడపూరు	107	79	0.1	0.7	-	0.6
రీలము	105	80	...	6.5	+	0.1
లోయంబూరు	97	75	...	2.9	-	0.8
కరుమనాపల్లి	106	70	2.5	5.9	-	1.2
కాగవట్లూరు	101	82	...	2.1	+	0.1
మధుర	105	84	...	8.5	-	1.4
పాణిక్	92	84	...	0.2	-	2.2
తిరునల్వేరి	...	...	...	1.9	-	2.1
తిరుకేంద్రము	88	81	...	6.5	-	5.9
రాచ్చిక్	88	80	...	9.4	-	6.4
కొలికట్టు	93	78	...	5.5	-	5.9
మంగళూరు	92	78	...	4.4	+	2.5
రేలంకూరు	97	70	...	2.7	-	2.8
మోరకా	81	63	...	4.4	-	8.5
కొడవూరు	78	57	0.2	10.4	+	0.3
మారు	77	57	...	2.7	+	...

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో మల్లు విస్తారముగ నున్నది. కాకినాడలో రి మచిలీపట్నములో 11 డిగ్రీలు వగటి వేడిమి ఎక్కువ. మచిలీపట్నములో 118 డిగ్రీలు ఎండగానెను. కాకినాడలో తప్ప ఇతరచోట్ల రాత్రివేడిమి 8 మొదలు 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:—కర్నూలులో వగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. 107 డిగ్రీలు ఎండగానెను.

కర్నూటకము:—కడపూరులో 0-11 వర్షించెను. వగటి వేడిమి 8 మొదలు 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో 111 డిగ్రీలు ఎండగానెను. మదరాసులో 8 నెల్లూరులో 6 డిగ్రీలు రాత్రి వేడిమి ఎక్కువ.

ఏ. పి. నారాయణ అయ్యర్,

హాజు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

బందరులో అగ్ని ప్రమాదము

గొల్లవారియిండ్లు కాలుట

మచిలీపట్నం, మే 29:—నిన్నన ఇరువదుగంటలలో అగ్ని ప్రమాదము సంభవించెను. ఎక్కువగా గొల్లవారియిండ్లు కాళి పోయినది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకృతిశాస్త్ర ప్రతిభాశాలి

"హన్స్ రాజ్" అను బాలుడు

విద్యుద్దీపకాంతములమున వార్తల నందుకొనుట

లక్నో, మే 22:—ప్రకృతిశాస్త్ర ప్రతిభాశాలియగు హన్స్ రాజ్ అనుబాలుడు యాభురముందలి వ్యవసాయకళా కాలకు చెందిన యానేక ప్రముఖుల యెదుట తన విద్యుద్దీపకాంత ప్రసాయమున తన ప్రతిభను అత్యద్భుతముగా ప్రదర్శించెను. తండ్రిలేకుండ వార్తల నందుకొనుట కి బాలుడు గనిపెట్టిన యంత్రము గత మూడుదినములలో నత్యద్భుతమును మార్పులను బొంది, చాల యభివృద్ధి గానింపబడినది ఈయంత్రమున కొక ఎలెక్ట్రిక్ గంట చాల యద్భుతముగా చేర్చబడినది. బాలుడొక విద్యుద్దీపమును యంత్రమునకు దగిలించెను. వార్తలను పంపు యంత్రమునకు జేర్చబడియున్న కలముతో కొన్ని యక్షురములను వ్రాయమని యచ్చటి ప్రముఖులలో నొకనిని గోరెను. ఒక్కొక్క ప్రత్యేక యక్షురమునకును విద్యుద్దీపము నుండి కొన్ని ప్రత్యేక మెలుపులు వెడలుచుండునని బాలుడు ముందుగా ప్రముఖులకు చెలియజేసెను.

పిమ్మట బాలుడు వార్తల పంపుయంత్రమును పరిశీలించి నొక కాగితమును దగిల్చి దానిపై నొక సమకాల చతురశ్రము గురుతుపెట్టెను. వంతుబడువార్త యీ చతురశ్రము లోపల వ్రాయబడవలెనని జెప్పి బాలుడు బయటికి వెడలెను. ప్రముఖులలో నొకడు బాలునిచే గోరబడిన ప్రకారము ఒక వార్తను వ్రాసి దానిని రెండు తగరపురేవుల మధ్య నిమజ్జి వార్తల పంపు యంత్రమునకు దగిలించెను. పిమ్మట బాలుడు లోనికి పిలువబడెను. వార్తల పంపు యంత్రమున ప్రముఖులలో నొకడు బయటకు దీసి కొంతదూరమున వెలుతురులో నుంచెను. పిమ్మట హన్స్ రాజ్ వార్త నందుకొని యంత్రమును పరిశీలించి కొన్ని నిమజ్జములు గడచిన తరువాత వార్తలంతయు తప్పులేకుండ చదివి వినిపించెను. హన్స్ రాజ్ జూపిన యాయద్భుత ప్రదర్శనము అచ్చటి ప్రముఖులను పూర్తిగా సంతృప్తిపరచెను. ఈ బాలుడి యద్భుతయంత్రమున తయారుజేయుటకు మూడేండ్లకాలము పట్టెను. కాని, యాయంత్రము కంటే నెక్కువమధుర్యమును ఎలెక్ట్రిక్ గంటలను బాలుడుగని పెట్టి యున్నట్లుకు కొన్ని గంటలకాలము మాత్రమే పట్టెను. బాలుని తల్లిదండ్రులు బీదవారగావున వానికితగినర ప్రోత్సాహ మొసగబడవలసియున్నది పీనియం దనేక యద్భుతకృత్యములను వనియు, తగిన ప్రోత్సాహ మొసగబడినచో నవి బయల్పడగలవనియు, మున్నుం దీతని ప్రతిభయంతయు లోకమునకు వెల్లడి కాగలదనియు, పీనిని జూచినవా రెల్లరు నంగీకరించుచున్నాను. ("టిబ్యూన్")

మెడికలు డిపార్టుమెంటు

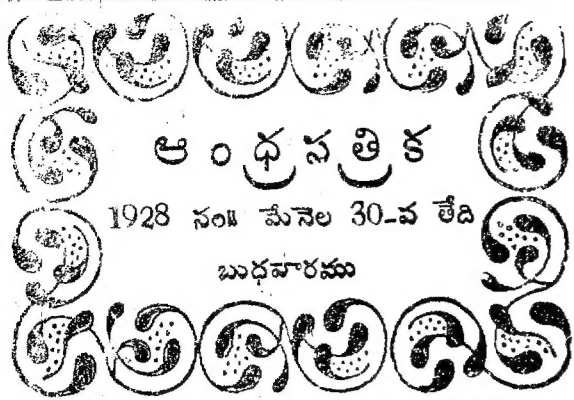
అసిస్టెంటు సర్జనుల పోటీపరీక్ష

వచ్చే జూలై లో మదరాసు మెడికల్ డిపార్టుమెంటు వారు 12 గురు సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనులకొరకు పోటీపరీక్షను గానించెదరు. ఈ పరీక్షలో హాజరగుటకు 1927 జూలై లో పెల్లెక్కును బోర్డువారివలన పెల్లెక్కుచేయబడిన మెడికల్ గ్రాడ్యుయేటుమాత్రమే అగులు. ఈ పరీక్షల ఫలమును లేదీయును ముందు తెలియజేయబడును. ఈ పోటీపరీక్షకు దరఖాస్తులను వచ్చే జూలై 1 తేదీనాగా సర్దుకు జనరలుగారి పెర్మిట్ అసిస్టెంటుగారికి నె 31 మూడురోడ్డు మదరాసు అని పంపవలెను.

వివరములు విశాఖపట్నము, మదరాసు మెడికలుకాశీ జీల (ప్రిన్సిపాలులకుగాని స్టేటుఆసుపత్రుల సూపరెంటెంట్లుగాని వ్రాసిన బడయగలరు.

నెల 1-కి 40 వేతనము మీద ఏకైకము కావలెను. ఆర్డర్లను సూపరెంటెంట్లు డిలెట్టు యన్. ఆర్. పి. గుప్తగారు, కావలి లేక చావలి కేషయ్యగారు, కన్నా, విజయనగరం.

జస్తిసు పక్షము: సైమను కమిషను

శ్రీశ్రీశ్రీ

సైమను కమిషనుపట్ల జస్తిసుపక్షమువాదులు చూపుచున్న విచిత్రముగ నున్నది. కమిషనును బహిష్కరింపవలయునని ఖండితముగ బలుకుచో, వీరినప్రముఖ వాటిల్లునోయని, వీరు భయపడుచున్నట్లు దోచును. ఇటీవల ఎ. రామస్వామిమొదలి గారు ఉదకమండలములో నిచ్చిన యువస్వాసము, మద్రాసు మెయిలు బోలు ఆంగ్లో హైందవ ప్రతికల ప్రకటనకు పాత్ర మయ్యెను. వీరికి కమిషనుపై గాఢ విశ్వాస మున్నట్లు దోచును. వివిధపక్షములవారును ఆమోదించిన రాండు టేబిలు సమావేశము జరిగిరాదని, రామస్వామిమొదలిగారి పుడు వాదించుచున్నారు. ఇట్టిసమావేశముకన్నను, సైమను పక్షకమే మేలని వీరితలంపు. ఈసంగతిని జస్తిసు ప్రతిక మరింతగ తెల్లముజేయుచున్నది. రాండు టేబిలు సమావేశముగూర్చి నిన్నటి జస్తిసుప్రతిక దీర్ఘస్వాసము వ్రాయుచు, ప్రస్తుతస్థితిలో రాండు టేబిలు సమావేశము, మోసమును భ్రమయు నగు ననియు, వలలో చిక్కుకొనినట్లులగుననియు, దెలిపినది. తెల్లవారిపైగల నమ్మకము జస్తిసుప్రముఖులకు తోడిభారతీయులపై లేకుండుటచే, ఇట్టి దురభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది. స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును బ్రటిషు లేబరుపక్షమువారు సయితము అంగీకరించి యుండిరి. హైందవ స్వరాజ్య విధానమును నిర్ణయించుటకు, భారతీయులకే హక్కుగలదని పలువురు దెలుపుచుండ, అట్టిహక్కు బ్రటిషు పార్లమెంటునభిక్ష గలదని రామస్వామి మొదలిగారు చాటుచున్నారు.

శాసనసభల సెలెక్టు కమిటీ రాయల్ వారింటుద్వారా నియమింపవలయునని రామస్వామి మొదలిగారు చేసిన సూచన యయినను పట్టుదలతో జేసినదిగాదు. భారతీయుల భావాతిశయమును గౌరవించుట కిట్లు చేయవచ్చునని వీరు సూచించిరిగాని, దీనివలన దేశమునకు విశేషప్రయోజనముండునని గాదు. రహస్యవిచారణ పనికీరాదని దేశమంతయు చాటుచుండ, రామస్వామి మొదలి గారు దీని నామోదించుచున్నారు. సెలెక్టు కమిటీని రాయల్ వారింటుద్వారా నియమింపవలె నను పరతునుగూడ వీరు త్వరలో వదలుకొందు రని తోచును. ఈరీతిని దేశవ్యవహారములందు అత్యంత సుదృఢముయ మరుదెంచినపుడు, జస్తిసు పక్షము ఎ. రామనుకమిషను బహిష్కారమును సడలించ జేయుబ్రయత్నించుట, మిగుల శోచనీయము. వీరిలో న్న మాందోళనపక్ష మిదివరకే బయలుదేరి, సైమను కమిషనుతో సహకారము నలుగోరుచున్నది. దేశవ పక్షమయినను బహిష్కారమును ఎప్పుడు వట్టి నష్టము జారవిడుచుటకు సిద్ధముగ నున్నది.

ఇది చాతుర్యము గావచ్చునుగాని, దేశభక్తి గా జాలదు. రామస్వామిమొదలి, సర్ పానగలుగార్ల యభిప్రాయములగూర్చి, మరియొక జస్తిసుపక్షమువాదు కులగు సర్ పాత్రోగారు మద్రాసు మెయిలు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, తాము వీని నామోదించ జాల మని చెప్పిరి. ఒక్క కార్యముకొరకై రెండు రాయల్ కమిషనులను నియమింపగోడట అవివేక మని పాత్రోగారి తలంపు.

భారతీయులకు బ్రటిషు రాయల్ కమిషను పైనను, బ్రటిషువారికి హైందవ రాయల్ కమిషను పైనను నమ్మకములేదను భావము ప్రబలుననియు, అందువలన ఉభయభాతులకును మధ్య భేదభావము ప్రబలు ననియు, ఇంతకన్నను భారత శాసనసభ వారు సెలెక్టు కమిటీని నియమించుట మేలనియు, పాత్రోగారు తలచుచున్నారు. బ్రటిషువారు వర్తకులనియు, భావోద్దేశమునకు వారు లొంగ రనియు, ఈజిప్టు పరిస్థితులే యిందుకు నిదర్శన మనియు, పాత్రోగారు భయపెట్టుచున్నారు. వీరికి ప్రజాశక్తిపై గాని, వారి సంకల్ప బలము పై గాని విశ్వాసము లేదని దెలుపనక్కరలేదు. ఇట్టివారికి, హైందవ రాయల్ కమిటీ నియామక సూచన గూడ విరుద్ధముగ తోచుట సహజము. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు వెలువడినవిమ్మట, వీనిని చేపట్టినవారిని, పలువురు నిరసించి సంస్కరణములు ఆచరణసాధ్యములు గా వని తెలిపిరి. సంస్కరణములు అవసరము గాంచునని వీరు తలచిరట. కాని, సంస్కరణములు విజయము బడసి, విమర్శకుల నాశాభంగుల గావించిన వని పాత్రోగారు సూచించిరిగాని, సంస్కరణము లేప్రాంతమున విజయము గాంచెనో తెలియదు. మద్రాసు రాజధానిలో సర్ పాత్రోగారు మధ్యపాననిషేధము విషయమై మద్రాసు శాసనసభలో ముచ్చటించుచు, తమచేతులు కట్టివేయబడెనని చెప్పిరి. ద్వంద్వపరిపాలనమువలన, ఏ శాఖయు అభివృద్ధి గాంచలేదు. ఇటీవలనే ఎక్సైజు మంత్రిపదవిని వీడిన డి. బి. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారు, నిన్నటి దినము డాక్టరు బి.సెంటుగారి వీడ్కోలును సందర్భమున గోకలేహాలులో ముచ్చటించుచు, ద్వంద్వ పరిపాలనము నిరంకుశ పరిపాలనమునకు మారు పేరనియు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శులకన్న మంత్రులకు ఎక్కుడుశక్తి లేదనియు, అనుభవపూర్వముగ దెలిపిరి. మడ్డిమెను కమిటీవారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిన మంత్రులు పలువురు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ఆచరణయోగ్యము గాదనియు, స్వపరిపాలనము నందు సుఖము నొసగజాలజనియు, ఖండితముగ బలికిరి. ఇట్టి స్థితిలో సంస్కరణములు తమచే జయప్రదముగ నిర్వహింపబడెనని, పాత్రోగారు చెప్పిన మాత్రము నమ్మక మెటుల గుదురును? ఈవిషయ మటుండ, మెయిలుప్రతికలో ప్రచురింపబడిన యభిప్రాయముబట్టి, సర్ పాత్రోగారు సంపూర్ణ సహకారము గోరుచున్నారని, తెలియగలదు. సైమను కమిషనులో భారతీయులను సభ్యులుగ జేర్చకొన నందులకు అసమ్మతి మాత్రము దెలిపి, దానికి తోడ్పడవలయు నని పాత్రో గారు ఎచ్చరించుచున్నారు. సంస్కరణములను చేపట్టినవా రెల్లరును కమిషనుకు తోడ్పడితీరవలయు నని, పాత్రో

గారి తలంపు. వీరి యుద్దేశ్యము ప్రకారము, జస్తిసు పక్షమువారు కమిషనుకు తోడ్పడి తీరవలయు ననియే. జస్తిసుపక్షమువారు సైమనుకమిషనును గూర్చి చేసిన తీర్మానమును, తలచువా రిపుడు లేరనియు, మధ్యమార్గ మింకొకటి చెప్పబడెననియు, యామార్గము గూడ నిరుపయోగమనియు పాత్రోగారు తలచుటచే, ఇక మిగిలినది సంపూర్ణ సహకారమేగద. ఇందు కనుకూలముగ, పాత్రోగారధ్యక్షులుగనున్న గంజాము జిల్లా సంఘమువారు తీర్మానించిరి. సర్ పాత్రోగారు సహకారమును ప్రోద్బలపరచుచుండ, సర్ పానగల్ రాజా రామస్వామిమొదలిగార్లు బహిష్కారమును నామమాత్రము జేయుచుండ, జస్తిసుపక్షము వారు ముం దెటుల ప్రవర్తించెదరో యూహింపవచ్చును. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములకు బూర్వము వీ రెటుల ప్రవర్తించిరో, యామారును అటులే మెలగ నెంచుచున్నారు.

లేసు పరిశ్రమ

నిన్నటి దినము ఎ. రంగనాథం మొదలిగారు సూచించినట్లు, గృహపరిశ్రమలు జనులు వాడుకొను వస్తువులను తయారుజేయవలయును. లేసు పరిశ్రమ, కేవలము విదేశీయులనిమిత్తము తయారగుచున్నది. అది యయినను కొలదిప్రదేశము లందుమాత్రమే తయారుచేయబడుచున్నది. హిందూదేశమున తయారగు లేసు, విదేశములనరకు తో పోటీజేయజాలదు. ఇట్టిస్థితిలో లేసుపరిశ్రమను ప్రోత్సహపరచుటకు పరిశ్రమల శాఖవారు అట్టహాసముజేయుట, లాభకరము గాదని, వెనుకదెలిపియుంటిమి. మిస్ ట్రీడిలు అను నామెను ప్రభుత్వమువారు విశేషపు ఖర్చుతో ఇంగ్లండు, అమెరికా మున్నగు పాశ్చాత్య దేశములకు పంపి, ఆమె యభిప్రాయములను కనుగొనిరి. ఈమె ప్రచురించిన రిపోర్టు ఏమాత్రము ప్రోత్సహకరముగలేదు. విదేశములలో హిందూదేశపు "లేసు" ఖర్చుగాదని యీమె వ్యవహరించినది. ఈమె రిపోర్టుప్రకారము, లేసు పరిశ్రమకు వలయు ముడివస్తువులపై సుంకమును తీసివేయవలయును. మద్రాసులో, ముడి వస్తువులను పంచిపెట్టుటకు ఏజెన్సీ ఏర్పడవలయును. సెంట్రలుడిపో ఏర్పడవలయును. లండనులో ఏజెంటును నియమింపవలయును. లేసు నిపుణు నొకరిని నియమింపవలయును. హిందూదేశపు డిజయినులను ప్రత్యేకింపవలయును. ప్రభుత్వమువారి సూచనలను విచారించి తమ యభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. మద్రాసులో ఏజెన్సీ అవసరము లేదనిరి. సుంకమును తీసివేయ నక్కరలేదనిరి. కేంద్రసంఘ మొకటి యవసరమనిరి. లండనులో నొక ఏజెంటును ప్రభుత్వమువారు నియమింపవలె ననిరి. ఇది దబ్బుదండుగకు మూలహేతువగు ననుటకు నంది యము లేదు. చెన్నరాజధానిలో "లేసు" నిపుణునితో నిమిత్తము లేదని, ప్రభుత్వమువారి తలంపు. హిందూదేశపు లేసు రకములను వృద్ధిజేయుటకు, ఇంగ్లండునుండి లండను ఏజెంటుద్వారా మార్పిడిలను తెప్పింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. మిస్ ట్రీడిలుగారి సూచనలుగాని, ప్రభుత్వమువారి సూచనలుగాని, లేసుపరిశ్రమకు ప్రోద్బల మొనగు

నని తోచదు. దీనికి వలయు పదార్థములను గూడ, విదేశములనుండి దెప్పింపవలసియుండ, ఈపరిశ్రమ వలన జనసామాన్యమున కేమిప్రయోజనముండు నుజ్జిగిరిశ్రమలకై డబ్బు పెచ్చించుటకన్న, దేశీయ వస్తుపరిశ్రమను ప్రోత్సహించి విదేశవస్తుబహిష్కారము పూర్తియగుటకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడిన బాగుండును. ఇందుకొరకై పరిశ్రమల శాఖవారు పెచ్చించు డబ్బు సార్థక మగును.

సంస్కరణములు : నిమ్న జాతులు

నిమ్న జాతులవారికిగాని, మరి యేయితరసంఘమువారికిగాని, స్వపరిపాలనమే సత్వకాభివృద్ధి చేకూర్చును. అదియే సమానావకాశముల నిచ్చును. నిమ్న జాతులనాయకులు కొందరికను స్వపరిపాలనము వలదని వాదించుట, అజ్ఞానముకప్ప వేరుగాదు. ప్రస్తుతసమయమున అన్ని జాతులును దాదాపుగ నిమ్న జాతులస్థితియందే యున్నవి. స్వేచ్ఛ చేగాని, ఏజాతియు ముందుకు నడువజాలదు. సైమనుకమిషనుకు నిమ్న జాతులవారు సమర్పింప దలచిన విజ్ఞప్తిలో, ఇప్పటికన్న నెక్కుడు సంస్కరణముల నొనగగూడదనియు, అటుల నొనగుచో జాని తాము నిరోధించెద మనియు, చెలుప తీర్మానించిరి. ఇంతకన్నను అక్రమము వేరుండదు. ఇందువలన వీరెట్టిలాభము పొందకుండుటయగాక, దేశలాభముగూడ భగ్నపరచినవారగుదుర. అధికారవర్గ పరిపాలనక్రింద నిమ్న జాతు లభివృద్ధి కెందుచున్నయెడల, వీరి హేతువాదమును గ్రహింపవచ్చును. ప్రజలలో స్వరాజ్యవాంఛ బలపడినప్పటికీ, నిమ్న జాతుల పట్ల సానుభూతిప్రబలి నది. అస్పృశ్యతా నివారణముగూర్చి పట్టుదల వ్యాపించినది. స్వరాజ్యము లభించుచో, నిమ్న జాతులసమస్య అతిశీఘ్రముగ పరిష్కారము గాంచగలదు. హిందూదేశ శత్రువుల మాయోపాయములకు లోనయి, నిమ్న జాతులవారు స్వపరిపాలనము పనికిరాదని చెప్పట ఆత్మహత్య యగును. నిమ్న జాతులకొరకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గ మేర్పడవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు గాని, ప్రత్యేకపు ఘోషననువారు నియమించిన సభ్యులనే ఎన్నికొనవలయునని ఆశించుచున్నారు. అటులగుచో, నియోజకవర్గ మేర్పడ సవనరములేదనియు, ఎన్నికతో సవలే పనియుండదనియు, ఘోషనను ఏర్పరచి కొనిన చాలు ననియు, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక ఫలహానిచ్చుచున్నది. ఈసలహాను వీ రామోదించిన నామోదించవచ్చును. నిమ్న జాతులలో గూడ స్వరాజ్యవాంఛ ప్రబలుచున్నది. ప్రభుత్వనియమితులగు సభ్యులు కొందరుచేరి, స్వరాజ్యముకూడ దని చెప్పచున్న మాత్రాన, వీరి హితవును నిమ్న జాతులవారందరును ఆమోదించెదరని నమ్మజాలము. నిజమగు నాయకులు బయలుదేరి, కృత్రిమ నాయకుల ఆగడముల కవకాశము లేకుండజేయుట యవసరము.

నోరి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి నిర్వాణము

సుప్రసిద్ధ విద్వాంసులగు బ్రహ్మశ్రీ వ్యాకరణాచార్య నోరి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి టివల బ్రహ్మశ్రీము గాంచినవినుట కెంతయు చింతించెదము. లోకమాన్య తిలకు మహాశయుడు రచించిన గీతాభాష్యమును మహారాష్ట్ర భాషనుండి తేట తెలుగులోనికి

అనువదించి, కర్మయోగప్రాశస్త్యమును ఆంధ్రప్రదేశ్ సమునకు వెల్లడిజేసి, మహాపకారమొనర్చిరి. వీరు సంస్కృతభాషను విద్యార్థులకు చక్కగ బోధించుటలో ప్రసిద్ధిపడసిరి. వీరు సులభులు, నిగర్వులు. వీరికి అనర్గళవాగ్ధాటిగలదు. వివిధభాషాపరిచయ ముండుటచే, వీరు అన్నిప్రాంతములవారిచే గౌరవింపబడుచుండిరి. కాకినాడ కళాశాలలో నేమి, తెనాలి సంస్కృత కళాశాలలో నేమి, ఇతర సంస్థలలో నేమి, పనిజేసినపుడు ఇతరులకు విద్యాశాసము జేయుచు, వీరు నిజమగు బ్రాహ్మణధర్మమును నిర్వహించుచుండిరి. లోకమాన్యని యభిప్రాయములు, ఆదిశంకరుని యభిప్రాయములకు కొంతభిన్నముగ నున్నను, అంతమాత్రముచే గినుక వహింపక, సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు రెంటిని సమన్వయ పరుప బ్రయత్నించిరి. శంకరుని నివృత్తి మార్గమునకును, లోకమాన్యని ప్రవృత్తి మార్గమునకును, శంకరుని కర్మాసన్యాసమునకును, లోకమాన్యని ఫలాపేక్షారహితమగు కర్మాచరణమునకును, విశేష తారతమ్యము లేదని, శాస్త్రిగారు చూపగలిగిరి. గీతయందే కర్మాసన్యాసమును, నిష్కామకర్మాచరణమును మానవులను ఒక్కచోటికే గొంపోవుననియు, ప్రపంచరీతులకుమాత్రము కర్మాచరణమే ఎక్కుడు అనుకూలమనియు శ్రేష్ఠులు దేని నాచరింతురో తదితరజనులును దానినే యాచరింతు రనియు, జెప్పబడుటచే సాంఖ్య మార్గమునకును యోగమార్గమునకును సంఘర్షణ ముండజాలదు. కాని, ప్రస్తుత స్థితిలో భారతభూమికి, కర్తాచరణమే శ్రేయస్కరమని, లోకమాన్య డెంచెను. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారును లోకమాన్యని యభిప్రాయములను సానుభూతితో తిలకించిరి. మరి యొకరు లోకమాన్యని వ్యాఖ్యానము నింతటి పటిమతో, భాషాంతరీకరింపగలరని తోచదు. ఇట్టి యుగ్గంధము శాస్త్రిగారి కీర్తిని శాశ్వతముగ నిలువగలదు. శాస్త్రిగారి నిర్వాణమువలన, పండిత లోకమునకు తీరిని లోటు పాటిల్లుచున్నది. వీరికి ఉత్తమపదప్రాప్తి గలుగునటుల, పరమేశ్వరు డను గ్రహించుగాక!

విశెంటుగారి పయనము

డాక్టరు విశెంటు గారు అసాధారణవ్యక్తి యనుటకు సందియములేదు. ఇంతటి వార్ధక్యము నందు, ఈమె రాజకీయాందోళనము నిమిత్తమై ఇంగ్లండుకు పయనమగుట, ఎంచదగిన విషయము. విశెంటుగారి యభిప్రాయములతో నేకీభ నింపనివారు గూడ, ఆమె హైందవరాజకీయాభివృద్ధికై నలిగిన నేవను మరువజాలరు. హోంరూలు ఉద్యమమును ఈమె వ్యాపింపజేసిన విధముగాంచి, మాంటాగూగారు హిందూదేశమునకు స్వయముగ రావలసి వచ్చెను. పిమ్మట నీమె కామనువెల్లు చట్టమును తయారుజేసి, పార్లమెంటు సభలో ప్రవేశపెట్టించెను. సైమనుకమిషను బహిష్కారమునకై యీమె పట్టుదలతో పనిజేయుచున్నది. అఖిలపక్ష సమావేశ విజయమున కీమె ప్రోద్బల మొసగుచున్నది. ఇంగ్లండుకుబోయి నిజస్థితినిదెలిపి, భారతీయులలో గలిగిన ఆగ్రహమును వ్యక్తపరచి, సైమనుకమిషను బహిష్కారము ఖూటకము గాదని, యీమె

ప్రబోధము గావింపదలచినది. ఇందుకు విశెంటు గారికన్నను అర్హు లింకొకరుండజాలరు. ఈమె ప్రసంగములు బ్రిటీషువారి కన్నుల దెరచుగాక!

అంతర్జాతీయ కార్మికసమావేశము : ఇంగ్లండు

అంతర్జాతీయ కార్మికసమావేశమువారు కార్మికులు పనిజేయుకాలమును, వేతనములను నిర్ణయించిరి. ఈనిర్ణయమును మార్పవలెనని ఇటీవల జనీవాలో జరిగిన సభలో బ్రిటీషు ప్రభుత్వప్రతినిధి గోరగ, బెల్జియం, పోలాండు, ఫ్రాన్సు ప్రతినిధులే గాక, బ్రిటీషు కార్మికప్రతినిధి యగు మిస్ బాంషఫీల్డు గారుగూడ ప్రతిఘటించిరి. తుదకు బ్రిటీషుప్రతినిధుల మోపామెను. వాపింగుటకు ఒడంబడికను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు అనుసరింపరని స్పష్టమగుచున్నది. కాని, వీరి యభిప్రాయము నాగరిక ప్రపంచాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ నుండుటచే, దీని నితరజాతులు గౌరవింపరయిరి. ఇంగ్లండు సంకుచితపథము ద్రొక్కుటవలన కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వ గౌరవము ఇంకను, క్షీణింపగలదు.

రసూలుకొండ రంపపు కోతమిల్లు

రసూలుకొండ రంపపు కోతమిల్లును ఇప్పటి కయినను మూసివైచుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించుట, మేలుగనున్నది. ప్రభుత్వపు కమిటీవారు మిల్లుపరికరములను వేలమువేయగోరిరి. రసూలుకొండ మిల్లు మొదటినుండియు నష్టమునే తెచ్చిపెట్టుచుండెను. ఇది లాభము నొనగదని, ప్రజాప్రముఖు లెంత జెప్పినను, అధికారులు వినరయిరి. ప్యాకీ కంపెనీవారికి వీరు ధనసహాయము జేయుచుండిరి. కాని నష్టమే వచ్చుచుండెను. ఇప్పటికి దీనిని మూసివేయక తప్పదయ్యెను. ఈనష్టమునకు ఎవరు బాధ్యతవహింపవలయునో, శాసనసభ వారు నిరూపించుట యవసరము.

మద్యపానము

నల్లమందు వాడుకను తగ్గించిన విధమున, అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమువారు మద్యపానమును గూడ తగ్గింప బూనుకొనవలయు నని, హైందవ వణిక్ప్రతినిధియగు డి. పి. కైటానుగారు కోరనున్నారు. ఈసభవారు దీని నామోదించి, తత్సాధ్యమునకై కృషిసలుపుచో, ప్రపంచము సం దెల్ల కార్మికులస్థితి చక్కబడు ననుటకు సందియము లేదు.

భారతీపుస్తకభాండాగారము

తాడికొండ (గుంటూరుజిల్లా)

విద్యావ్యవస్థలకు లగు మి. రా. శ్రీ దేశికోదారక శాస్త్రిగారు శాశ్వతరూపులగుటకుగాను దేశవాడ గుర్జారాలాపము నందు తమపుత్రికా వివాహముతో స్వీకృత పంధ్యమున 25-0-0 లు విరాళమువంగి, శాశ్వతముగ ఆంధ్ర దినపత్రిక నొసంగవని దయతో వాగ్దాసమొనర్చిరి. గుంటూరువాస్తవ్యులు శ్రీయుత బద్దు రామారావు గారు 40-0-0 ల వీరనాయుడు, భూపుగుట్ట వెంకటేశ్వర మూర్తిగారు 6-0-0 లున్న, దేవకు కోదండరామయ్య అండ్ ప్రద్యువారు 5-0-0 లున్న, శిఖాశాస్త్రి కోటిరత్నంబారు 6-0-0 లున్న, గుంటూరు టాబాకో కంపెనీవారు 2-0-0 లున్న భాండాగార పథ్యులగు సుబ్రాహ్మణ్యవరసింహారావుగారు గారివారా దయతోనొసంగి, వారి వానిలతో జ్వలించిరి. విట్రో ఆంజనేయులు, శార్యవర్మ.

విదేశవార్తలు

మద్యపాన నిషేధోద్యమము

మరింత బలపడుట

(బీమునర్వసు)

లండన్, మే 29:—జనీవాలో రానున్న అంతర్జాతీయ కార్మికసభలో మద్యపాన నిషేధోద్యమమును గూర్చి చర్చించు సందర్భమున అయ్యుక్తులను మరల బలపెట్టెను. కలకత్తా వాణిజ్యసభాధ్యక్షులగు కెయిలనుగారు ప్రవేశపెట్టిన సవిదేశీయ తీర్మానముపై చర్చ పెరుగును. జనీవాసభకు భారతదేశమును ప్రతినిధికి పంపినందుకు తీవ్రము నిరసించుట జరుగెను. త్రాగుడు దుర్మందులను గలగు ఆర్థికనష్టములనుగూర్చి కేంద్రీకరణము జేయును.

నల్లమందు తరువాత అల్పచాలి ప్రాంతపు ప్రవరము. సర్వత్రా వ్యాపించినది. జాతీయ ఉత్పత్తి ప్రమాదకరముగ నున్నది. అందుచేతనే ఈవిషయమై తగినటుల ఆలోచించుటకు జనీవా అంతర్జాతీయసభవారు పూనుకొనెదరు.

క్రియాశీలమును దాల్చుటకు ఈవిషయమై వివిధదేశముల పార్టీలను పరిశీలించి తెక్కలనుతయారుచేసి ఈదుగుభ్యాసమును దగ్గించుటకు ప్రతిదేశము తీసికొనుచున్న సాధనములను వెలుపల నడుచుచున్నాడు. వనివాండ్రు తీరికపనులను వినియోగించు విషయమునుగూర్చియు వారి విచారములనుగూర్చియు ఆలోచించునపుడు 1924 లో సమావేశమైన సభలో కొన్ని తీర్మానములు చేయబడినవి. కెయిలనుగారి తీర్మానము అన్ని విషయములను ఆలోచించును. నల్లమందు ఒడంబడికవంటి ఒడంబడికను తయారుచేయుట అవసరము.

తీర్మాన వివరములు: ఆయాదేశములందు వనివాండ్రు అల్పచాలిను దుర్వినియోగముచేయువిషయమును ఆలోచించి, దానిని దగ్గించుటకు వారలనుబంధించునట్లు పద్ధతులను గుర్తించి, అట్లు చేయుటవలన గల్గినఫలితములను జ్ఞాపకముచేసి ఆ విషయము లన్నిటినిగూర్చి జనీవా అంతర్జాతీయసభవారి కార్మికసభాసభకు అంతర్జాతీయ కార్మికసభ కార్యాలయమువారు ప్రకటించునట్లుల జేయవలెను. అట్లు జేసి ఒకచిత్త ఒడంబడికను తయారుచేయుట అవసరము.

ప్రతికూల ఇటలీనభలు

ఇటలీ అనమ్మతి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, మే 29:—రోమావార్తలట్లు దేశపుదున్నవి. ప్రత్యేకతంతరి ఇటలీమంత్రి ప్రతికూల ఇటలీనభలు అట్లే పించుచు జాగ్రత్తగా ప్రభుత్వమునకు ఆక్షేపక శక్తి నందజేయును. తక్షణ మాకల్లాలనుకు సంస్కృతిని గలుగజేయుట అవసరమని. సోమవారమురాత్రి విద్యార్థులు, పోలీసువారు కలియబడిరి. చాలమంది పోలీసువారు, నలుగురు విద్యార్థులు, తురగాత్రులైరి. బాపాచాపీని పోలీసుల దెబ్బలు తగిలెను. 50 మంది విద్యార్థులు ఆశ్రయముచేసిరి.

మెక్సికో అల్లరులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

మెక్సికో, మే 29:—మెక్సికో వార్తలట్లు దేశపుదున్నవి. విప్లవకారులు ఆయాధనులను దిగుమతిచేసి ప్రస్తుత మెక్సికో ప్రభుత్వముపై ప్రయోగించుటకు ప్రవేశించుటకు శత్రుడగు గలందులకు 800 విప్లవకారులను, 29 ఫెడరల్ పోలీసులను పాటులైరి. రోలికానుండి సమయమునకు సమానుకసేన వచ్చుటచే నగరమును గాపాడగల్గిరి. అమెరికా యుద్ధనౌక ప్రాగ్రెసో, గూడ 22 వర్గాలను పట్టించెను. తుదకు పీరు నుకుకు మరల పోయిరి.

శత్రుభ్యారము: తుదకు ఇటలీయ విమానము తుపానులతో కొట్టుకొనుచున్నదట.

చీనా జపాను పోరాటము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

ష్యాంగ్ హై, మే 29:—ష్యాంగ్ హైవార్త లట్లు దేశపుదున్నవి. జపాను అధికారులు ముఖ్యముగ సింగ్ హై, టెహ్, లంగ్కో, తాళ, లింబు, ఎంగ్కోవ 20 వైశ్ల లోపుగ సముద్రముమీద యుద్ధము జేయరాదని చీనా నౌకావరాధికారులకు జపాను అధికారులు ప్రకటించిరట.

శ్రీ శ్రీ పుదుక్కోట రాజుగారు

తుదకు పుదుక్కోటరాజును ఇంగ్లండులోనే దహనము చేయుటకు నిశ్చయించిరి. హిందూకర్మకాండవకారమే కర్మకు జరిపెదరు. సుభవారము పాయంకాలము ఆకలి శంకును ఇంగ్లండుకు తీసికువచ్చెదరట. జార్జి సార్వభౌముడు పుదుక్కోట రాజుకి సానుభూతి నందజేసిరి.

పెరిషియా ప్రభుత్వ పార్లమెంటువారు పెరిషియా వాల్సు మైత్రి ఒడంబడికను, పెరిషియా ఆఫ్ ఫౌన్డేషన్ నిరుపద్రవ ఒడంబడికను ఆమోదించిరి.

వెనుజులాన్ గారు మరల రాజకీయము లందు ప్రవేశించుట

లండన్, మే 29:—లిబరలు పక్షమువారు నాయకుడు శేకుండుటచే తాను మరల రాజకీయములందు ప్రవేశించవలసి వచ్చెనని వెనుజులాన్ గారు డెయిలీ మెయిలుపత్రికా వీధిపై విలేజ్ లో చెప్పెను. రిపబ్లికను ఇంకను ప్రమాదకరముగ పరిపాలనము గావలెనని ఇంకను కొందరు ఆందోళనము నల్పుచు న్నారు. రాజా తిరిగివచ్చు ననుచున్నాడు. మరల 22 వయస్సుకు నేమో యనుకొనుచున్నాడు. తాను తిరిగివచ్చుటచే రాజా పక్షమువారు వివక్షతో ప్రవర్తించెదరని తలచెన నను. మరల ఏమాత్రము ఆందోళనమును సల్పినను ఎన్నికలు ప్రారంభముగ ననుచున్నాడు. కాని అది ఇష్టములేదు. వెనుజులాన్ గారు లిబరలు పక్షమువారుగ నుండువరకు ఎన్నికలు గూడ ననుచున్నాడు.

ఆముర్తం అల్లరులు

ఆముర్తం, మే 28:—ఉరుగ్వే హిలండు పిలిపికు పుట్టుబాటు పంచుటకు టీ కెట్లకు గొనుటకు 70,000 మంది వేచియుండ గలదిగోళము జరిగెను. ఆస్యముగా వచ్చినవాడు చురుగా వచ్చి పడియున్నవారిని వెడలగొట్టుటకు ప్రయత్నించిరి. పోలీసువారు విచ్చుకత్తులతో వీరిని ముట్టించిరి. చాల మంది తురగాత్రులైరి.

మంచి తరుణము

చెడిన ఆరోగ్యమును మరల చక్కగూర్చుకొనుటకు ఆరోగ్యగ్రహ మాత్రము ఉపయోగించునగును.

82 మాత్రముగలదప్పి 1 కి రూ 1/-

ఆతంకని గ్రహ ఖరీదీ

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ది గేట్ ఈస్టర్న్

లైఫ్ ఆమూరెస్

కంపెనీ లిమిటెడ్

(ప్లేట్ నెటివ్ మెంటుతో)

యన్ కార్పొరేటు కాబడినది

బొంబాయి బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చి కేట్ల స్త్రీకి మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది. ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయడమైనది. (4617)

యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి, ఆంధ్రజ్యోతికు ఫీఫ్ ఏజెంటు ఫీఫ్ ఏజెంటు. పెటేరి, మదరాసు.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మే 18:—పాతకాలిని సమాజపు వార్షిక సభ ఈనెల 26వ తేదీన రాజమండ్రిలో పిళ్ళోంగం మైన్ ఫ్యాంట్ల హాలులో జరిగినది. బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు అధ్యక్షతననొందిరి. కార్యదర్శి శ్రీ కామరాజు హనుమంత రావు గారు వార్షిక నివేదికను సమర్పించిరి. అది పథివారిచే ఆమోదింబడినది. తరువాత కార్యనిర్వాహక వర్గమునందలి వచ్చిన రెండు ఖాళీలకు ఎన్నికలు జరిగెను. శ్రీ ముతులు ముత్తంగి జగ్గా గావు, తల్లాప్రగడ ప్రకాశరాయుడుగార్లు ఎన్నుకొనబడిరి. స్పార్ధన సమాజపు లైబ్రరీ ఏకముమై తరువాత చర్చజరిగెను. చివరకు లైబ్రరీని పాతకాలిని సమాజమువారు తీసికొని వారే దానిని నిర్వహించునట్లును తీర్మానము చేయబడినది. అధ్యక్షులకు వందనముతో సభ ముగిసెను.

వీరేశలింగవర్ధంతి

శ్రీ శ్రీ రావుబాబూర్ కందుకూరి వీరేశలింగం శం. తులుగారి వగత్తులవలన ఈ నెల 27 తేదీన పాతకాలిని సమాజమువారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుపబడినది. ఈ ఉత్సవమున ఆనంద గార్డెన్స్ లో ప్రార్థన ఉపాసనసభ జరిగెను. 8-30 గంటలకు వీరేశలింగంపంతులుగారి లోటునుండి ఒక ఉత్సవము బడులుదేరి 5-30 కు పురమండలిమునకు వచ్చెను. అప్పుడు శ్రీమతుల డాక్టరు వేమూరి రామకృష్ణారావుగారి ఆధ్వర్యమున ఒక సభ జరిగెను. సభకు పురమండలి ప్రమాఖ్యులు చాలమంది వచ్చిరి. ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయెను. అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు వీరేశలింగంపంతులుగారు గొప్ప పేరుదలి నుడిచిరి. సంఘమునందలి దురాచారములను పోగొట్టుటకు ఆయన తన నీతియు నంతయు ధారపాసినది చెప్పిరి. తెలుగుభాషకు అమితమైన నేన చేసిరిని వక్కాణించిరి. ఆంధ్రదేశమున ఎటుచూచినను ఏ ఉద్యమమును గూర్చి ఆలోచించినను, దానికి కారణము వీరేశలింగంపంతులుగారి మొదట విత్తముజేసిరిని చెప్పిరి. తరువాత పర్యాకిమిడి మైన్ ఫ్యాంట్ల ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీ ఇశ్వరూరి కనకాచలంపంతులుగారు మాట్లాడిరి. వారుమాట పంతులుగారి గుణములను ప్రశంసించి ఆయన చేసినపని నగ్గించిరి. పిమ్మట శ్రీ బాలవారి నారాయణదేవు, శాఖి జగన్నాథరావు, పెద్దాడ రామస్వామిగార్లు ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షుని ఆశీర్వాదస్వాసము ముగిసికొనివారి వందనములతో సభ ముగిసెను.

ప్రతి సంవత్సరము వీరేశలింగంపంతులుగారి జన్మదినోత్సవము జరుపబడుచుండెడిది. ఈ సంవత్సరమునూడ జన్మదినోత్సవము రాజమండ్రిలోను మరల ఇతర ప్రదేశములందునూడ జరుపబడినది. కాని రిగి వార్షికోత్సవము పాతకాలిని సమాజమువారి యాజమాన్యమున జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. దీనికై సమాజపు డిప్యూటీనుంచి సమాజపు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రూ. 100 ల కాంక్షను చేసిరి.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాబోర్డు

జరుగబోవు నామినేషనులు

ఈ జిల్లాబోర్డుకు ప్రతి తాలూకా బోర్డులనుంచి మొదలగు ఎన్నుకొనుచున్నాడు. యంతవరకు 8 తాలూకా బోర్డులనుండి ఎన్నికలు జరిగినవి. జరిగిన ఎన్నికలలో తాలూకా బోర్డుకు చేసిన నామినేషను మొదలగునొచ్చుచున్నది. తాలూకా బోర్డులో నొక శ్రేణిబలిజయననసాపుగం తాలూకా బోర్డులో నొక మహమ్మదీయుని ఎన్నుకొనబడిరి. ముక్తల యొక్క పార్టీలోనున్నవారిలో యీ జిల్లాబోర్డుకు శాసనసభా సభ్యులలో నామినేషను అయిన జక్కంశ్రేణి భినుమ్యు గారు మహమ్మదీయ సానమునకు ఎన్నుకొనబడిన ముల్లీ అబ్దుల్ వాహబునామేలుగారు గలరు. వీరిరువురు గత నామినేషను బోర్డులోగలరు. వీరినే మరల నామినేషనుచేయుదురను వర్తతి గలదు. ఇది జరిగిన యిరువురు మహమ్మదీయులు, యిరువురు శ్రేణిబలిజేలు ఆగుదురు. ఆంగ్లం వీరిని మరల నామినేషను చేయాలిక్కు తుదితర తక్కువకులములలోనివారిని నామినేషను జేయుట ఉత్తముగాదా!

యాజిల్లాబోర్డుకు 8 నామినేషనులు గలవు. యీ ఎనిమిదింటిలోను మైన వేరించిన ప్రకారము మహమ్మదీయ, శ్రేణి బలిజములనులవారు వచ్చినందున వారినివలె మిగిలినవారిలో విశ్వబ్రాహ్మ, చాళి, మంగలి, దేవాంగి, అది ఆంధ్రకులములవారిని జేయుట మంచికాదా? యాజిల్లాలో తూర్పుకాపులు ఎక్కడగలరు. వారిలోనుంచినాడ నొకరిని జేయవచ్చును.

నామినేషనులు తక్కువసంఖ్యయైన కలములవారికి ఏర్పడియున్నవి. అట్టివాటిని ప్రస్తుత నామినేషనులలో గల ర్న మెంటువారు ఎట్లు వినియోగింతురో!

శ్రీ సుబ్బారావు

బ్రాహ్మణేతరోద్యమము

విమర్శకునికి సమాధానము

ప్రొఫెసరు రంగనాయకులు

మే, 18. - సమకాలీనులైన శ్రీ మండవ కుబ్జయ్య చాదరిగారు - ఏ యుద్ధోద్యమమో నీ బ్రాహ్మణేతరోద్యమము (ఆంధ్రప్రదేశ్ మే 2 యందు వెలువడినది) అను వ్యాసముపై దాడియొత్తినాకో తెలుసుకొనుట కష్టముగానున్నది. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము నెట్లులైన విమర్శించవలెనని కారణముల వలన బ్రాహ్మణునివలెను, భారతీయ జాతీయోద్యమము నవహసించవలెనని జాతీయవాదుల యభిప్రాయముల తాదామరగా చూపి విమర్శించు ఇంగ్లీషువానివలెను, వారు కాన్పించు చున్నారన్న యుద్ధముగాదు. కారణములకు హెచ్చుమార మాటోచింపుట సగ్యము. ఆవ్యాసము ఆంధ్రప్రదేశ్ యంత, సమదర్శియందు ప్రకటింపబడినదని నేను హితుల ద్వారా తెలుసుకొంటిని. అప్పు యాపకముగా నే నొకను దానిని చూడలేదు. నేలము జిల్లా బ్రాహ్మణేతర వాయువ్య రత్నగిరి ప్రాంతానందము లగు యొక రెడ్డిగారు ఆవ్యాసము, బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును బలపరచుచున్నదియే తెల్పిరి. గుంటూరుజిల్లాలోని బ్రాహ్మణేతర వాయువ్య లోకము, జాతీయవాదులయొక్క కమ్యూనికేషన్, చాల నిష్కర్మజాతీయగున్నదని తెల్పిరి. ఐనను, అభిప్రాయ భేదములందుట సాధ్యము కాని, బ్రాహ్మణులైన న దానిపై తప్పుపెట్టకలరేమోకాని, బ్రాహ్మణేతరులు విమర్శించుచు యేరును తలంపడు.

బ్రాహ్మణులు హెచ్చుకాలమునుండి, రాజకీయాంశ శ సమనందు పాల్గొనుచుండుట, జాతీయోద్యమమునందు జోక్యముకల్గియుండుట తటస్థించినదనియు, వారందఱు, నలుబది సంల క్రితము, భారతీయ ఉద్యోగములు బడయుచుండ ముచ్చట పడుచుండెననియు, వారిలో చరిత్రవాదు హెచ్చయి, ఉద్యోగములు లభించుట కష్టమై, ఈలోపుగా జాతీయభావ ముద్భవ మగుటచే, ఉద్యోగముల నభిలషించుట తప్పుగా, గౌరవమునకు కొంతభంగకరముగా భావించుట మొదలవలెననియు బ్రాహ్మణులు జదివినవారికి, నేజెప్పినటుల కన్నదును వైకేసముండున్న బ్రాహ్మణేతరులకూడ, తమవారి కుద్యోగములు లభించుచు వలననే, లోకముజోర్చులందు సర్వత్ర, అధికత్ర కల్లులరా దాయే తమ తమకులముల ఆత్మగౌరవము, బాధ్యతాయుత క్తి బయల్పడుచున్నవని తలచుట తప్పుకాదనియు, వారుకూడ, తమ కులములవృద్ధి, వ్యక్తిగతకీ కల్లులకు, జాతీయోద్యమమునందు బ్రాహ్మణులవలె ముందడుగుజేసి, ఉద్యోగములు వలదనుటకు సమర్థులులేరనియు, ఆవ్యాసమును బాగ్రత్తగ జదివినవారికి గౌరవమును, వాముభిప్రాయ ప్రకటననీ, తాదామరగా, తలక్రిందుగా తెప్పి, విమర్శింపబూనుటెట్టి వ్యాసము? శ్రీ పాద ముబ్రహ్మణ్యకామ్రాగారు సమదర్శియందు వ్రాసిన బ్రాహ్మణేతరోద్యమము అను వ్యాసము వాయుభిప్రాయమును బలపరచుచున్నది. శ్రీ చాదరిగారును వాయుభిప్రాయమునే బలపరచుచు, దానిని నేను చెప్పలేదని నన్ను సంబం చుచున్నారు.

శ్రీరామస్వామిచాదరి రామయ్యచాదరిగారుల సాంఘిక సేవ చేయుచున్నారని నేను భూషించుటకు, నేను సాంఘిక సేవకడ నైపుణ్యముండుట ముఖ్యముకాదు. తనవాత నేను సాంఘిక సేవ చేయుటలేదని విచిట్రాహించిరి తోచుటలేదు. పదు నైమిది మాసములు గుంటూరు జిల్లాయందు, సాంఘిక సేవ చేయుటకై, అదను వేచియుండగా, పంగోలు తాలూకా గుంటూరు తాలూకా రైతులకు కొంతవరకు మేలు కల్పింప ప్రయత్నించుచున్నప్పుడు, నిద్యార్థి సంఘములద్వారా రైతుసంఘముల ద్వారా నే వ చేయ ప్రయత్నము చేయుచున్నప్పుడు, తోడు నీడ నా, చేయూతగా ముందుకు వచ్చి సాహాయ్యము చేయరాని చాదరిగారికిన మేల నన్ను నిందింపబూనుచున్నారో దురూహము. నావద్దకువచ్చి తమ కష్టము తెల్పుటె యలస్యముగా నేను (జనీతులవద్దకు వారికి స్వాయమొనర్చుటకై బయలుదేరు చుండినప్పుడు పనిచేయుచు కొనిన రైతుసోదరులకే నేను సాంఘిక సేవకడ నైపుణ్యము కనిపి తెలియును. 'డెబ్బై రైతుల వంతును' సేర్పరచులెనని క్రిందటి పన్నెండుమాసములనుండి నేనును శ్రీకృష్ణరాజు నరహరి చంద్రమాలి చాదరిగారులను ప్రయత్నించుచున్నార మనియు ఇంతవరకు జయము బొందలేదనియు అందులకు కారణము. బాపట్ల, తెనాలి, రేపల్లె రైతువాదుల యలసభావమే ముఖ్యకారణమనియు శ్రీచాదరిగారు తెలుసుకొనుటమేలు. దోనెపూడి వాస్తవ్యులగు శ్రీ పిచ్చయ్యవర్మగారికి చాదరిగా రివిషయమున సహాయమొనర్చిన మేలు కల్గును.

ఇక దీనజనులగుర్ని విచారించుము. కమ్యూనికేషన్ చోట జోర్చులనియు వారివశముగట్ల, తెలుగువారున్నచోట, ఆయా

జోర్చులు వారి వశముగట్ల అనుభవక వేద్యము. అట్లుగట్ల స్వభావమునకు వైద్యధ్యమని యెవరు తెల్పిరి? కాని, కమ్యూనికేషన్ వలె, తెలుగువారి జయముందవలె ననుపట్టుటల, బ్రాహ్మణులలో బొట్టాడుకాలముం దుండిన నుండవచ్చు. ఆయుధమునందు జయమంది కమ్యూ, తెలగ, రెడ్డికులములు, బోర్డును తమ వశంగ త మొనర్చిన విమర్శించును, ఫలానిపనులు చేయువారికే వోటుల నివ్వవలెనను విమర్శకజ్ఞానమును బొంది, పనులను చేయకల్గిన చేయకొరిన సమర్థులగువారి నే యెన్న కొనవలెనని ప్రయత్నించుట మేలు. పంచముల మేలునుగూర్చి కమ్యూ తెలగవారి మాతము. కాన ప్రత్యేకముగా వారి కి సభ్యత యవసరము లేదనుట మంచిదికాదు. అటులనే యొకప్పుడు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల గూర్చి తెలపలేదా? అట్లని బ్రాహ్మణేతరు లూరకుండిరా కాన దీన జనులకు కూడ కమ్యూ, తెలగ రెడ్డి, వెలమవారలు తగు సభ్యత, ప్రోత్సహము కల్పించుట జేయుట వారి బాధ్యతను నేను నావ్యాసమునందు తెల్పితి. ఇట్లుగట్ల, అధిక సంఖ్యాకులగు రెడ్డివారు, తమ కడప జిల్లాయందు, దీనజనులకే, బోర్డులను కట్టిపెట్టవలెననుట కాదు. తామే గొప్పవారము, విద్యాధికులము, జ్ఞానాధికులమని గర్వించు బ్రాహ్మణులపై దాడివేడవలెన, కమ్యూ తెలగ రెడ్డిలకులు, తామే, ఆగ్రహాంధర బొందుట, వ్యాసముకాదని తెల్పుటలేదా? బ్రాహ్మణేత రోద్యమము రెండువిధముల యింకా ప్రచారము కావలసి యున్నది. ఒకటి క్రొత్తక్రొత్త కలములందలి ప్రవేశించి ఆకులపు ప్రజలకు భావదాస్యము మాన్పి స్వాతంత్ర్యబుద్ధి కల్పించి విద్యాభివృద్ధి జేసి ఉద్యోగములు సాధిక స్వతంత్ర పాలనాకీ బొందించుట. పద్మ కాలీయ దేవంగులు నడియుప్పురును చాకలి మంగలలు మాలమాదిగలు తదితరజాతులనా రెండో తెక్కి రావలెను. వారి మధ్య నలజడి జరుపుబాధ్యత బ్రాహ్మణేతరోద్యమము ద్వారా వృద్ధికి వచ్చుచున్న కమ్యూ తెలగ రెడ్డి కులములపై యున్నది. రెండవది క్రొత్తక్రొత్త గ్రామములు తాలూకాలు జిల్లాల కాయద్యమము. ప్రాకటపడియున్నది. గుంటూరు జిల్లాయందు మెట్టతాలూకాలకిష్కపిష్కపిష్క యొక ప్రవర్తించుచున్నది. నేలము జిల్లా హోమాదు తాలూకా యందకిష్కపిష్క రాజకొనుచున్నది. గంజాము, కౌశులట్ల జిల్లాలయందలి ఇంకను విశృంభించుటలేదు. గోదావరి, కృష్ణ జిల్లాలయందలి మెట్ట తాలూకాల కడి నిస్తరించలేదు. ఆయాభాగముల కాయద్యమమును జ్యోతిని తీసుకొనివచ్చి, భావదాస్యముకు యంధకారము బోగొట్టుట సాంఘిక సేవకుల విధి యను యభిప్రాయమున తెల్పితిని. నా భాగపు పని యేమియందురా? క్రిందటి నాల్గవత్సరములందు, దత్తమండలము, ఉత్తర సర్కారులు, కోయంబిపూరు, నేలం, మధు, తి. నల్గొండ, రామచంద్ర జిల్లాలందు, రెడ్ల మధ్య, పద్మకాలీయ, దేవంగులు, పట్టుకాలీయ, కైకాబత్తు, వెల్లూరవాళ, బలిక, కమ్యూవారి మధ్య, ఈ యుద్ధము మును ప్రచారణచేయుటకు నేజేసిన ప్రయత్నము లాయజిల్లాల ప్రజలకే కొంతవరకె నను తెలియును బ్రాహ్మణుల రిట్టుల వలననే బ్రాహ్మణేతరోద్యమము వృద్ధిపొందునని నమ్ముట పొరపాటు. ఎవరయ్యా అను ప్రశ్నకీ, మేము, కమ్యూనికేషన్, బలిజోర్చులు అని తెల్పు నేలముజిల్లా ప్రజలకే అట్లుగట్ల తప్పని తెలియజేయుటాదిగాగల యనేకపద్ధతులద్వారా ఉద్యమప్రచారణ చేయువచ్చును. బ్రాహ్మణుల కీవుని నోటినుండి యూడి పడిరను భావము తప్పని యెప్పుడైతే బ్రాహ్మణేతర పెద్దకులములవారు సిద్ధాంతికవించిరో అప్పుడే తాము తదితర బ్రాహ్మణేతరుల కంటె జన్మకే హెచ్చువారమును వాదమును జేరులకంటె భేదించిరి. ఇప్పుడు జనగవలసినది సాంఘికముగ రావకీయముగ, ఆకీకముగ నున్న భావదాస్యము యాపుమాదుట, అందులకు కొన్ని స్పష్టతరములు పట్టినను పరవాలేదు. తుదివాట:- ఉద్యోగములందు చేరక, చేరనిద్దరింపక సాంఘిక సేవచేయుచున్న, చేయకలెచువార నేకులున్నారు వారికితగు ప్రోత్సహము, ఉత్సాహము, సహాయము, గౌరవము ప్రజలు, శ్రీచాదరి గారివంటి విద్యబొందిన యుద్ధవృత్తుల, కల్పించకపోవుటవలననే, వారిసంఖ్య క్రమముగా క్షీణించుచున్నది. కాన యికముందయున, ఉద్యోగములందుజేరక, విద్యాధికులయ, సాంఘిక సేవచేయకలెచు శ్రీచంద్రమాలి, నరహరి, బాపిసీడు, వీరప్రదయ్యచాదరిలకు శ్రీచాదరి ప్రభృతుల సహాయమును, గౌరవమును కల్పించి, వారికి అన్యులదేముతోనుంటిమే, మనవిద్య సుపయోగించుకొనువారు లేక యను విచారమును మాన్పుట మంచిది. నే నొకను ప్రజాసేవాభిలాషి, ప్రజల సేవకుడుగనే యున్నా ననియు జైప్రయం దుంచుకొన కొరచున్నాను.

దివ్యరంగవైద్యశాల

శిల్పపాలెం: రమ్మ చిత్త మొండి వ్యాధి సాంప్రదించిన గాల్గంటి ఇచ్చి తుదిచ్చును. వ్యాధి తీర్చును. శిల్పగుడిచి తం, రి నాటువైద్యుల వ్యాధి తీర్చును. తెలివైనవారికి - తేలుముందు ఇవారు.

కాకరపర్లు

ది 22-5-28న తేదీనాటి రాత్రి 7 గంటలకు తెలుగు తాలూకా కాకరపర్లు గ్రామమునందు సదగు గ్రామపంచాయతీ ప్రసిడెంటుగారగు, మ-రా-రా-శ్రీ చర్ల నారాయణకామ్రాగారు గ్రామ పునర్నిర్మాణ సూపర్వైజరుగారగు ఆనెండివ్యాపకర్యగారును, పండిత సేనుమెత్తపత్మవారాయణరాజుగారును, అగ్రామమునందలి మాల మాదిగల గూడెములయొద్దకు బోయి వారిలోవారికి గల చెరములను కాంతింపజేయుటకయి వారికి ప్రత్యేకముగా నొక సభజరిపిరి. ఆసభకు మాలమాదిగ లందఱును, మాలుగురకు పైగావచ్చియుండిరి.

ఆపును వారికి మీలోమీకుగల బద్ధవైరములను మాల సేనుమగారిండుకొని సఖ్యముగానుండవలయుననియు నట్లుండిన మీరలెం తెంతటి కా ర్యముల నయిన చేయగలరనియును, నితరులప్రోత్సహముచే నెప్పుడు విరోధ పడవలదనియు, మికవస్తవమైన యెడల నూరిలోని గౌరవనీయులగు వారి యొద్దకుబోయి వారి సలహాలను బొందుచుండవలయు ననియు నట్లు సడమకొనుచుండిన నెక్కువ లాభములను బొందగలరనియు నైకమత్యమును గూర్చి కుపులముగా బోధించిరి.

మఱియు మీమీయిండ్లకు నెప్పుడును కుభ్రముగానుంచుకొనవలయుననియు, మీ గూడెములలోని విన్నపిలయందలి పెంట, మఱికినీరు మొదలగు చెడవదార్దములను తలముగా నూడ్చింపుచుండవలెననియు, వస్త్రములను ముటికిలేకుండ నుంచుకొనవలయుననియు, తినుపదార్థములను నీగలు, దోములు మొదలగు నవి ముసరకుండునట్లు కుభ్రముగు పాత్రలలోనుంచి మూతలు పెట్టుకొనుచుండవలయుననియు, నెప్పుడు చెడతనముగా నుండకూడదనియు, నాగోగ్యమును గూర్చికూడ చక్కగా బోధచేసిరి. ఇంకను విద్యావిషయములు మొదలగు నెన్నిటినిగూర్చి విశదముగా బోధించిరి.

సభ్యులును చెప్పిన విషయముల నన్నిటిని చేచి యొగ్గి విని తమలో నంతకు ముందున్న పరస్పరద్వేషములను మాని సఖ్యముగా నుండుమనియు నాగోగ్యముగా నుండుటకు తగిన యలవాటలను నేర్చుకొందుమనియు వాగ్దానముల నొనర్పిరి.

మఱియు వారు తాము మిగుల నాగోగ్యముగా నుండుటకు వికాలముగు గృహము లుండవలయుననియు నట్టి యిండ్లు కట్టుకొనుటకు తగిన భూవసతులు తమకు లేవనియును దెలుపుకొనిరి. అందులకు గ్రామపునర్నిర్మాణ సూపర్వైజరుగారగు మ. రా. రా. శ్రీ ఆకుండి వ్యాసతల్పగారు వారికి ఇంట్లకట్టుకొనుటకు భూములకై తగిన ప్రయత్నములు చేయుదుమని నెలకెచ్చిరి.

సభ జయప్రదముగా ముగిసెను. (ఒక విలేఖరి)

మరిపూడి

పోస్టాఫీసు

ఈగ్రామమున గత డిసెంబరు 1-వ తారీఖున యక్స్పిరి మెంటల్ పోస్టాఫీసు వోకదానిని స్థాపించిరి. అది దినదివాళి వృద్ధియై పోస్టల్ ఆధికారుల పేక్షగముల నాకర్షించినది. కావున దీనిని రి మాసముల గడువు దాటకమునుపే ఖాయముచేసి రని వ్రాయట కెంతయు సంతోషించుచున్నాను.

పెదనందిపాడుకు రోడ్డు ఇదివరలో గుంటూరునుంచి మదరాసుకుపోవు రోడ్డులో నుంచి కాశీవిశ్వేశ్వర ఆలయముకు ముందుగా మురిపూడిగ్రామమునకు రోడ్డుకలదు. ఇప్పుడు ఈరోడ్డును తాలూకాబోర్డువారు పూర్ణగ్రామమువరకు వేయుటకు పూనుకొనిరి. దీనికొరకై రైతులు ఇచ్చిన 3000 రు. విరాళమును తాలూకాబోర్డువారు గ్రహించిరి. కాని పని ప్రారంభముకాలేదు. పూర్ణగ్రామమునుంచి పెదనందిపాడువరకు గవర్న మెంటు పొరంబోకులే కావున రోడ్డుపోయెటకు కాంపెనెన్షన్తో పనిలేదు. కావున ఈ రోడ్డును సరాసరి పెదనందిపాడువరకు వేయుదురని తెలియుచున్నది. ఇది వెంటనే పూర్తియైనచో పెదనందిపాడు వర్తకమునకు, బాటసాగులకు మహాసుభువుగానుండును. ఇది ప్రజల కత్తింతో పకరమైనపని గావున తాలూకాబోర్డువారు వెంటనే తగుశ్రద్ధ వహించుటగాక. (ఒక విలేఖరి)

మోహినితైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0. శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. అమృతాంజనం దివో, బొంబాయి - మదరాసు.

* * * *

పు ర వా సి.

* * *

సమైక్య కార్యదర్శి

ఈ మధ్యను చాలీను సముద్రస్థలము పత్తనారాయ
నా శంతులుగారు కాలగ్రామ కుడిటి అన్యకులు నూరంపల్లి
విజయ రామయ్యగారింటికిబోయి శ్రీయంత లంఘటూరి ప్రకా
శంపంతులుగారు ఈ జలాలలో వచ్చి చేసినపనిమిగురించినయ్య,
యే గ్రామములు బోయినదినయ్య, ఎవరితో సంప్రదించినది
భోగటాచేసిరి.

(ఒకవిలేఖరి.)

“ఈ మ్యూనిసిపాలిటీవారు ప్రస్తుతపు ధనాభాను దృఢపరచి
(Pecuniary circumstances) నూతన ప్రదేశమున మర
కాయల మార్చెట్టును నిర్మించ బూసరాదనియు, మ్యూనిసిపా
లిటీవారు పట్టణముందలి ప్రామాఖ్యుభాగములకే నీటిని పంపి
చేయజాలకున్నప్పుడు, గపర్న మెంటువారికే కొన్ని ఊరు
బుణపడి యుండగా యిట్టి నూతననిర్మాణములకు గడంగరాద
నియు ఈ సంఘమువారి దృఢనిశ్చితాభిప్రాయమె యున్నది”

5. కాబోవు మృశితపలు యెన్నికల నివయముపై
మీటింగుటో. ఆటో చించుటకు నిర్ణయించడమైనది.

వారణాసి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు

బందరు హిందూ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగ నయమింపబడిరి.

శ్రీకేశవులైన బ్రహ్మశ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు

వీరు విభవ సం॥ శ్రేష్ఠకుల వర్ణనగా 5-25-5-28 రాత్రి వంటింపుంటు కాకినాడ జగన్మోహనరావుగారి వద్ద వ్యక్తమైనది. వాయుబలంబును చింతించువాడను. వీరికి 70 వత్సరముల వయస్సుండను. శ్రీ శాస్త్రిగారి కాశీలో విద్యాభ్యాస మొనర్చి సుప్రకాష్టమయినందును విశవమాన మొట్టియు, జగద్విఖ్యాతమైనట్టియు, పాండిత్యము సంపాదించి విశేషకీర్తి నార్జించిరి. మరియు శ్రీ శాస్త్రిగారు అన్ని భాషలు ధారాళముగా వ్రాసి జరుపుచుండెడి వీరు బాల గంగాధరతిల్క్ మహాశయునిచే రచింపబడిన శివాభాష్యమును సంస్కృతములోనికి తెనిగించి వ్రాసిరి. యింకను శ్రీ శాస్త్రిగారు గొప్ప గొప్ప పథల కథకులవలన స్వీకరించుచుండెడి వారు. చాలవొట్ట కాశీలోని సంస్కృత పండితవాద్యములుగా బనిచేయుచుండిరి. చాలవొట్ట సంస్కృత పరిష్కార కారులుగాగూడ బనిచేసిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారి వద్ద విద్యాభ్యాస మొనర్చినవారెందరో విద్యార్థులై కీర్తి నార్జించుకొనుచుండిరి. కాశీలో శ్రీ శాస్త్రిగారి పేరొచ్చిన మాత్రమున చేతులు జోడించి నమస్కరింపనివారుండరు. శ్రీ శాస్త్రిగారికి సంతాన ప్రాప్తిలేనికదన వారి సహోదరులే వారి యంత్యక్రియలు గావించిరి. మొత్తముమీద జగద్విఖ్యాతమైన కీర్తి నార్జించి పండిత శిరోభూషణ మని వేనోళ్ల నుతింపబడిన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారిని సాధారణముగా యెల్లరు యెల్లరియందురు. వీరి మరణమువలన నిజముగా మన భారతదేశమునకు తీరని దుఃఖము వాటిల్లినది. కావున శ్రీ శాస్త్రిగారి మరణమునకు సానుభూతిని జూపుచు శ్రీ శాస్త్రిగారి యాత్మకు సంపూర్ణమైన శాంతి యొసంగగలడులకు సరమాత్ముని యెల్లరు ప్రార్థింతురగాక.

(పురవాసి)

డాక్టరు రవీంద్రనాథ్ రాగూరుగారికి మెసెజరీ మార్టిలెము కంపెనీవారు స్నేహరుపై అల్పాహారములను దొంగిరి. కవీంద్రుడు మధ్య నాసీనుడై యున్నాడు. వారి స్రక్కును కొడలు, వెనుక కంట ద్వములతో కుమారుడును, ఆంధ్రానుగారును ఇతరులును నిలిచియున్నారు. (ప్ర. భో. పీ.)

నైమనుసంఘ స్తంభనము

నర్ ఎ. పి. పాత్రోగారి యభిప్రాయములు

పాపగలు రాజాగా దుడకనుండలమున నైమను సంఘ విషయమున నొంగిన యాత్రాభ్యాసమునూర్చి ప్రత్యేక పర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు తమ యభిప్రాయముల నిట్లుదలిపిరి. సామ్రాజ్య కాపనసభ, రాష్ట్రీయ కాపనసభలు యెన్నుకొనిన సంఘములకు రాయల్ వారంటుక్రింద పైందవ ప్రతినిధులుగ నియమించుట కా కిష్టములేదు. ఏమన అట్టి సంఘమును సామ్రాజ్య కాపనసభవారు నియమించినను అది నైమను సంఘముతో పరిపూర్ణముగా అధికారమును కలిగియుండదను నభిప్రాయముతో నిట్టి సంఘములు పనికిరావని యనుటకు కారణము. కాని సామ్రాజ్య కాపనసభచే నియమింపబడిన సంఘమునకు స్వతంత్రమును సమానస్థితియును నైమను సంఘముతో గలగజేసినయెడల నిట్టి యాత్రాభ్యాస ముండదు. అట్టి సంఘమునకు తన అభిప్రాయముల నెఱిగించి తమ సలహాల నొసంగుట కను సామ్రాజ్య కాపనసభకు అధికారముగలుగును. ఈ సంఘమువారి యుద్దేశములను నైమను సంఘమువారు రంగీకరింపకున్నచో అప్పుడేమిచేయవలయునో నిశ్చయించుటకు దేశీయులందఱేయున్నారు.

తుదకు ఇండియన్ నేట్టును ప్రకారము ఒక రాయలు కమిషను ఏర్పరుపబడినది. రెండు స్వతంత్ర ప్రత్యేక సంఘములొక కార్యమునకై నియోగించుట అంత విశేషమైన కార్యము కాబాలకు అట్టి పైందవ సంఘమును నియమించుటచే పైందవులకు చక్రవర్తిగారిచే నియమింపబడిన సంఘమునందు నమ్మకము లేదనుమాట వ్యక్తమగును. అటువంటి యపనమ్మకమే బ్రిటిషువారికి గూడ మనయందు గలుగును. ఈ యాలోచనలవలన ప్రస్తుత పరిస్థితుల కపయోగము లేకపోవుటయేగాక అందుకు మారుగా నీరెండు దేశములవారికిని మరొక మనస్ఫుర్ధలను పెంపొందజేయుటయు, మనదేశములలో మరికొన్ని కక్షలు బయలుదేరుటయు సంభవించును. దురభిప్రాయములవలననే దేశములోని పరిస్థితులు పంత్య ప్రికరముగ లేవు ఈస్థితినుండి తొలగటకు సామ్రాజ్య కాపనసభవారు ఒక సంఘమును నియమింపవలెను అటువంటి సంఘము నైమను కమిషనుతో పరిపూర్ణముగా అధికారమును గలిగియుండవలెను.

అభిలషతు పథవారు స్వదేశభేదములనే తొలగించలేక పోయినందున, ఒక సంఘమును నియమించుటతో వారికార్యము పరిపూర్ణమనియు విచారముతో పాత్రోగారు నడిపిరి.

ఈజిప్టు గుణపాతము

బ్రిటిషువారు కార్యాచరణములు. అభిప్రాయములవలననే వారు తీర్మానములను గావించరు. అచిరకాలమున గలిగిన ఈ జిప్టుదేశపు పరిస్థితులే మనలను జాగ్రత్త నుండవలసినదని చెప్పుచున్నవి. నైమను కమిషనుతో కలిసి పనిచేయుటకు యుండి

యాలో ప్రజలును, పక్షములను గలవు. మన మట్టివారిచర్యలను ఖండించవలెను. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములను మొదటనుండియు యేవగించుచు కొందరు స్వదేశీయులే ఆ సంస్కరణములను పయోగించెడువారిని దూషించిరి. సంస్కరణాభిరుచి కలవారందరు ఈ సంస్కరణములను పయోగించి వారివారి కార్యములను జయప్రదముగ నెరవేర్చిరి. ప్రజానుమోదముగ పరిపాలించుటకు రాజకీయ తత్వములే యెప్పుడును అవసరములేదు. స్వతంత్ర, సామర్థ్యముల గలవారు కావలసిన తరీఖీడును తీర్పుముగ పొందగలరు.

గంజాంజిల్లా ప్రజలసంఘము వారు నైమను సంఘమువారికి ఆ సంఘమును పైందవు రెండును లేకుండుట ఆకాభంగమైనదనియు, తమ సంఘముతో పరిపూర్ణ అధికారములు గలిగి సామ్రాజ్య కాపనసభవారిచే నెన్నుకొనబడిన యొక సంఘమును నియమించుచో మితివాదులలో నధికులు నైమను కమిషనుకు తోడ్పడెదరనియు, అట్టి యెడల నతివాదుల పలుకుబడి తగ్గవుననియు, వ్రాసిరి.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ సహాయముతోను, నైమను సంఘసహాయమువలనను భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము సంపాదించవలె నన్నచో నీ నైమను సంఘమునకు సహాయపడుటయే ముఖ్యమని యీ సంఘమువారు దృఢాభిప్రాయము గలవారైరి.

1919 సంవత్సరపు సంస్కరణము లామోదించినవారందరు నీ సంఘమును సంఘములతోడ్పడెదరు అనినిర్ణయము గానున్నది. గత జన్మికుపక్ష పథాలో గాంచిన తీర్మానమును మొన్న ఉదకమండలమున మధ్యమార్గము ననుసరించు అభిప్రాయముతో తీర్మానించబడినది. ప్రజోపయోగరములగు ప్రజామవార్తలను ఈ సంఘమువారు ఆమోదింతురు. పరిపాలనా విధానమును తయారుకేయటలో కంటే ఆర్థిక, సంఘపరిస్థితులను బాగుపరచు సంస్కరణములకు తమ సహాయము నొసంగుటలో నెక్కువ అభిరుచిగలవారుగ నీ సంఘమువారున్నారు. (మదరాసు మెయిలు)

గ్రామమునసబు హత్య

కల్లు దుకాణదారుని వగ

కుంభకోణం, మే 29: నన్నిలం తాలూకాలో ఘోరమగు హత్య జరిగినట్లు వార్తవచ్చెను. గ్రామమునసబు రాజగోపాలయ్యంగారి కేసును చెరువులో తేలుచుండెను. ఈమధ్యనే వీరు ఒక కల్లుదుకాణములో తప్పకొలతల మోసమును కనిపెట్టియుండిరి. అందుచే దుకాణదారుడు యితరులు కొందరితో కలసి యీతనిని కొట్టిచంపి కేసును చెరువులో పారవేసి రని అనుకొనుచున్నారు. తిరువాలూరు పోలీసువారు విచారించుచున్నారు. నాడారని మరికొందఱిని అరెస్టుజేసిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

మొగులూరు చేరువకు కుందపురంలో గంగుల్లి నదియందు యిరువురు మాల బాలికలు స్నానమునకు బోయి నీలబడి చనిపోయిరి.

కేరళ రాష్ట్రీయ సభ

తీర్మానములు

మగవలలు గాంధీగారి మరణమునకు యీ సభవారు కను విచారము పెరిగించుచు వారి సంస్మరణార్థము ఖాదీవస్త్రుల ప్రదర్శనకాల నొకటి గాపించుటకై ద్రవ్యనిధికి ఏర్పాటుచేయవలయుననియు తీర్మానించడమైనది.

ఇకనుండు ఏర్పడబోవు పరిపాలనా విధానమునందు కేరళ దేశ మొక ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా నిర్ణయించబడవలెనని తీర్మానించడమైనది.

యం. పి. నారాయణమూర్తిగారు నిర్దోషునియను వారిని గవర్నమెంటువారికిని జైలులలోనుంచుట దూష్యమైన పనియనియు, యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అస్పృశ్యతాచారమును దేశములోనుండి తొలగింపవలెనని యీ సభవారు ఉద్బోధించుచున్నారు.

బాక్స్ లీ తలచాయందు ఆబాలగోపాలము ధీరత్వముతో కొనసాగించుచున్న సత్యాగ్రహోద్యమము యెడల కేరళ రాష్ట్రీయులు సంపూర్ణాభిమానములై యున్నారనియు ఆ సరమునుబట్టి వారితో బాలు యీ యుద్ధమునందు కలిసి పనిచేయుటకు కేరళ వాసులు ఉద్బుత్తులై యున్నారనియు తీర్మానించడమైనది.

సైమన్ కమిషన్ బహిష్కరణ విషయములో మలబారు ప్రజలందరూ సర్వవిధముల బహిష్కరణ పూర్తిగా నెరవేర్చవలయుననియు, రాష్ట్రీయ కాపనసభలోను సామ్రాజ్య కాపనసభలోను సభ్యులైన మలబారుజిల్లా ప్రతినిధులు యీ సైమన్ సంఘ బహిష్కరణమున కాపన సభలలో పూర్తిగా జగ పవలెను.

బ్రిటిషు వస్తువులను బహిష్కరించవలసినదిగా ప్రజలందరికిని బోధించి బహిష్కరించవలసిన వస్తువుల వివరణ వట్టిక నొకటి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభవారు తయారు చేయవలసినదిగా యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఖాదీ నిధికొరకై కేరళ రాష్ట్రీయులలో వసూలయ్యేది ప్రవృత్తును కేరళ రాష్ట్రీయులలో ఖాదీ ఉత్పత్తికాలను నెలకొల్పి నిమిత్తమే వినియోగించవలసినదిగా యీ సభవారు అభిలషారత చరకా సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

అండమాను దీవులలో నిలస రాజ్యము నొకటి ఏర్పాటుచేయు నిమిత్తమే మలబారులోని మాషిళా కుటుంబము ప్రతినిధికి గొంపోయి ప్రవాసము చేయుచుట చాలా దుర్మయమని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

స్వదేశీ సంస్థానములయొక్క ధేనుమును బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజల ధేనుమును భిన్నముగా పరిగణించి వారి కొక రాజ్యాంగవిధానమును వీరికొక రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించుటగూడ దనియు, స్వదేశీ సంస్థానములలో కూడ ప్రభావిత పరిపాలనాపద్ధతులే నెలకొల్పబడవలయుననియు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

తైలీ రాష్ట్రము ఆభిలషారత కాంగ్రెసు కమిటీవారికిని స్వతంత్రముగా వేరే సభవారికిని నిశ్చయించుటకై ప్రెసిడెంటుగారికి ఆధికారమివ్వడమైనది.

భారతబానియొక్క ఆభివృద్ధిని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యతీతమైన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే యని మద్రాసు కాంగ్రెసువారు చేసిన తీర్మానము యీ సభవారు ఆమోదించుచున్నారు.

మాధవన్ నాయరుగారు యాక్రింకి తీర్మానమును పాదించిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సంపాదన మే కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యోద్దేశముగా నిర్వచించవలసినదిగా బోవు కలకత్తా కాంగ్రెసు సభవారిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

కాని యీ తీర్మానమును మంజూరీ రామయ్యగారు ఆక్షేపించి ప్రతిపాదముగా ఉపన్యసించిరి.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భారత బానియొక్క పరమాధ్యక్షులుగా కాంగ్రెసు సభవారు తమ ఉద్దేశ్యము నిడివరకే పెట్టించియున్నారు. కాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో సంబంధమును పూర్తిగా త్రొవ్వేసి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే ప్రతిష్ఠించుట కాంగ్రెసు సభయొక్క ముఖ్యోద్దేశమని సిద్ధాంతీకరించుట మల్ల భిన్నాభిప్రాయాలను కాంగ్రెసులో సభ్యత్వమువహించుటకును లేదు. దేశస్వాతంత్ర్యమును కోరు అనేక దేశభిక్షులు కలరు. వారందరూ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కామోదించకున్నను స్వాతంత్ర్యమునే కోరుచున్నారు. కనుక కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యోద్దేశముగా నిర్వచించుట భావ్యము కాదు.

జవహరిలాలు నెహ్రూగారు దీనికి ప్రత్యుత్తర మిట్లు చెప్పిరి. కాంగ్రెసు ముఖ్యోద్దేశముగా చేయవలయునని యీ తీర్మాన పూర్వకముగా చేయవలయునని కలకత్తా కాంగ్రెసు హామీ సిఫార్సు చేయుచున్నాము. గనుక యీ తీర్మానమువల్ల ప్రమాదము లేదు.

కాన్పూరు మిల్లు సమై

కారణ మొకను తెలియుటలేదు

కాన్పూరు, మే 29:—ఎలిజిక్ మిల్లులో 2000 పనివాత యీ ఉదయము పనులనుమాసిరి. వారు మిల్లు యజమానులకు వారి కష్టముఖము లేదయ్యు తెలియజేయలేదు. మిల్లు యజమానులు పనివారిని తీసివేసినామని ప్రకటించిరి. పనివారి గాంధీద్యమము తగ్గిన తరువాత మిల్లు తెరువవచ్చునని వారు కలచుచున్నారు. ఈవద్దతి తమను లొంగదీయుటకని, బీదలను, నిప్పు హాయలను నగు పనివారు కలచుచున్నారు. ఈకోవాకవారి సమైక్య కారణమేమో తెలియలేదు. (ఫీ.ప్రెస్)

బొంబాయి మిల్లు పరిస్థితులు

మదనమోహన మాలవ్యాగారు సాధించేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు

బొంబాయి, మే 29:—చాలమంది వనలలోనికి పోవుచున్నారనవార్త సత్యముకాదు. మరలు తుడుచువారు, యాంత్రికులు, గుమాస్తాలు తప్ప ఎవ్వరూ పోవుటలేదు.

ఈ కోవా 'సంయుక్త సమైక్య సంఘము' మిల్లు యజమానులతో రాయబారము ప్రారంభించివారు. ఇప్పుడు 'సమైక్యసంఘము'లోని సభ్యులందరూ పనివారి ప్రతినిధులైయున్నారు, పై వారెవ్వరనులేదగనుక తమతో నీకమీద మిల్లుయజమానులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపవచ్చుననియు వారు మనవిచేయుచున్నారు.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు తన పలుకుబడి నంతయు నుపయోగించి, మిల్లు యజమానులను పనివారితో రాయబారముల సాగించి సాధి చేసికొనవలసిన దని ప్రాత్యాహము చేయుచున్నారు. (ఆ.ప్రెస్)

మైసూరు రాష్ట్రీయ మహాజనసభ

సత్యమూర్తిగారు ప్రారంభించిరి

మైసూరు, మే 28:—ప్రథమ మైసూరురాష్ట్రీయ మహాజనసభ తొలమందు భారతసంస్థానముల ఆభివృద్ధివిషయమున పర్ వేస్ట్ స్కాట్ గారు ప్రయోజించిన విధానము బాగుగాలేదనియు, భారతపరిస్థితులకంతమాత్రము అది సరిపోదనియు, సత్యమూర్తిగారు నుడిచిరి. మైసూరు ప్రజల బీదలను పూర్తిగా నంగీకరించవలయు వారిని ప్రశంసించెను. హిందూమతాన్ని దీయ సమస్యవిషయము ముచ్చటించుచు వివిధమతములు కలములు సమరసభావమున నుండుట మంచిదనియు, బ్రిటిషుఇండియాలో తగాదాలన్నియు ఆంగ్లేయులవలననే కలుగుచున్నవేయనియు నతడు నుడిచెను. మైసూరు నాయకులు బాగుగా పనిచేసి మహారాజాగారి యాధిపత్యమున సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకై ప్రయత్నములు చేయువలెనని యీ దుబ్బోధించెను.

అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన మహాకృష్ణమొదలి యాదుగారు పారిశ్రామికాభివృద్ధిని గురించి మాట్లాడి, ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును ఆన్యోన్యసహాయసంతృప్తి యుండవలసిన యావశ్యకతను వ్యక్తపరచిరి. (ఆ.ప్రెస్)

హిందూధర్మాదాయములబోధ

ప్రభుత్వమువారి ఋణమును తీర్చలేదు మంత్రిగారితో సంప్రతించుట

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఉదకమండలం మే 29:—హిందూ ధర్మాదాయముల బోధ అధ్యక్షులగు సి. వెంకటరంగరెడ్డిగారు ప్రధాన మంత్రిగారితో బోధ పరిపాలనకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్యాంశములను చర్చించిరి. రావలసిన వసూళ్లు రాబట్టుట యందు ప్రభుత్వమువారివద్ద గ్రహించిన రిటెన్యూ ఋణము తీర్చుటకు గల యిచ్చుండినిగూర్చి ప్రధానమంత్రిగారికి సచ్చెప్పిరి. మంత్రిగారు ఆ విషయమై శ్రద్ధ గాలోచింప వాదనము జేసిరి. రాష్ట్రీయ సంపద నిర్మించుట, ప్రస్తుతచట్టమును పరిరంజించుట గూర్చి చర్చించిరి సవరణగూర్చి జూలయిలో తిరిగి ఆలోచించెదరు.

చిట్టచివరకు తీర్మాన మధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

జవహరిలాలు నెహ్రూగారి సంచార

కార్యక్రమము

యీతల 30 లేదీ కన్ననూరు మకాం, 31 లేదీ వర్ధుగూరు మకాం.

కాన్పూరులో 144 సెక్షను

బక్రీదు ఏర్పాటులు.

కాన్పూరు, మే 29:—మహ్మదు జిల్లాయందు బక్రీదు ఉత్సవము సందర్భమున 144 సెక్షను వారిజేయబడెను. ప్రజాశాంతి సందక్షణముకొరకు యీ అవసరమని అధికారులు తలంచిరి. (ఫీ.ప్రెస్)

ఇండియన్ హాకీజట్టు

సిన్హా, మే 29:—ఇండియన్ హాకీ ఫెడరేషన్ అధ్యక్షులగు మేజరు ఇయాను బర్నూమర్డకుగాను యిట్లు విన్నవించుచున్నారు:—

ఒరిస్సా బోయెడి హాకీజట్టునకు రూ 45,000 కావలెను. ఇప్పటికి రూ 2,600 మాత్రమే వచ్చినది. తూర్పుపియనులు యెక్కువ విరివిగా నిచ్చిరి. ఇండియన్ సయన్యము మాకు చాల తోడ్పడెను. హాకీయం దభిమానముగల భారతీయమిత్రులు సహాయము జేయవలెనని యీ విన్నవము ప్రకటించిరి. (ఆ.ప్రెస్)

లాహోరులో బక్రీదు ఉత్సవము

బక్రీదు ఉత్సవము సమయమున అల్లరల జరుగకుండ సరికొనుటకు సగరమునందలి మేజస్ట్రేటు అందరిని ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించిరి. తొమ్మిది ముఖ్య మసీదులయెదుట తొమ్మిడుగురు, మేజస్ట్రేటుల నుంచిరి.

యువతని పెలిఫోనుపై బిలుచుట

చివరకు అరెస్టుగలదు

బొంబాయి మే 29:—పెలిఫోనుపై అవమానకరముగ నూచవల గావించినందున చిమ్మలూలు ఫరీసు, మింజితామారు అను కిలంచందు దేవులందు కంపెనీలో గుమాస్తాలు అరెస్టు కాజిరి. సర్ మన్మోహన రాంజీగారు వికెంతు కుమార్తెను ఎవరో తెలియనివాడు తరువాత పెలిఫోనుపై పిలుచుచు హాంగింగు తోటలకురమ్మని ఏవేవో అసందర్భపు నూచవల గావించిరి పోలీసువారికి ఫిర్యాదుచేసిరి. వారిని పట్టుకొనుటకు ఒక పక్కాగము పన్నిరి. సర్ రాజగారి కోడలు ఆతని కుమార్తెగా నటిం చి పెలి ఫో ను పై ఆక్రొత్తవారితో మాట్లాడి 18 వ లేదీరాత్రి 10 గంటలకు తనతండ్రియింటికి వచ్చిన కలనుకొందునని చెప్పెను. తనయేర్పాటులన్ని జేయుదునేమియు భయము లేదనిగూడ చెప్పెను. ఆరాత్రి యిరువురు ముద్దాలు గూడ ఆయింటికి వచ్చిరట గేటుకాపరి వారిని సస్పాంసెనెను. వెంటనే అరెస్టుచేయబడిరి. మొదటిముద్దాయి తప్పించుకొనెనుగాని పిదపవట్టుబడెను. బామీనుపై యిరువురిని విడిచిరి. జూన్ 11 వ లేదీ కేసు వాయిదా జేయబడెను. (ఫీ.ప్రెస్)

బిల్లు కలకత్తావద్ద నోల్లుపోవుట

బొంబాయి, మే 29:—కొలలలు మలేషియా అను కంపెనీవారి బిల్ కలకత్తా కేట్లూను పురుషోత్తమునకు రూ 15,700 యిచ్చి బ్యాంకులో వేయమని నిన్ను పంపియింపిరి. త్రోవలో నొక పిధియందు కోడుపై తెలివితప్పి పడిపోయియుండెను. కదవాత నాతని అడుగగా ఎండోవచ్చి తనకు ఒక రుసుపాకు యివ్వ నమలుచుండ తెలివితప్పిపోయెను. నోట్లు దొంగిలించబడె నని చెప్పెను. కాని తమలపాకు నరిగి యుండవందున పోలీసు వారు వానికధ సమృక్త అరెస్టు జేసి జూన్ 3 వరకు కేసులో నుంచిరి.

జోషీగారు జమీనతో పురము వచ్చిరి

ఆభిలషారత ప్రెస్ యూనియను కార్యదర్శి ఎస్.ఎస్. జోషీగారు ఈతదయము జర్నలతో పురంకార్మిక సంఘమువారి యాహ్వానమున దయచేసిరి. (ఫీ.ప్రెస్)

బొంబాయిలో అనేక దోపిడీలు జరుగుచున్నందున పోలీసువా రొకని అనుమానించి పట్టుకొనగా వాడిద్యారా తెలిసిన రహస్యములబట్టి యితరులు 15 గురిని అరెస్టుజేసిరి.

టాగురుగారికి సందేశము

గొల్లపల్లి జమీందారుగారు వారిరైతులు కవింపిండ్లకు కుర్రాడీ పనుడ్రయానమును గోరుచు తిరిగింపిరి.

లోకల్ బోర్డుల ఆక్తు సవరణ

తాలూకాబోర్డు లుంచవలెనా-జిల్లాబోర్డు లుంచవలెనా ప్రజల కర్తవ్యము (శనివారపు సభాపూర్వపుగారు)

గవర్నమెంటువారు యానెలలో భోర్డు నెంటు బోర్డు గెజటులో సవరణచట్టమును ప్రచురించిరి. అన్ని బోర్డులకు బం పిరి. జూన్ నెలలోనే బోర్డుల అభిప్రాయమును తెలుపవలె ననరి. జూన్ మొదటివారమునకు యింకను మనరాష్ట్రములో తాలూకా జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు యూనియను బోర్డు ఎన్నికలు మున్నగునవి జరుగునన్న మాట గవర్నమెంటునకు తెలిసియు యంతర్వర్తలో అభిప్రాయమును తెలుపమని కోరుటలో ఆగ్రహము! యీ సవరణచట్టముయొక్క ఉన్న ఆగ్రహము సమాజేశమున కాసనసభకు రావచ్చును. కాసనసభలో జిల్లా తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గలరు. యీ సవరణచట్టమునుగూర్చి కాంగ్రెసు బాధీవారు పాల్గొందులో తేక పూర్వకమున యింకను తెలియదు. ఆంగ్ర యూనివర్సిటీ ప్రెజ్డెంట్ నే చట్టము తీర్మానమునకు విచ్చుననగా అఖిలభారత కాసనసభవారికి ఆహ్వాదమునకు వ్రాయుటలేమో తెలియదు.

మనరాష్ట్రములో ఆంగ్ర, తమిళ, కేరళ, కర్నాటక భాషలలో గూడిన రాష్ట్రము లన్నవి గావున భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రమువారిగా లోకల్ బోర్డుల మహాసభను జూను అఖిల వారములో గాని జూలై లో గాని జరిపి ప్రజాను కూలముగు సవరణ చట్ట మేదో నిర్ణయించి ఆ నిర్ణయప్రకారము వచ్చినచట్టమును అప్పై తిండి కాసనసభ్యులకు పంపి కాసనసభలో ఆహ్వాదపత్రము లుకు పాటుబడుట ప్రజల కర్తవ్యమైయున్నది.

ఆంగ్రదేశమునకు శ్రీ నరసింహ దేవర సత్యనారాయణ గారు ఆంగ్రా లోకల్ బోర్డు మహాసభను జరుపవలెనను ప్రయత్నములు చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఆ సత్యనారాయణగారు కార్యకూరులు. యీసనని వారేతలపెట్టిన బాగుండును. యీ సభ జరుపు ప్రదేశముకూడ వారు నిశ్చయము న్నుటువంటిన్ని గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు ఫిర్మాకు కేంద్ర సానముగానున్నటువంటిన్ని తూర్పు గోదావరి జిల్లా ఆలమూరు గ్రామమునందే యీ సభ జరుపుట చాలముంచిది. పల్లెలలో జరిపిన నెక్కువ ప్రయోగము కలుగును.

చట్టములోని శక్త సలహాగూర్చి యోచించుటకన్న జిల్లా బోర్డువుంచవలెనే తాలూకాబోర్డు వుంచవలెనే ముఖ్యముగా యోచించవలసియున్నది.

జిల్లాబోర్డులుంచి తాలూకాబోర్డులు ఎత్తివేసిన ఎడల గవర్నమెంటువారి కొకగులువుగలరు. ఏదన జిల్లా నంతటింటి శేంద్రమునకు తెచ్చినవారగుదురు. ఏ కారణములచేతనైనా ప్రజలకు యిచ్చిన సంస్కరణలను మరల గవర్నమెంటువారు స్వాధీన పరచుకోవలె నంటే నులువుగా ఒక్క ఆర్డరుతో జిల్లాకలెక్టరు స్వాధీన పరచుకోవచ్చును.

జిల్లాబోర్డు నెత్తివేసి తాలూకాబోర్డు వుంచితే గవర్నమెంటువారికిక యిబ్బందిగలదు. తాలూకా రెస్సియోగలవు. యంతయుండి విసిపించుట సోకకన్వము. తీర్మానములు మున్నగునవి మాతృభాషలో జరిగితమేణ మాతృభాషకు ప్రాముఖ్యతనిచ్చుచున్నది. జాతీయసంస్థలకు జిల్లాబోర్డులకన్న తాలూకా బోర్డులే ఎక్కువగా తోడ్పడుచున్నవి. అందువల ఆలోచింతును లేకుండవలెననే తాలూకాబోర్డు లెత్తివేయవలె నను నుద్దేశ్యము గవర్నమెంటువారి కున్నది.

జిల్లాబోర్డులు ప్రస్తుతము చేయుచున్న పనులేవనగా బోర్డు వంటెనలు, శేకడవిద్య, విషయమై తప్ప మరేపనులను జూచుటకు మాక్కులేదు.

తాలూకాబోర్డులు ప్రాథమికవిద్య, చెరువులు, నూరులు గ్రామరోడ్లు, వంటెనలు, గ్రామపారిశుధ్యము, గ్రామ వైద్య సహాయము, అనుప్రక్షులు మున్నగు నెన్నియోగ్రామప్రజోపయోగకరమగు పనులకు సహాయపడుచున్నది.

జిల్లాబోర్డులండి తాలూకాబోర్డు లెత్తివేసినయెడల జిల్లాలోండి అన్ని గ్రామసౌకర్యములు చెవిన్యూ, డి. డిస్ట్రియూ, డి. మున్నగు కాఖిలయొక్క అధికారులెంతరి కనుకొని సహాయపడుచుండిరో అంతకన్నను ఎక్కువగా జిల్లా బోర్డులు కనుకొని సహాయపడలేవు.

జిల్లా శేంద్రసానముగనుండి పనిచేయుటకన్న తాలూకా శేంద్రసానముగనుండి పనిచేయుటకు ఎక్కువ యవకాశములుండును. తాలూకావాసులకు లోకల్ బోర్డులలో ఎక్కువ జోక్యమును కలిగించుకొని సరిగా వినియోగించుటకు పాటుబడుటకు సావుకాశము లుండును.

గ్రామపంచాయితీలకు ప్రతి గ్రామములోను నుండు లాగున బాచికి ఎక్కువ అధికారము లిచ్చిన పిదప జిల్లా బోర్డు ఒక్కటేవుండిన బాగుండునను జోక విధానముగలదు. గ్రామ పంచాయితీలకు వృద్ధి అయ్యేవార్లు కనబడదు. బా

గా పనిచేయుచున్న పంచాయితీల రిజిస్ట్రారును దేశమునని తొలగించి ఆసానే తెలవారిని నియమించిరి. దీని ఆగ్రహము! గ్రామ పంచాయితీల ఆక్తునుకూడ సవరించి ఆ చట్టము ను దీనితోపాటు ప్రకటించి సహేతుకమైన కారణములను తెలిపిన పిమ్మట తాలూకా బోర్డులను ఎత్తివేయవలెనని చెప్పి నను కొంతవరకు ఆలోచనయియ్యగ నుండెడిది.

ప్రతి తాలూకా బోర్డువారున్న తాలూకా బోర్డులుంచవలెననియు జిల్లాబోర్డు లెత్తివేయవలెననియు తీర్మానములు వేసి వెంటనే గవర్నమెంటునకు వంపుట శ్రేయస్కరము జిల్లా బోర్డులకూడ జిల్లాబోర్డులు నెత్తివేయవలెనని తీర్మానించి వాటి ఆక్తుగారము కాపాడుకొని దేశముయొక్క శ్రేయము నే ప్రాధాన్యముగ జూచెదరుగాక!

అటవికాఖిలో దూబరాఖిచ్చు

పల్లికు అకొంట్టు కమిటిసభ రసూలుకొండ రంపపుమిల్లు విక్రయించుట (ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

పల్లాకిమిడిరాజుగారి దానము? ఉడకమండలము, మే 29:—పల్లాకిమిడి రాజుగారు రాయలు వ్యవసాయ సంఘసభ్యులు తమ కొనగబడిన ఖర్చులమొత్తం అంతయు గవర్నరుగారికిచ్చి వ్యవసాయ కార్యములందు ధర్మఖర్చుగ వినియోగింప గోరెనని బొంబాయి పత్రికలలో పడినవార్తకట్టి ఆధారములేదు.

నేను పల్లికు అకొంట్టుమిటి సభలో ప్రభుత్వము వారు అడవిరాఖిలో కొన్నివ్యాపారముల సాగించుచున్నవాటి ఖర్చుగూర్చి చర్చించిరి. అట్టి యన్నములయొక్క అధికస్థితిని గూర్చి అకొంట్టుమిడి జనరలు ఆడిటరు జనరలుగారు కూడ ఆశ్చర్యించియుండిరి. కావునఅధికవిషయములగూర్చిపరిశోధింప ఒక ఉపసంఘమును నియమింపవలెనని అధికారి తేకర సభ్యులు వట్టుడలగ జెప్పిరి. పల్లికు అకొంట్టు కమిటివారికి అట్టి ఉపసంఘమును నియమింప అధికారములేదు. కావున విశ్వనాథదాసుగారి ప్రతిపాదన ప్రభుత్వమునకు అధ్యక్షులకు డి. ఇ. నాయుడుగారు నిరాకరించిరి. ప్రభుత్వము వారు తలపెట్టిన యీ వ్యాపారసంస్థల అధిక విషయములయొక్క విచారించి పల్లికు అకొంట్టు సంఘమునకు దెలుపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు నిశ్చయించబడినది. పనిపూర్తికా మిందనే కంట్రాక్టులకు అడ్వాన్సు యిచ్చుచున్నారాయనీ అధికారి తేకరసభ్యులు తెలియగోరి. అకొంట్టుమిడి జనరలుగారు అవిషయము విచారించి చెప్పినవనిరి. ఈమధ్యనే ప్రాతంధింపబడిన రెండు ఎక్స్ ప్రెస్ సర్కిల్స్యొక్క రిపోర్టులు జూడగోరిరి. రసూలుకొండ రంపపుమిల్లును మాసివేయవలెనని యీ మధ్య ఉత్తరువు వేసియుండిరి. అందరి వస్తుసాముగి అంతయు ఏలూరువేసి విక్రయించవలెనని యిప్పుడు కమిటివారు నిశ్చయించిరి.

జోడుపూరు మహారాజుగారికివలెదేసిన నిండు గావించెదరు. గవర్నరు దంపతులను ఆహ్వానించుచుండిరి. నిన్న జరుగవలసిన రాష్ట్రీయ బాలభట కమిషనరుల సభ జూను అఖిలవరకు వాయిదావేయబడినది.

వి. ఎన్. శర్మగారి వర్యటనము

హైద్రాబాదు సంచారక్రమము (ప్రత్యేక స్వక్యములేఖరి.)

విజయనగరము, మే 27:—అడయారు నివృజ్ఞాన కలాకాలాధ్యాపకులును, ఈ ప్రాంతమున ప్రస్తుతము ఆంగ్ర భారతీ తీర్థ పక్షమున సంచారము చేయుచున్న వి. ఎన్. శర్మ బి. ఏ., బి. టి. గారు, ఎల్లండి దినమున, హైద్రాబాదు రాష్ట్రమునకు పయనమై నెడలుచున్నారు. రాబోవువారమున నూర్యాపేటలో జరుగు ఆంగ్రసభలలో శర్మగారు పాల్గొని, అచ్చట మాజికలాలతరు సాయమున నుపన్యాసముల సత్తును. అచ్చటినుండి బయలుదేరి రాష్ట్రమున కొన్ని రోజులు సంచార మొనర్చి, అడయారులో విద్యావిషయమున చేయబడుచున్న పరిశ్రమను గురించి ఆ రాష్ట్రవాసులకు నివేదించును. హైద్రాబాదు సంచారము ముగిసిన తదనంతరము శర్మగారు ఉత్తరప్రదేశ్ కలలో సంచార మొనరింతురని తెలియుచున్నది.

వీరి సంచారమున విద్యావిషయ సమస్యల కెక్కువప్రాముఖ్యతనిచ్చుచు, విద్యాపద్ధతులలో నేరీతిని మార్పు చేసిన దేశము బాగుపడునదియు, ఇందును గురించి అడయారు నివృజ్ఞాన కలాకాలలో మదనపల్లి కలాకాలలో ఆలంబింపబడుచున్న విద్యాపద్ధతులను చిత్రపటముద్వారా ప్రదర్శించుచు నుపన్యసింపుమందురు.

లిలోవా మిల్లునమ్మె

‘స్పాట్’ను భారత దేశమునకు రానివ్వకూడదు! కలకత్తా, మే 29:—కేకరాం ప్రతిమిల్లులలో 500 పని వారు కాక, అన్నికాఖిలలోను 40000 పనివారు పనులను మూనివారు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, మే 29:—బెంజులలో బండ్లు బాగుచేయు కర్మాగారమునందలి కూలీలు మే 31 తారీఖున వసులలో చేరకపోయినయెడల తీసివేయబడుదురని ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ వీరింటుగారు తాళిచుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, మే 29:—బెంగాల్ ఫేబర్ ఆఫ్ కామ డ్యు సభవారు పారిశ్రామిక కలాకాలవిషయమై యాలోచించుచు స్పాట్ వంటి వారిని భారతదేశమునకు రానివ్వకుండనండ పరిసరదని యభిప్రాయపడి, ఈ విషయమును బెంగాల్ ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. ఈవిషయమును బెంగాల్ ప్రభుత్వమునా రొప్పుకొని భారత ప్రభుత్వమునకు వ్రాయుట కంగీకరించిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

మిత్తరుగారు బెంగాల్ గవర్నరుతో సంప్రదించుట

కలకత్తా, మే 29:—బెంగాల్ గవర్నరుగారు యీ మధ్యాహ్నము హోల్లానుండి డార్జిలింగుకు బయలుదేరిరి. అతడు బయలుదేరుటకు ముందు లిలోవా సమ్మెనాయకుడగు కే. సి. మైత్రాగారితో సంప్రదించిరి. ఈవిషయము ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినదిగాన తాను జోక్యము పుచ్చుకొనుటకు వీలులేదని గవర్నరుగారు చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, మే 29:—హిందువులకును మహమ్మదీయులకును పండుగలు గావున మంగళ బుధవారములలో లిలోవా కర్మాగారములు మూయబడును. గురువారమునాడు తెలువబడును. (ఆ. ప్రె.)

మిత్తరుగారు గవర్నరుగారితో సంప్రదించుట

(ప్రీ ప్రెస్ తంతివార్త)

కలకత్తా, మే 29:—ప్రత్యేక జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తంరి యివ్వగా గవర్నరుగారి భివమున మైత్రాగారు గవర్నరుగారితో సంప్రదించిరి. ప్రసంగము గంటసేపుజరిగెను. సమ్మె పరిస్థితులను చర్చించి, గవర్నరుగారు ఏ మరతులమీద సంధి కొప్పుకొనెదరని మైత్రాగారి నడిగినట్లును, మైత్రాగారు 16 రూపాయలు కనీసపు జీతమును, జీతములో నూటికి 10 వతుల చొప్పున హెచ్చుచేయుటయు, యూనియన్ ను ఒప్పుకొనుటయు, ఇప్పటికన్న మంచి వైద్య సహాయమునుయిచ్చినయెడల పనులలో చేరదనుని చెప్పినట్లును తెలియుచున్నది. ఈ విషయమై వైస్రాయిగారికితంరినంపెదమని గవర్నరుగారుచెప్పిరి. ఈ సాయంత్రము ప్రసివారు సభచేసి సంగతిసందర్భములను చర్చించిరి. ఈ నాడు రేపు కర్మాగారములు ఈమె పండుగలకు మూయబడును. (ప్రీ ప్రెస్.)

కలకత్తా పనివారి సభ

‘కాంతియుతముగా నుండుడు’

కలకత్తా, మే 29:—హళా రామేశ్వరాలో జరిగిన కార్మికల సభలో కే. సి. మైత్రాగారు దంపనయిరి. గవర్నరుగారికిని తనకును జరిగిన సంభాషణలోని వివరములను చెప్పి, పనివారిని కాకతముగా నుండవలసిన దనియు, గవర్నరుగారు పంచాయితీచేసి త్వలో సంధి చేసెదరనియు చెప్పెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

త్వరలో సమ్మె ముగియవచ్చును

కలకత్తా, మే 30:—నవ్వుదగిన తావులనుండి వచ్చిన వర్త మాసములన లిలోవా సమ్మె యీ వారములోనే ముగియవచ్చునని ఇంగ్లీషుమెన్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ వేళగాని రేపుగాని, అభికారులను పనివారును సంగతి సందర్భములు చర్చించుటకు సభ చేయుదురు. (ప్రీ ప్రెస్.)

కార్పొరేషన్ శ్రీలక్మ పిల్లలకు సహాయము

చేయుట

బొంబాయి, మే 29:—కార్పొరేషను అధ్యక్షుడును ఇతర ప్రముఖులును సమ్మెలన బాధపడుచున్న శ్రీలక్మను పిల్లలకు సహాయము చేయుటకు డబ్బునగూలు చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్.)

రవీంద్రుని సందేశము

(ఓ గేటి పెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు)

కి వ భాగము

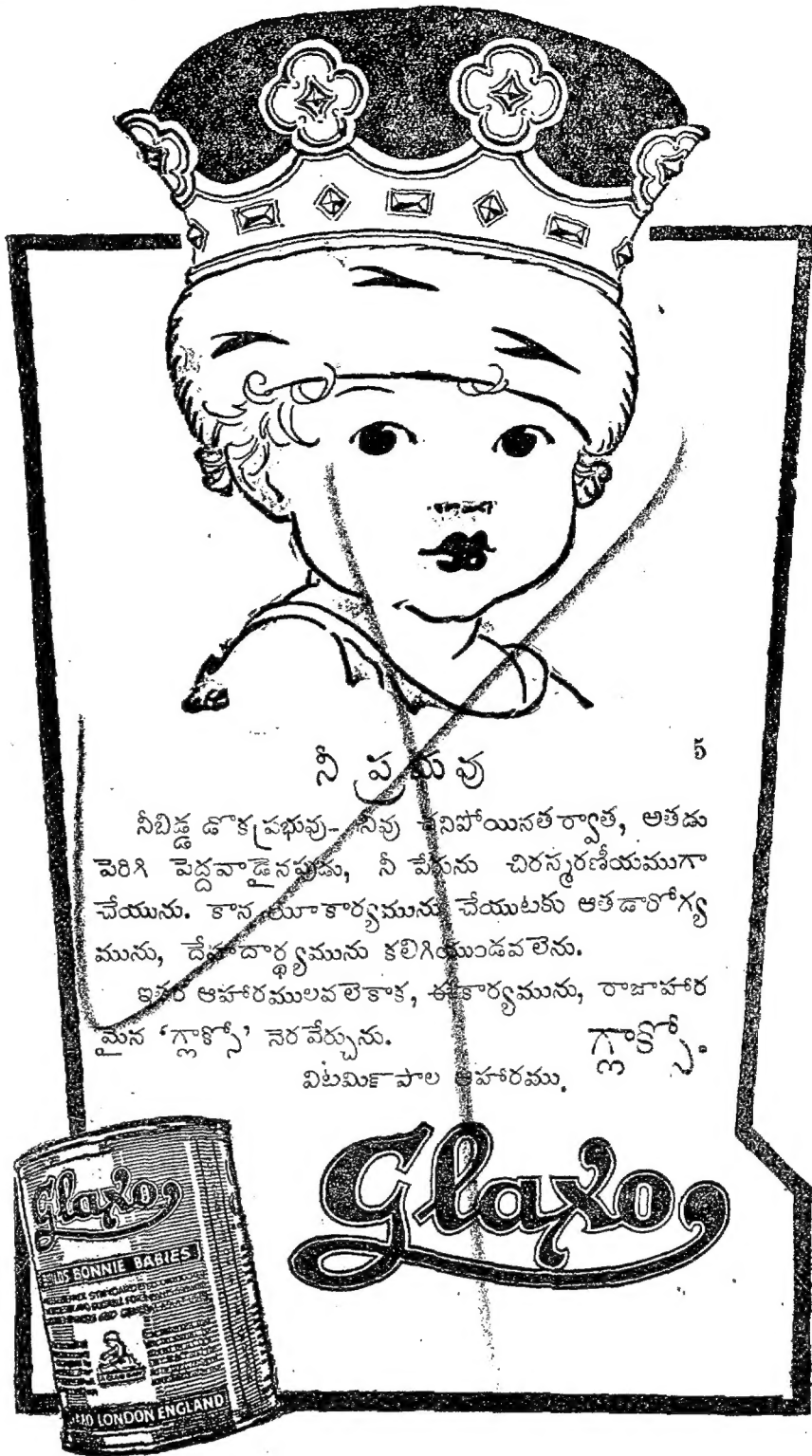
రవీంద్రుడు దేశమున కొన్ని భండి పాఠశాలను స్థాపించి యొక నాటిట్లు తలపోసెను. నేటిప్పటినుండి పోయి విదేశములందు పర్యటనము చేయవలయును. నా సందేశ మొక స్థలమునకు వర్తించదు. అన్ని దేశములకును, అన్ని భండములకును వర్తింతును. ఇట్లు తలపోసి ప్రపంచకాంతికి యొక యాత్ర ప్రారంభించెను. సందేశమును నుండుగా విధి పా ము నా సందేశమును మొదలయెను. ఈ యాత్రము రవీంద్రుని మనము న కలగజేసిన దుఃఖము మిక్కిలి యపరిమితము. యాత్రవార్తలు వినినప్పు డాయనమునకు వికలత జెందెను. 'బెలిజియమ్' దేశమున భవించిన భూకంపము లాయనకు మితిలేని భయము కలగజేసెను. అతనికి గొప్ప వ్యాధి కలిగెను. ఆకోలలో నాయన ప్రాసిన యాత్రములలో నీ విషయము వ్యక్తము కాగలదు.

ఈ మహా యాత్రము ముగిసిన తరువాత రవీంద్రుడు తన పర్యటనమును మొదలిడెను. నోబిల్ బహుమాన మతనికి లభించినప్పటినుండియు నతనికి రీ నందికొల్పలను వ్యాపించెను. ప్రపంచమంతయు నతని సందేశమును వినుటకు కుతూహలముగా నుండెను. తన దేశములకు వచ్చి యాపనస్థితిని చూపించునని చిహ్నము, అమెరికా, జర్మనీ, ఇటలీ మొదలగు రాజ్యములనుండి యాత్రములు రావడం గెను. అప్పటినుండి యిప్పటివరకును రవీంద్రుడు దేశ దేశముల ప్రజలకు కాంతిసందేశము నొసంగుచు నేయున్నాడు. విదేశ ప్రజలకు రవీంద్రునియొడల భక్తివిశ్వాసములు పెంపుచున్నవి. ఇటీవల ఇటలీనుండివచ్చిన మహా పండితుడు, కాల్డో ఫార్మీచి కాంతిని కేటించున నుపన్యసించుచు నిట్లు చెప్పెను.

రవీంద్రుడు జరివా పట్టణములోనికి ప్రవృత్తముగానున్నప్పుడు, కాని రెండు మాడు ఘంటలలోనే ఈవార్త పట్టణంలో మోగెను. ఆ పట్టణములోని ముఖ్య వార్తాపత్రికలు రవీంద్రుని నాహ్వానించుచు గొప్ప వ్యాసములను ప్రాసెను. ఆ పట్టణములో నున్నప్పుడు రవీంద్రుని కొక్క నిమిషమైనను తీరిక లేదు. ఉద్యాగియుల యాహ్వానము లందుకొనుట, పేద్రమును మృత్యుతో సంభాషించుట, అతని గీతములకు తగిన ఫణితిని పొందించుట మొదలగు పనులతో కాలము పోయెను. జనీవాను నీడిహ్ వుచున్నప్పుడు స్టేషనువద్ద నేను చూచిన దృశ్య మెన్నటికిని నాకు వారపునకురాదు. అతడు బండివద్దకు నడచుచుండగా కులీషం నీ యొన్నతోడోగులవరకు నందరు నతనికి విన్ముతై యొడిగిరి. ఏ చక్రవర్తికి నిట్టి మర్యాదలు జరిగియుండలేదు. జనీవాయందు మాత్రమేగాక మిలకో, వెర్నీన్ మొదలగుపట్టణ ప్రజలును నతని నీరితిగానే గౌరవించిరి. ఈ దృశ్యములను చూచుచున్నప్పుడు నా మనస్సులో బుద్ధగవానిని యెడల ప్రావృత్తి ప్రజలెట్టివిని యభావమును గౌరవమును జూపికోయిన తలంచుచుంటిని. (డిసెంబరు 25, మాడరకో రిఫ్రాస్) జపాను దేశమునందును, మరి కొన్ని దేశములందును తాగుగు సమాజములు బయలుదేరుచున్నవి. ఈ సమాజములో నతని గ్రంథరాజముల పుతన ప్రోత్సహించబడుచున్నది. తాగుగు కీర్తి యతికేయించినకొలది యతని యనుగు విశ్వభావతీ ప్రతిష్ఠాయ ప్రబలుచున్నది. ఇటీవల ఇటలీదేశమునుండి యనేక గ్రంథరాజములు కాంతిని కేటించునకు మునులోని గాచిచే బహుమతి చేయబడినది. మైనరాబాదు నబాబుగారు ఉర్దూభాషను ప్రోత్సహించుటకై లక్షరూపాయల విరాళము నిచ్చియున్నాడు. అనేక విదేశభాషలు నేడుకొనుట కిచ్చట సావకాశములు కల్పింపబడుచున్నవి.

రవీంద్రుడు ప్రపంచమున కొసంగుచున్న సందేశమేమి! దీని నతని వాక్యములలోనే క్లుప్తముగా వ్రాయుచున్నాను. 'కోవ విశ్వవిద్యాలయమున నుపన్యసించుచు నతడిట్లు నుడివెను.

"మిత్రులారా! భారతయువకులు ప్రేమపూర్వకముగా నంపిన సందేశమును మీకు పంపించుచున్నాడను. నన్ను తగిన మాతగా నంగీకరించెదనని తలచుచున్నాను. ఎలవన ఏళ్లయందు ముసలివాడనయినను, యువకుల యుత్సాహము నాకు మెండుగాగలదు. అందువలననే భారత యువకులపక్షమున మాట్లాడుటకు తగి యున్నాను. వివిధ దేశ ప్రజలు వారివారి స్వలాభమునం దప్రయత్నమై యున్నారు. ఈ విషయమునందు మన మెవ్వరము కలియజాలము. కాని యీ స్వలాభములకంటె యెన్నతమై, మానవకోటి కంటటికిని

నీ ప్రయత్న

నీ విడ్డ డొక్క ప్రభువు-నీవు చనిపోయినతర్వాత, అతడు పెరిగి పెద్దవాడైనప్పుడు, నీ పేరును చిరస్మరణీయముగా చేయును. కాన యీ కార్యమును చేయుటకు ఆతడొక్క మును, దేహదార్ధ్యమును కలిగియుండవలెను. ఇవర ఆహారములవలెకాక, ఈ కార్యమును, రాజాహారమైన 'గ్లాక్సో' నెరవేర్చును.

విటమిన్ పాల ఆహారము.

Glaxo

40 LONDON ENGLAND

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
తపాలబిట్ట నెం. 40, మదరాసు.

3706

యాదర్పప్రాయమును, అనుభవనీయమునకు స్థానమొకటి గలదు. మానవులందరు నచ్చటనే కలియుదురు. ఆ ప్రదేశమున తూర్పు పశ్చిమఖండము లైక్యము జేచినవి. ఈ సమ్యేకనములన మానవుల యాధ్యాత్మికాదర్శ మొక్కటియే యని భృషమైనది.....నన్ను మీదేశమును నాడవచ్చిన సాధారణ మానవునివలె తలపెట్టడు. ప్రాచీన ఆసియాఖండ విజ్ఞానము యొక్కయో, నవయవ్వనోత్సాహ పూరితులైన యువకులయొక్కయు మాతముగా నన్ను తలంపును. కోము మహాగర్హన ప్రేమతత్వమునందును, పత్యావ్యయమునందును నా సక్తిగల మహాశయలొక్కనో జేరట కొక యాశ్రమమును నిర్మించిన యచ్చివ్వవంతుడనని తలచెదను.

రవీంద్రునివంటి మహాపురుషు లీయుగమున పౌడరో లేరు. అతని దేశభక్తియు, నిష్కల్యమైన చరిత్రయు, వైకార్య తాపామలును వర్ణనా లీతములు. భారతీయుల గౌరవము నాత డెన్నియోసాగులు కాపాడిన. ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను మిక్కిలి క్రూరముగా జూచుచుండిరి. రవీంద్రుని కీర్తిని వారాతని తమదేశమునకు పచ్చి యుపన్యసించువును కోరగా, నాజాతివారిని పరాభించుచున్న మీదేశమునకు రాజాలను అని యతడుబదులుజెప్పెను. పంజాబునందు జరిగిన దుండగములయం దనూయజాపురు, ప్రభుత్వమువారింపంగిన 'Knighthood' బిరుదును తిరిగిపంపిచేసెను. రవీంద్రునియాత్మ క్రూరత్వమును, నిరంకశత్వమును సహింపజాలదు.

రవీంద్రుడొసంగు సందేశమును ప్రజలందరను గ్రహించి, జాతిమత వైషమ్యములను వీడి సోదరవాత్సల్యమున నుండుట శ్రేయోదాయకముగా!

ఉచితము. ఉచితము. ఉచితము.
కోటికీర్తులు కందు. ప్రతియేడు శనకువలప్రజల టికాఫి కారలగుచున్నార. మీరేల కాగుడను.

1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు

ఈవత్సరము మీయొక్క వ్యాపారాధికృతయొక్క సర్వమును దెలుపును. ప్రపంచవ్యాప్తినీబడినతోటిమృత్యు యావిద్య యందు ప్రత్యేక ఘనత సంపాదించినవారు. యావత్సరము మీయొక్క వ్యాపారమునుగూర్చి లేదీలు వనరములో యెట్లుజరుగునదియు, వస్తుసామగ్రియొక్క సప్త యుగరాకీ యెట్లుండునో కాస్త్రయుక్తముగ దెలుపును. ప్రపంచములో ప్రతిచోటను జరుగు వివిధ వ్యాపారములనుగూర్చి వేరగ దెలుపును.

తగిన సలహా బొందుటకు తొందరపడుదు. పుస్తకము ధరకుగాను రు 5 గాక బడును. ఆలస్యము చేయరాదు. కొద్ది ప్రతులుమాత్రమే గలవు.

ప్రకాశకులు: కమర్షి యలు ఫోర్టాను రిపోర్టు 1928. ప్రపంచములో వ్యాపారసంస్థలన్నియు యారిపోర్టు నుడయో గించుచున్నారు.

ఇంగ్లాండునందును-ప్రాగ్దేశములందును నన్నె దారులు -"స్పిడు కాంటెటుకంపెనీ, తపాలపెట్టె నెం 2056.

బొంబాయి (ఇండియా)

షర్మన్ అండు కో
98, కెప్ ట్రీట్, కలకత్తా
బెంగాల్ కోట్ అండ్ కో. పబ్లిషర్, గృహ పతి శ్రమ, వ్యవసాయ సంబంధమైన పనిముట్లు ఇవరలో ముద్రించిన వ్యాపారములు.
ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. (4801)

అర్చకత్వపు విధులు

మే 16 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికయందు, అర్చకత్వపు విధులను పాడింగుతో వెల్లడించిన, ముగిసిన పూర్వపాఠాన్ని పంతులవారి వ్యాసమునగలయంత్రములు పంతుల వారి వద్దకు ప్రతిపక్షముల కల్పించుచున్నది. చెప్పకయే చెప్పక చున్నది. పంతులవారి వద్ద అర్చకత్వము చేయువారికి, ఆగమ శాస్త్రములు తెలిసికొనుటయందలెనని వ్యాసమునగలవారికి ప్రాసీ యున్నాడు. వేదాంతముల అర్చకులకు ద్రవ్యరూపకమున వేదమును నివ్వవచ్చునని ప్రాసీయున్నాడు. ఆగమశాస్త్రమునకు విద్యుదముగ ద్రవ్యరూపకపు వేదమును నివ్వవచ్చునని ఎల్లవారా సికో తెలియవచ్చును. నిత్యనే వేదాధారణ విధానమునకు గా వలసిన జ్ఞానముగూడలేనివారు, వేదాధారణపు పాత్రలు గల అర్చకులయినను తొలగించబడక తప్పనియై, ఇక పిరు యి వినివీడవలయునయెడల, వీరి చేతులనుండి భక్తులు తీర్చ ప్రసాద ముల సంగీకరించబడవలయు, వీరిని తప్పక తొలగించవలసినదే యనియు ప్రాసీయున్నాడు. విశ్వసనీయమే.

అర్చకవిధుల నమలులో పరీక్షలు పెట్టించి, వారిలో ను తీర్చలేన వారికి నాకరీలుదక్కునని, ముందుగా ప్రతియర్చకానికి, నోటీసు నీయవలెనని పంతులవారు బోధించినది హెచ్చరించుచున్నాడు. కాని, ఈలాటి యధికారమును బోధించినది నట్లము మాత్రము యిచ్చియుండలేదు. అయితే, నయముననోభయముననో పంతుల వారి మాటను తొలగివేయలేక యట్టియధికారమును బోధించారే పద్మయ్యగారు గలగజేసికొని ప్రతియర్చకునికి నోటీసునిచ్చిన నివ్వనిందు. ఇదివరలో కంట్రీబ్యూషనునకయి ప్రతియర్చకుని కిని దిమాండునుబంపి, కంట్రీబ్యూషనును బండిగాలంత నున్నా గాబోయియుండి యుండుటయేగాక వైగా, దిమాండును యర్చ కులకు, అందజేసినందుకగాను అయిన పాపాల్ ఖర్చులను యెట్లుగా జెడియుండిరో? ఇదియును యంతయును నిర్దిష్టా వాంఛము. నిస్సందేహము.

బోధకమీమాననర్థ తమతేజములకొరకు కమీషనురాబట్టుకొను టలో జూపు ఆచరణలో, 10 వ వందలనను, తమ విధానకృ త్యములు నెరవేర్చుట యందు గనబరచినచో, తమయనికి కొం తవరకయినను, సమర్థించుకొనుటగలగుదురని పంతులవారు బో థించినది యె త్తిపాడుచున్నాడు. బోధించినది యూరకున్నా రని గాబోయి. అర్చకుల విషయములు తమ విధానక కృత్య ములను నెరవేర్చుటయందు బోధించిన పంతులవారికి ముందంజ వేయుచు నేయున్నాడు. అయితే అర్చకపత్త్యములను మాత్రమే భంగించుటకు దలపడినవారు బోధించారు. అర్చకపత్త్యము లకేగాక, అర్చకపదవులకు గూడ యెవరుతెల్లి గూర్చున్నవార పంతులవారు.

అర్చకులలో నె క గ డ నో కొందరు దప్ప, స్వామివారి కళ్యాణోత్సవములలో యాజ్ఞికములు చేయించువారు అడుగుగ నున్నారనియు, మరికొంతసామ్య ఖర్చుపెట్టి ప్ర త్యేకముగా కళ్యాణోత్సవములను జేయించువారిని బ్రష్టియి యైమాంతరములనుండి తెప్పించుకొనవలసి వచ్చుచున్నదనియు, వీరే కళ్యాణోత్సవవిధానములు నేర్చుకొనరాదనియు, మంచి పంపాడులుగాని వారు దేవాలయములలో నర్చకులుగ నుండ ద గ ర ని యు, ప్రా సీ యు న్నా రు. అర్చక, ఆచార్య, పరిచారిక, పాపకులవారు యుండుదురు. అర్చకవిధానమును అర్చకుడు, ప్రతిస్థాపక కళ్యాణోత్సవ విధా నములను ఆచార్యుడును, పరిచారికవిధానమును పరిచారికుడు ను, పాపకవిధానమును పాపకుడును నెరవేర్చవలసిన విధియై యున్నది. ఒకరి విధానముతో నింకొకరికి బాధ్యతగాని, సం బంధముగాని యుండదు. ఎవరెవరి విధానములలో వారువారు ఉ త్తీర్ణులై యుండెదరు. ఒకరివిధానమును జేరొకరు నేర్చుకొ నవలసిన యవసర మెంతమాత్రమును లేదు. ఇట్టిస్థితిలో అర్చ కులు కళ్యాణోత్సవవిధానమును యేల నేర్చుకొనరాదని పం తులవారు జెప్పట కేవల మన్యాదము.

ప్రతిదేవాలయపు సొత్తులోనుండియు, కనీసము 10వ భా గమును మతవిద్యకుని ప్రతిసంవత్సరము ప్రత్యేకించి, విద్యార్థులకు వేతనములనిచ్చి సంస్కృతకాలేజీలకు పంపించుటకు ప్రతిభర్త కర్తయు తాను బంపించు దిట్లములో యీ అయిదుమును ముఖ్య ముగా జేర్చవలెననియు, దీనికి బోధుగాని, కవిటీలుగాని, కో ర్టులుగాని, యెట్టి ఆశేపణలు జెప్పబడవలయు, ఈవిషయమై బోధించారే ప్రాసీయుండినదియు పంతులవారు ప్రాసీయు న్నాడు. కాని, ఇది క్రియారూపమును దాల్చునదియు ఆచరణ యోగ్యతగలగునదియు మాత్రముగాదని జెప్పట నిర్వివాదాంశ మయ్యున్నది. ఎందుచేతననగా, ఇష్టమొచ్చిన అయిదుములను తిట్లములలో జేర్చుటకు ఆస్తిగల ఆలయము లుండినగదా? మొదలేలేదు. "క్రియాయంత్రే, మేలత్రాడులేని గోచాయన్న ట్లు" మన ఆలయములు అస్తిలేని ఆలయములు గదా? ఒకవేళ నూటికొకటి యుండినను, ఆ ఆస్తి యెందుకొరకు పుట్టుకొనెనో లేదా వుంటావుండెనో, అట్టిదానిని భిక్షించి వేరొకదానికి పునయొరబరచ విలువదడుగదా! బోధకుగాని బోధకుగాని

పంచాయతులును, త్రాగుజలగుంటలును

త్రాగు జలము గ్రామ ముఖ్యావశ్యకములలో నొకటిగ నున్నది. అట్టిజలమును కావలసినంత లభించునట్లు చేయుటయూ ను, పరి కు భ్ర ప అ మ ట యు ను పంచాయతుల ప్రధమ కార్యముగ నుండవలయును. సాధారణముగా నిష్పము గ్రామ ములలో త్రాగు జలము చేరుబావుల, గట్టుగల బావుల, గుంట లనుండి తీయబడును. ఆలోగ్యము ననుసరించి చూడగ చేరుబా వియే మిగిలిన చెటికంటెను శ్రేష్ఠమయినది. అయినను కొన్ని చేరుబావులలో త్రాగుటకు యో క్రమకాని జలముండటవలన జనులు గుంటనీళ్లను త్రాగుచున్నాడు. అయితే గుంటజలము మిక్కిలి ఆశుదముగ నుండును. పూర్వ మనేక గుంటలు మనపె డ్దలచే త్రవ్వబడి చక్కగ బుగడ తీయబడలేదు. సదరు గుంటల లోనుండు బుగడనుతీసి, అధికముగా లోతుపఱచి, తగిన చో ట్లలో ఊటవచ్చుటకును బావులకును మార్గము కనిపెట్టి, గుంట కుదుట్టు ప్రదేశమునం దుండు కాలువనీటిని గుంటలలోనికి రా నీయకుండుటకు తగిన పాదవర గట్టులను కట్టవలసినది పంచా యతుల ప్రధమ ధర్మముగా నున్నది. సదరేర్పాటులతోడనే గుంటలలోనుండు జలశక్తులను కాకుండుటకు తగిన, యోక్తప్ర యత్నములను చేసినచేకాని, సదరు పనులకై పంచాయతులు పడిన శ్రమయు, వచ్చించిన ప్రవృత్తమును ప్రభుత్వపువారి గ్రాం టును వృధాయగును. గుంటలలో జల శక్తులనుగానుండుట ప్ర తివిన యాభికరముల సంభవముగ నుండుటయేగాక అందలను నే జలవ్యాధుల రెల్లెడలను వ్యాపించుచున్నది. అనేక గ్రామము లలో త్రాగుట కువయో క్రమగు గుంటగట్టులలో పాడు మృగ ములను మేపుటను పశువులను గుంటలలో కడుగుటను, స్త్రీ పురుషులు స్నానము చేయుటను వారివ ప్ర్యయల నతుకొను టను, అంటుకోగములచే నీడింప బడినవారును, అట్టియింటి యందుండు వారును గుంటలకు వచ్చుటను, అటుంక వలదవల యును. వైద్యదవారిచిన ఇటువంటి ఆశుదములనుండి పంచాయ తులు, గుంటలను సార్థక మగునట్లు రక్షించవలయును.

పంచాయతు లట్లుచేయుటకు పంచాయతీ అధికారమి చ్చుచున్నది. సెక్షను 28 (1), (c) (iv) క్రింద ఒక్కొక్క ప ల్లికు జలాదాయమును త్రాగుటకు మాత్రమే ప్రత్యేకపఱచి నట్లును జనులు స్నానమువలనకాని, గడ్డల నతుకుట వలన గాని మృగములను కడుగుటవలనగాని, ఇంకెట్లుయినగాని ఆశుదము చేయకూడదని కఠినముగా ప్రకటించవలయును. సదరు ప్రకటనను గుంటయొద్ద అందఱకును విశదముగ తెలియు నట్లుపెద్ద అక్షరములతో పలకలో ప్రాసీ యొక స్తంభమున కట్టియుంచవలయును, దానితోకూడ జనులును, పశువులు ను గుంట నకుదము చేయకుండుటకును, ప్రకటన ప్రకార ము నరించుటకును, వాటిని మీరి నడుచువారిని సెక్షన్ 28 (2) క్రింద దండించుటకు ఒకటి, రెండు కావలివారిని నియమింప వలయును.

గుంటలలో జలము నిండుగ నుండునంతఱకు ఆశుదము కాదనెడి యభిప్రాయమువలన గుంటలలో జలము కొద్దిగానుండు పంచత్సరములో మాడు, నాలుగు మాసములవఱకే అనేక గ్రా మములలో కావలివారిని నియమించుట వాడుకగా నున్నది. ఇదిగొప్ప దురభిప్రాయము. ఆవిధముగ నవలంబించు పంచా యతు, గ్రామమును గొప్ప సంకటములకు లోపఱచుచున్నది. అందువలన సంవత్సరాంతమువఱకును కావలివారిని నియమిం పవలయును. వారిజీతములకు తగిన ద్రవ్యమును, పంచాయతు సాధారణ ఆదాయములనుండి ఇచ్చుటకు సాధ్యము కాకపో యిన, సదరు విషయమై ఇంటివారందఱును ప్రత్యేక పన్నులు కట్టునట్లు విధించ వలయును.

అనేక గ్రామములలో ఒకటికంటె నధికముగ గుంటలు న్నవి. వాటిలో నొకటిని త్రాగుటకొలకేర్పఱచుట అసా ఖ్యము కానేరదు. స్నానమునకును, ఉతుకుటకు నొక్కగుం టయే యుండు ప్రదేశములలో వాటిని గుంటలలోనే చేయక, జలమును గుంటకు సాధ్యమైనంత దూరమున కావల తీసికొని పోయి ఉపయోగించుకొనవలయును. అట్లుచేసినచే కాని గుంటకు వచ్చు క్రొత్తజలము నాటంకపఱచుటకు వీలు కాకుండును. (పంచాయతుల బులెటిక్)

యధికారముగూడా లేదుగదా! కనుక కోవలలో ఆడంబరము లు, భోజనములు మొదలగునవి తగ్గించియైనను మతవిద్యకు యా మాత్రము సామ్య ఖర్చుపెట్టుచున్న యెడల మామూలగునని పం తులవారు ప్రాసీయున్నాడు. కాని, మామూలుగా కోవలలో జరుగుచూ వచ్చుచున్న ఆడంబరములు భోజనములు మొదలగు నవి తగ్గించుటకే యవకాశమున్న పుడు నూతనముగా యేర్పరచ బోవు మతవిద్యవిషయము మామూలై యెట్లు నిల్చినో బోధ పడకున్నది.

డి. హెచ్. వి. రంగారావులు, తెనాలి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(30-5-28)

నీనుజపురి చినునులు
ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు
క. అ. పై
కారికాముల్లు—22 X 22 మంగినుముల్లు (లి) 8-14-0
" " సరాసరికము 7-14-0
కారికాముల్లు—22 X 22 మంగినుముల్లు (లి) 8-8-0
" " సరాసరికము (20 X 20) 7-10-0
కారికాముల్లు—22 X 22 వేరకములు (లి) 8-6-0
" " సరాసరికములు 7-5-0
కొలుపుముల్లు—1708 (నెట్) 12-12-0 గ్లాస్ 900
(నెట్) 12-14-0 1708 11-2-0 ఎల్. ఎల్.
78, 8-6-0 88/888 12-12-0; జి. జి. 78
8.2; 7668 8-0; 78078 7-14; జి.
78 7-4-0.
తెలుపు వర్నింగ్ 5—H. K. 62 16-12-0; B B B
15-2-0 C 40000 21-4-0 100,000 గజం 1-2
0-9-0
చూలు
40 నెలలు నీను (8 పా కట్టులు)—టాక్రి 5-15-0
ఎలవి (కొంగ) 7-0-0; చలన (నెటిక్స్) 6-8-0;
చలన (నాగకన్యక) 6-9-6 చలన(గుడ్డి) 6-11-0 చలన
(గడ్డెంచా) 7-15-0 వచ్చుగురము (ఎర్ర) 7-8;
40 నెలలు (నెటిక్స్) అయిదు నడత్రములు
12-4-0 కలర్ బాల్ నెలవి
60 నీను (8 పానుకట్టులు)—అడకతైర 14-0-0;
జువలి 15-4-0; "డబుల్ ను" (ఎర్ర) 15-6-0 రాట్టుము
(ఎర్ర) 18-0-0; రుద్రకారము 9-0-0 ఎడ్డ గడియారము
9-0-0
ఇత్తడిరేకులు—(డిజ్ మేజ్) 288.
డిబ్ (క్రాసాయర్) 280
కాగితము 268
నీనుజపురి చిను నెల:—
నెట్ గా-టాక్రి ("చెయ్యి") 11-8-0.
జర్మన్ "నెలవి" 10-4-0
చక్కెరములుటయొక్క ధర—
వావా "బెడ్" 80-5-0 జూబ్ 29-2 జూబ్
28-8
నీనుసెనగ నూనె
" ఇంగ్లీషు బాబువధరల" గానాగ 110.
ఆముదము
(విత్ జెలివరి) 105.
పదునూచేసినత్రోలు రలి 1-కి ధరలు
పుల్ 7 (7 టు 7 1/2) "అవక" (ప్రెస్) 1-6-8; 1-6-9
" (8 టు 8 1/2) " " 1-4-6 టు 1-5-8
" (తేలిక) " " 1-7-8 టు 1-8-0
" (8 1/2 టు 9) టెంకుకూర్పు 1-5-0 టు 1-5-5
" (7 టు 7 1/2) " " 1-6-6 టు 1-7-0
" (తేలిక) " " 1-7-9 టు 1-8-4
" (8 టు 8 1/2) టెంకుకూర్పు 1-5-0 టు 1-5-8
" (8 1/2 టు 9) " " 1-6-8 టు 1-6-9
" (7 టు 7 1/2) విజయనగరము 1-6-8 టు 1-6-9
" (6 1/2 టు 6 1/2) " " 1-6-6 టు 1-6-10
గజతోలు 0-18-9 టు 0-14-1
గజమాడతోలు 1-6-6 టు 1-7-1
అవుమాడతోలు 2-0-0 టు 2-1-0

నీనా 1-3, మ. పి. చాల్డి
ర్య 2-0-0 జేరు.
ఈమందు గజత్రోలు అను సెగరోగమును 24 గంటలలో
నివారించి మూత్రవ్యారము నుండి వెలువడు ప్రావమును
మూత్రము విడుదలనవచ్చు గలుగు చురుకు, పోటు, మొదలగు
బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలగు ఏవిధమున
కును మన్యాధులయినను అర్చ్యముగా కుదుర్చును. 1172-1788
ఆనందకుటీరము, 3, బై రాగిమతం పిల్లి,
మదరాసు.

భారత సంస్థానముల భావిదశ

ఇండియా ప్రభుత్వమునకును స్వదేశ సంస్థానములకును గల యన్యోన్య సంబంధములనుగూర్చి విచారించుటకు గత డిశంబరు మాసములో ఇండియామంత్రివే నియమింపబడిన కమిటీయొక్క భారతదేశ పర్యటనము ముగిసినది. కమిటీ ప్రార్థన పరీక్షాకోశాద్భివృద్ధి తన తోడిపక్ష్యులతో గూడి 8000 మైళ్ళు లైలు ప్రయాణము గావించిరి. నానావిధ సంఘములతో గూడిన యనేక సంస్థానములను దర్శించిరి. సంస్థానాధీశుల వంశ స్థావరదాయములు, పరిపాలనాపద్ధతులు సాధారణము నిరంకుశముగానే యుండుట కమిటీపక్ష్యులు గాంచిరి. ఆయింపుటికిని, పరిపాలనా సామర్థ్యము చాల యభివృద్ధిగాంచినదనియు, యింక సభివృద్ధి గాంచుచున్నదనియు, బట్టకగా రభిప్రాయపడుచున్నారు. తాము గావించబోవు పోర్టున కెల్లరు నాతురత తో వేచియున్నారు. కాని, భారతదేశ పర్యటనముతో మాత్రము కమిటీయొక్క పని ముగియదు. తాము పరిశీలించవలసిన లిఖితసాక్ష్యము చాలగలదు. సంస్థానాధిపతులలో నొక ముఖ్య బృందము లండనున గౌరవనీయ సర్ లెస్లీ పార్క్ ట్యూ గారి తో గూడి నాలోచించి దెలుపు యభిప్రాయములను కమిటీ పక్ష్యులు రాబోవు వేసవి కరదృశ్యపులలో విచారించ వలసియున్నది. ఈ బృందము సంస్థానాధీశుల సభయొక్క ఉత్తరయిండియా సెంట్రలు యిండియా రాజపుటానా కశ్మీరావారు రాజ్యముల యధిపతులయొక్కయు ప్రాతీనిధ్యము వహించి యున్నది. సంస్థానాధిపతులలో సన్మోన్య సమాధాన మింకను కుదురలేదు. బోధా గయకాంగ్రెసు సంస్థానాధీశుల సభలో నొక ముఖ్య పక్ష్యుడయి యున్నన స్థాయి సంఘపక్ష్యులతో నేకిదింపలేదు. దక్షిణదేశ సంస్థానాధిపతులకు ప్రారాభాదు నైవాము మైనూరు మహారాజు గార్లు సంస్థానాధీశుల సభలో సంతకము నుత్సాహముతో పాల్గొనలేదు. అయినట్టిటికిని కాశ్మీరము, భోపాలు, గ్వాలియరు మున్నగు సంస్థానముల యధిపతులతో గూడిన యొక ముఖ్యవర్గముయొక్క యభిప్రాయమును తృణీకరింప వలెను.

ప్రస్తుతము సంస్థానాధిపతులలో నెట్టి యభిప్రాయ భేదములున్నను, బట్టకకమిటీ తుట్టకుదకు గావించు సేపాశ్చర్యమున్నను భావిభారత రాజ్యాంగ విధానము నిర్ణయించునపుడు, భారతదేశములో మూడవవంతు రాజ్యమును, నాలుగవవంతు జనసంఖ్యను పాలించుచున్న యీ రాజ్యాధిపతులను విడిచిపెట్టుట భావ్యముగాదు. తమ సంస్థానములకును బ్రతిభయిండియాకును గల యొకసంబంధము నానాటికి వృద్ధియగుచున్నదని మీరు గ్రహించియున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము ఆరికసంబంధమును సంస్కరణములను విధించునపుడు తమ సలహాగూడ దీనికొనబడవలెనని మీరు గోరుచున్నారు.

కష్టమువ్యూహిం, సాధారణవస్తువులపైపన్న, మున్నగు విషయములగూర్చి తమ యభిప్రాయమును దెలుపుట కాక బాధ్యతగల వర్గ మేమియును ప్రస్తుత మేర్పడలేదు. ఇంతకంటె ముఖ్యమగువిషయ మేమనగా, భావిభారతదేశమునకును తమ తమ గలగలబోవు రాజకీయసంబంధము భారత రాజకీయవేత్తలు కొందరనేకసమయములలో సంస్థానములగూర్చి చెలిపియుండిన యభిప్రాయములు సంస్థానాధిపతులయొక్కయు, సంస్థానప్రజలయొక్కయు, మనంబులను కలవరలేట్టుచున్నవి. బ్రతిభయిండియా పరిపాలనావిధానము యొక్కవ నిరంకుశత్వముతోను అధికారముతోను గూడియుండవచ్చును. కాని శాసనముగా పరిపాలింపబడు సంస్థానములు వృద్ధియగుటకై రాజవంశమునెడల భక్తి, ప్రభుభక్తికైరాజ్యతానాంప్రదానము, రాజ్యక్రేయమునందు గాదాభిలాష, రాజ్యవైభవాతిశయములందు మానవోత్సాహము,వృద్ధియగుచుండును. మన పరిపాలనాయంత్రమునం దివికరచుగా గాన్పింపవు తమస్థానముయొక్క ప్రసిద్ధిచారణ కివ్వదు సమయ మేతెంచినదని సంస్థానాధీశులు ముచ్చుచున్నారు. ఎక్కువమంది భారతీయులవరము గావించబడు గావిభారత ప్రభుత్వముతో తమ సంబంధము సృష్టముగా శ్రద్ధవించబడవలెననియు, నిరపకపడవలెననియు, గోరుచున్నారు. వీరితో నెక్కువమంది తుత్రియులు. బ్రాహ్మణుల రాజకీయాధికారము వీరికి వస్తుమండదు. తమ రాజకీయవాంఛలను వెలిబుచ్చుటకు ప్రస్తుతము తమకుగల హక్కులతిస్వల్పము. సంస్థానాధీశులసభయొక్క కార్యక్రమము వైస్రాయిదేశ నిర్ణయింపబడుచున్నది. దానికితగిన కార్యనిర్వాహక వర్గములేదు. ఇండియా ప్రభుత్వముతో నానికిగల పలుకుబడి తక్కువ. భారతదేశమునకు నూతనముగా మార్పు రావచ్చు సమయములో, సంస్థానాధీశు లేకాభిప్రాయముగావలసినను, సంస్థానముల రాజ్యాంగసమస్య వెనుకలేట్టుబడవలసిన సమస్యయెంతమాత్రము గాదు.

"లండన్ ప్రెస్సు"

వకటన

శ్రీముక్కామల రాజాగారు ముస్తాయ్యర్స్ దొంగముఠా లనుకాశ్మీరముగా క్రధతో కమారుచేయించి, అందరికీ అభ్యమగునట్లుచేయ నుటపట్టి ఆర్ధరసాయనసాలను నెలకొల్పి నారు. ఆయ్యర్స్ దొంగముఠాన్ని యిచ్చట జొరకుట కేటలాగు కొరకు ప్రాయశః 1304 126 ఆర్ధరసాయనశాల ముక్కామల కృష్ణా.

కృష్ణాపార్వతి-దేవవాడ

ఇందు దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరగారే సమస్తాయ్యర్స్ దొంగముఠాతయారుచేయబడుచున్నది. అతడు చాక. జోరినవో. డి. డి. X వంశజుడు. కేటలాగు 4-దిశము. 2046 (ప్ర. సం 8 4838

కావలెను

నెలూరుజేల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగు యూనియన్ లిమిటెడ్ నెలూరునకు రు 100-10-200 వీతముమీద పనిచేయుటకు ఒక క్రెడిటరీ కావలెను. గరభానువారుడు కనీసము పట్టభద్రుడై యుండవలెను. తెలుగు (వాయన) చదువును బాగుగానేర్చియుండవలెను. కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో అనుభవము కలిగినవారుగా నుండవలెను. వి. కామగారి, జి. డి. ఎ. దిగ్గిలను పొందినవారుగాని, ఎక్స్ పింగ్, బ్యాంకింగు, కమర్స్ కరెన్సీపాండ్లక్వ పరీక్షలలో కృతార్థులైనవారుగాని నుండవలెను. ఏర్పరిచిన వ్యక్తిగత 1000 కాపీ నెక్యూరిటీ గాని లేక రు 4000 మనస్వి జామీను గాని యివ్వవలెను. 1 వత్సరమువరకు ప్రాచేమక మూడ ఏర్పాటుచేయబడును. టి. విశ్వనాధరావు, ఆనరరీ క్రెడిటరీ.

ప్రతి గృహమునందు అత్యావశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయమార కస్తూరి మాత్రలను

Regd Trade Mark తప్పించి, ఒకదఫా వాడిన మీరు విక్రేయి లి తృప్తిచెందదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతిదినము అడుగకయే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రముల ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. 504, నా 801 ఇది మేలైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన ఓషధులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రోక్తముగాతయారు చేయబడినవి. తాంబూలుతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. పలువిధములు, దగ్గులు, శీతలము అజీర్ణము, పేగు, కడుపువ్వునకు, కడుపుబొప్పి పిల్లలు వడినెయి, కళ్ళకు ఈడు, అగ్నిమాంధ్యము, మదబద్ధము బలహీనత మొదలగువాటికి వైజ్ఞానమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలు మువలివారు మొదలగువారికి అమృతసానము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప పర్యవసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-4-0 పొద్దు ఖర్చు ఖర్చు 0-4-0 జి. బొద్దు ఖర్చుతో 6 పహార్లు, 1-8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు 5-8-0 భిషగ్గర్లు సాశ్వతు వెంకటాచల పండితులు, పాపైటరు. శ్రీ సీతా రామ వైద్యశాల, మైసూరు

మైసూరు గవర్న మెంటు సోపు ప్యాకరీ

బెంగుళూరు

మిక్కిలి నాణ్యమైన

3579

పలురకముల పరిమళ సబ్బులు

ఉతుకుట కుపయోగించు సబ్బులు, చందనపు సబ్బులు

మైసూరు గవర్న మెంటువారిచే తయారుకాబడుచున్నటువంటి చందనపు సబ్బు ననుకరించుటకు; విదేశీయ పరిశ్రమలవారు చాల ప్రయత్నించిరి, కాని, నాణ్యములోను, పరిమళమునందును దీనికి సమానముగా చేయజాలకపోయిరి.

వివరములు గోరువారు, క్రింద చూపిన విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును.

Best & Co., Ltd.,

P. O. Box 63,

Madras.

Sole Agents for the Madras Presidency,

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

